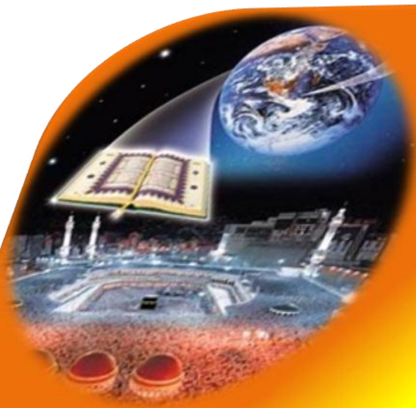

د قرآن سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

ليكوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د قرآن سره مرکه

لیکوال: ډاکټر نثار احمد صمد

کمپوز: خپله لیکوال

د لیکوال برېښنالیک: Nsamad57@hotmail.com

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

·لومړی برخه

·دوهمه برخه

·درییمه برخه

·څلورمه برخه

·پنځمه برخه

·شپږمه برخه

·اوومه برخه

·اتمه برخه

·نهمه برخه

·لسمه برخه

·یوولسمه برخه

·دوولسمه برخه

·دیارلسمه برخه

·څوارلسمه برخه

·پنځلسمه برخه

·شپاړسمه برخه

·اوولسمه برخه

·اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نولسمه برخه
- شلمه برخه
- يوويشتمه برخه
- دوه ويشتمه برخه
- درويشتمه برخه
- څلرويشتمه برخه
- پنځه ويشتمه برخه
- شپږ ويشتمه برخه
- اووه ويشتمه برخه
- اته ويشتمه برخه
- نهه ويشتمه برخه
- د قرآن سره د مركې د پای ليكنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکی روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتی دی وی پر تا (۱)
سَلام لکَ ، سلامتی دی وی درباندی (۲)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژنې ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (۳) ، نوم می قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چی زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چی الله په لنډه توګه راوپیژنې ؟
ځواب: هو ولی نه ، الله د هغه هستۍ اصلی او فطری نوم دی (۵) چی هر څه او ټول کایِّنات یې پیدا کړي دي (۶) ، الله یو دی او شریک نه لری (۷) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (۸) ، هغه د ټول عالم رب دی (۹) ، هغه مطلق حاکم دی (۱۰) ، یوازی الله د عبادت وړ دی او بس (۱۱) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (۱۲) ، هغه ظاهر دی (۱۳) ، هغه باطن دی (۱۴) ، الله ټول کایِّنات چلوی (۱۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (۱۶) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (۱۷) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (۱۸) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (۱۹) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (۲۰) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (۲۱) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (۲۲) ، هغه پر هر څه قادر دی (۲۳) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (۲۴)....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به راسم دې ته چی تا مخکی وویل چی زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اوریدلي دي چی ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لرې ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چی د بیلګې په توګه به ځینی دروښیم :

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۶) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۶) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قَیّم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قول فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۶) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۶۰) ، بصایِّر یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۶۱) ، بیان (۶۲) ، علم (۶۳) ، نعمت (۶۴) ، حق (۶۵) ، هادی (۶۶) ، عجب (۶۷) ، تذکره یعنی یادونه (۶۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۶۹) ، صدق یعنی رښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۶) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداریٔ ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف یې یعنی مؤلف دی څوک دی ؟
ځواب: زما مؤلف الله دی ، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی یې ؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳).

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی یې ، خو مځکی یا دغه دنیا ته چا راوړیٔ یې ؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴).

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې ؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵).

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای ؟
ځواب: دغسی کار څکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۶). که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملاً د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه ؟
ځواب: هو باالکل ، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی ، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله دغه دنیا ته را نازل سوې ؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومېږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی ؟
ځواب: یا ، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې ؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، څنګه راغونډ او تدوین سوې ؟
ځواب: ډیر ښه سوال دی ، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفأ راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې ؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې ؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهً مریم ، آیت ۴۷. (۲): سورهً الواقعه ، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الحجر: ۱ ؛ النمل: ۱. (۴): الانعام: ۱۹ ؛ یونس: ۳۷ ؛ یوسف: ۳ ؛ الاسراء (بنی اسرایّل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۲): الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الرعد: ۱۲ ؛ المؤمن: ۲۲ ؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۲ ؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ: ۱۲۲ ؛ الانعام ۱۲ ؛ لقمان: ۳۲. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: ۴۵ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۲ . (۱۰) : یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۲ ؛ الاعراف: ۵۴
؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: ۵ . (۱۱) : البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (۱۲) :
البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴ . (۱۳) : الحدید: ۳ . (۱۴) : الحدید: ۳ . (۱۵) : یونس: ۳۱ ؛
الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم السجده: ۱۲ . (۱۲) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد: ۳۸ . (۱۷) : الاخلاص:
۲ ؛ البقره: ۲۲۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابُن: ۲ . (۱۸) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۲ ؛ الحدید: ۲ . (۱۹) : الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ ال عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰ . (۲۰) :
الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: ۷۹ . (۲۱) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۲۲) : الرحمن: ۲۷ . (۲۳) : البقره: ۱۰۹ . (۲۴) : التوبه: ۱۰۴ . (۲۵) : البقره: ۲ ؛ النسأ: ۲۹
؛ فاطر: ۱۰۵ . (۲۲) : الانعام: ۱۵۷ ؛ الاعراف: ۵۲ ، ۲۰۳ ؛ یونس: ۵۷ ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: ۲۴ ، ۸۹ . (۲۷) :
الاسرأ: ۳۹ ؛ الاحزاب: ۳۴ (۲۸) : النجم: ۵۹-۲۰ ؛ الکهف: ۲ ؛ الطور: ۳۴ . (۲۹) : البقره: ۲ ، ۹۷ ، ۱۸۵ ؛
آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایّده: ۴۲ ؛ الانعام: ۱۵۷ ؛ القصص: ۴۳ . (۳۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ آل عمران: ۴ ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱) : المایّده: ۱۵ ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ: ۲ ؛ النمل: ۱ . (۳۲) : آل عمران: ۱۹۳ . (۳۳) : الواقعه:
۷۷ . (۳۴) : التوبه: ۲ ؛ الفتح: ۱۵ . (۳۵) : الانعام: ۱۱۵ . (۳۲) : النسأ: ۱۷۴ . (۳۷) : النسأ: ۱۷۴ ؛ المایّده:
۱۵ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الشوری: ۵۲ ؛ التغابُن: ۸ . (۳۸) : القصص: ۵۱ . (۳۹) : الاحزاب: ۴۲ . (۴۰) : یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم السجده: ۴۴ . (۴۱) : آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایّده: ۴۲ ؛ یونس: ۵۷ ؛ هود: ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴ . (۴۲) : الحجر: ۹ ؛ النحل: ۴۴ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الطلاق: ۱۰ . (۴۳) : آل عمران: ۱۰۳

(۴۴) : الانعام: ۹۲ ، ۱۵۵ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ ص: ۲۹ . (۴۵) : السبا: ۲۳ ؛ الزخرُف: ۴ . (۴۲) : آل عمران: ۵۸ ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴ . (۴۷) : المایّده: ۴۸ . (۴۸) : الاحزاب: ۴۲ . (۴۹) : البقره: ۴۱ ، ۸۹ ، ۹۷ ؛
الانعام: ۹۲ ؛ آل عمران: ۳ ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰ . (۵۰) : آل عمران: ۱۰۳ . (۵۱) : هود: ۱۲۰ . (۵۲) :
الکهف: ۲ . (۵۳) : الطارق: ۱۳ . (۵۴) : الزمر: ۲۳ . (۵۵) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳ . (۵۲) : الزمر: ۲۳ . (۵۷)
: الشعرأ: ۱۹۲ ؛ یس: ۵ ؛ الواقعه: ۸۰ . (۵۸) : الشوری: ۵۲ . (۵۹) : الانبیأ: ۴۵ ؛ الاحزاب: ۲ . (۲۰) : یوسف
:۲ ؛ الرعد: ۳۷ ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ الزخرف: ۳ . (۲۱) : الانعام: ۱۰۴ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ القصص: ۴۳ ؛
الجاثیه: ۲۰ . (۲۲) : آل عمران: ۱۳۸ . (۲۳) : البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۲۱ ؛ الرعد: ۳۷ . (۲۴) : الاضحی: ۱۱ .
(۲۵) : البقره: ۲۲ ، ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الانعام: ۲۲ ؛ الانفال: ۲ ؛ القصص: ۵۳ . (۲۲) : الاسرأ: ۹ ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲ . (۲۷) : الجن: ۱ . (۲۸) : الحاقه: ۴۸ ؛ المدثر: ۴۹ ، ۵۴ ؛ الدهر: ۲۹ ؛ المزمل: ۱۹ ؛ طه: ۳ .
(۲۹) : البقره: ۲۵۲ . (۷۰) : الزمر: ۳۲ . (۷۱) : الطلاق: ۵ . (۷۲) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲ . (۷۳) : حم السجده: ۴۱ . (۷۴) : ابراهیم: ۵۲ ؛ الانبیأ: ۱۰۲ . (۷۵) : آل عمران: ۲۲ . (۷۲) : الفاتحه
: ۲ . (۷۷) : الحجر: ۸۷ . (۷۸) : حم السجده: ۴ . (۷۹) : حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: ۵۲ . (۸۰) : ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱ . (۸۱) : الرعد: ۳۷ . (۸۲) : التوبه: ۲ ؛ الزمر: ۲۳ ؛ الفتح: ۱۵ . (۸۳) : الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره: ۷۶ ؛ النسأ : ۱۱۳ ؛ الکهف: ۱. (۸۴) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرا : ۱۹۳. (۸۵) : محمد : ۲ ؛ البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف: ۲ ؛ النحل: ۴۴. (۸۶) : الحشر: ۲۱. (۸۷) : النحل: ۴۴ ، ۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲. (۸۸) : النحل: ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ ؛ هود : ۱۴. (۸۹) : تاشعرأ : ۱۹۳ ؛ التکویر: ۱۹-۲۱. (۹۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر: ۱. (۹۱) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۲ ؛ الدهر: ۲۳ ؛ النحل ۱۰۱-۱۰۲. (۹۲) : الفرقان: ۳۲ ؛ النحل: ۱۰۱-۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۳. (۹۳) : القیامه: ۱۷-۱۹ ؛ الفرقان: ۳۲. (۹۴) : الانعام: ۹۲. (۹۵) : التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ البقره: ۱۴۴ ، ۱۹۸؛ الحج: ۲۷-۲۸ ؛ الفتح: ۱۰.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه» نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده ببله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده ببله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د دوهمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنې په کومه ژبه ارشاد فرمایې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربی ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (۱) .

پوښتنه: ولې په عربی ژبه نازل سوی یې ؟
ځواب: دا ځکه چې د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږی چې پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وی تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږی. نو زه چې پر کوم رسول باندی نازل سوی یم څنګه چې د هغه او د هغه د قوم ژبه عربی ده ، نو همدا علت دی چې زه د الله لخوا په همدغه عربی ژبه را ولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چې رسول عرب دی ، مخاطب قوم یې هم عرب دی ، خو کتاب یې په بله ژبه دی چې موږ هیڅ نه په پوهیږو . (۲) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړنی مخاطب هماغه زما حامل یعنی محمد رسول اﷲ دی (۳) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنی عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پوری د هری سیمی ټولو انسانانو ته مخاطب یم(۵) چې په هغو کی مشرکین (۲) ، مجَوَسي (۷) ، صابی (۸) او اهل الکتاب (۹) یعنی یهودیان (۱۰) او عیسویان (۱۱) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبری معنا دا ده چې ته یو نړۍ شموله کتاب یې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (۱۲) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (۱۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلي مقصد دا دی چې انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴).

پوښتنه: دا خو ډیر عالي هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کې څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کې آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږي او زما هره خبره حقیقي ، یقیني او قطعي ده (۱۵).

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوري خبري او بل څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چې زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۶).

پوښتنه: نو چې ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به داسی در وښیم:
الف- زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷).
ب- زما په خبرو کې هیڅ تضاد نسته (۱۸).
ج- زما غوندی بل هیڅ کلام وجود نه لري (۱۹).
د- زما په متن کې آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰).

پوښتنه: تا وویل چې زما په متن کې هیڅ ډول لږښت او ډیرښت نسی راتلای ، آیا دغسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱).

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکې الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکې نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندی تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندی زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندی انجیل (۲۵). له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچني کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۶).

پوښتنه: ډیر ښه وضاحت دی راکړ. آیا دا رښتیا ده چې پر تا باندی ایمان راوړل ضروري او حتمي دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندی بشپړ ایمان راوړل حتمي دی (۲۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم یوې بلې حساسې مسألې ته او هغه دا چې ځینې خلک وایې چې زه خو مسلمان یم (یا موږ خو مسلمانان یو) ، خیر دی چې د قرآن یعنی ستا بعضی احکام او اوامر عملي نکړو (چې مثالونه به یې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آیا په دغسې حیلو او پلمو به برائت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسې نه ده بلکې زما ټول حکمونه او هدایتونه به عملي کوي ، او زما د یوې برخې څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسې کسان به په الهي عذاب مبتلا کیږي (۲۸) .

(۱) : یوسف: ۲ ؛ الرعد : ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ: ۱۹۵ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۲) : ابراهیم: ۴ ؛ مریم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف: ۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴. (۳) : الانعام: ۲ ؛ یونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب: ۲. (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ یوسف: ۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳. (۵) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷. (۶) : الانعام: ۱۰۶ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البینه: ۱. (۷) : الحج: ۱۷. (۸) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده ۶۹ ؛ الحج: ۱۷. (۹) : آل عمران: ۲۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ المایّده ۱۵. (۱۰) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶. (۱۱) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷. (۱۲) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷. (۱۳) : الانفطار: ۶ ؛ الانشقاق: ۶ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر: ۱ ؛ یس: ۷۷. (۱۴) : العصر: ۱-۴ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحدید: ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷. (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ آل عمران: ۶۰ ؛ الاحزاب: ۴. (۱۶) : حم سجده: ۴۲. (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ یونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الرعد: ۱. (۱۸) : النسأ: ۸۲. (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳. (۲۰) : حم سجده: ۴۱-۴۲ ؛ الحجر: ۹. (۲۱) : یونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴-۴۷. (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحریم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵. (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود: ۱۱ ؛ الاسرأ: ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵. (۲۴) : النسأ: ۱۶۳ ؛ الاسرأ: ۵۵. (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحدید: ۲۷. (۲۶) : الاعلی: ۱۸-۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶. (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ التغابُن: ۸. (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تير کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته ديرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه ديرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نوميږي چې د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د درېيمې ورځې تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېيمه برخه) :

پوښتنه: آيا ستا د راتګ په باره کې د مخکې څخه لا پيش ګويي موجوده وه که يا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهيم (ع) په خپله يوه دعا کې ما ته واضحاً اشاره کړې ده (۱).

پوښتنه: آيا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسماني کتاب را نازل سي ؟
ځواب: يا ، تر ما وروسته به هيڅ کوم بل آسماني کتاب نازل نسي او زه پر آخرې نبي (ص) باندې نازل سوی يم نو ځکه زه وروستی کتاب يم (۲).

پوښتنه: نو چې ته آخرې کتاب يې معنا يې دا ده چې بايد تر قيامت پورې وساتل سې ، که داسې وي نو ته د خپلې تلپاتې ساتنې څه ثبوت او تضمين لرې ؟
ځواب: ډير ښه سوال دې وکړ ، الله پخپله تر قيامته زما د ساتنې ذمه او مسؤليت اخيستی دی (۳). زه په هره دوره او هره موده کې د ژونديو انسانانو په سينو کې ساتلی ًپاتيږم (۴). هسې خو زه په هره زمانه کې په شفاهي او تحريري دواړو شکلونو سره پاته يم او شتون لرم (۵).

پوښتنه: د دې معنا دا ده چې ته د ټول انساني ژوندانه لپاره هدايت يې ، آيا همداسې ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده (۲).

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چې ستا دعوت څه شي دی ، يعنې خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چې انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلی دين چې هماغه اسلام دی قبول کړي (۷) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (۸) ، په هر کار او معامله کې د رسول الله(ص) پيروي وکړي (۹) ، او د آخرت د بريالیتوب لپاره ايمان او ښه عمل خپل کړي (۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسې ده ، آيا تا د انساني مسايلو ټول جزئيات بيان کړي دي که يا ؟
ځواب: ما اصلاً د انساني ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصيل سره بيان کړي دي (۱۱) ، د جزئياتو د تفصيل او عملي تشريح مسؤليت زما حامل يعنې محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آيا دا راته ويلای سې چې ته مشکل کتاب يې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدايت او لارښوونې لپاره ډير آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی يم (۱۳) . خو تر کومه ځايه چې زما په علومو او ښه پيژندنې پورې اړه لري ، نو بيا ډير غور او تدبر ته اړتيا ليدل کيږي (۱۴) .

پوښتنه: آيا پوښتلی سم چې ستا د بيان ترتيب او طريقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بيان ترتيب ډير ځرګند او واضح دی (۱۵) ، بالکل طبيعي او پر زړه کښېنا ستونکی دی (۱۲) ، په هغه کې هيڅ ډول مغلق تيا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځير سې نو زه په ذهن کې د عين يوې خبرې د کښېنولو په خاطر هغه په څو طريقو او ډولونو سره بيانوم تر څو په پوهاوي کې يې څه ستونزه پيښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طريقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال بالکل فطري دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) . له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کائنات او د هغه اغېزو او پيښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقايق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحيح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به يوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آيا راته ويلای سې چې ستا ترتيب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دې وکړه ، زه د ډيرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی يم (۲۱) .

(۱) : البقره : **۱۲۹** ؛ آل عمران : **۱۲۴** . (۲) : الاحزاب : **۴۰** . (۳) : الحجر : **۹** . (۴) : العنکبوت : **۴۹** . (**۵**) : القيامه : **۱۷** ؛ الانعام : **۹۲** ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : **۸۷** ؛ القلم : **۵۲** . (۲) : البقره : **۲۰۸** ؛ آل عمران : **۱۹** ، **۸۵** ؛ الاسرأ : **۹** ؛ الذاريات : **۵۲** . (۷) : آل عمران : **۱۹** ، **۲۰** ، **۸۵** ؛ المايّده : **۳** ؛ الانعام : **۱۲۵** ؛ الحج : **۳۴** ؛ البقره : **۲۰۸** . (۸) : آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ المايّده : **۹۲** ؛ الانفال : **۴۲** ؛ التغابُن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : **۳۱** ؛ الاعراف : **۱۵۸** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ الانفال : **۴۲** ؛ محمد : **۳۳** . (۱۰) : البقره : **۲۲** ، **۸۲** ؛ المايّده : **۲۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ ابراهيم : **۲۳** ؛ العصر : **۳** . (۱۱) : الانعام : **۱۵** ؛ هود : **۱** . (۱۲) : النحل : **۴۴** ، **۴۲** ؛ آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ **۵۹** ؛ الاحزاب : **۲۱** . (۱۳) : القمر : **۱۷** ، **۲۲** ، **۳۲** ، **۴۰** ؛ مريم : **۹۷** ؛ الدخان : **۵۸** . (۱۴) : النسأ : **۸۲** ؛ محمد : **۲۴** ؛ ص : **۲۹** . (**۱۵**) : المايّده : **۱۵** ؛ يوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : **۱۰۳** ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۲) : المايّده : **۹۲** ، **۹۹** ؛ ابراهيم : **۹۲** ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل: **۳۵** ، ۸۲ ؛ النور: **۵۴** ؛ العنکبوت: ۱۸. (۱۷): الکهف: ۱ ؛ الزمر: ۲۸. (۱۸): الاسرأ: ۴۱ ، **۸۹** ؛ الکهف: **۵۴** ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الاحقاف: ۲۷ ؛ الفرقان: **۵۰**. (۱۹): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: **۸۵** ، ۸۷ ، **۸۹**. (۲۰): حم سجده: **۵۳-۵۴** ؛ الذاریات: ۲۰-۲۳ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۱۹۰-۱۹۱ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۱): هود: ۱۳ ؛ البقره: ۲۳ ؛ التوبه: ۲۴ ، ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ یونس: ۳۸ ؛ النور: ۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دې وکړي چې د روژې تير درې سوغاتونه ګټور تمام سوي وي. دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د څلورمې روژې لپاره څلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلورمه برخه) :

پوښتنه: ستا آيتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آيتونه دوه ډوله دي چې هغه محکم او متشابه نوميږي (۱) .

پوښتنه: آيا تسميه يعنی بسم الله هم ستا آيت دی ؟ ځکه په دې باره کې ډول ډول نظريات وړاندې کيږي.
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحيم زما يو مستقل آيت دی (۲) .

پوښتنه: آيا تا ځينې آيتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وي ، نو څو بيلګې يې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضې آيتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف- فبِایِ الآءِ رَبِکُما تُکَذِبن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وايا ست) ۳۱ واره (۳) .
ب- وَلَقد يَسَرنَا القُرآن لِذِکر فهل مِن مُدَکِر (موږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آيا نصيحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج- وَيلُ يَو مَيِّذِ لِلمُکذِبين (د هماغه ورځې درواغ ګڼونکو ته تباهي ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پورې معلومات وو . آيا خپل څو جامع آيتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولې نه ، دا درې بيلګې په غور سره واوره:
الف- وَمَن يُطِعِ اللهَ وَرَسُوله وَيَخشِ اللهَ وَيَتقهُ فاليکَ هُمُ المُفلِحُون (۶) ، يعنې: او هغه څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي ، د الله څخه وبيريږي او پرهيزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسيږي.
ب- انَ اللهَ يَامُرُ بالعَدلِ وَالاِحسَان وَايتأ ذِی القربی وَيَنهی عن الفحشأءِ وَالمُنکر وَالبَغی يَعِظکُم لعَلکُم تَذکَرُون (۷) ، يعنې: الله د عدالت ، ښېګڼې او صلهً رحمی حکم کوي او د بدی ، بې حيايي او ظلم او تيري څخه منع کوی ، هغه تاسی ته نصيحت کوی تر څو قبول يې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج. یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتَقوا اللهَ لعَلکُم تُفلحُون (۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیرېږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو . اوس به راسم دې پوښتنې ته چې آیا تا داسې حروف هم استعمال کړي دي چې د بیلو بیلو تورو په شکل وی ؟ که وی ، نو تعداد یې څو ته رسیږی؟
ځواب: هو ، ما دغسې حروف ذکر کړي دي چې شمیر یې ۱۴ ته رسیږی او هغه « مقطعات » بلل کیږی چې ټول د سورتو په پیل کې راغلي دي ، مثلاً :
الم (۹) ، المص (۱۰) ، الر (۱۱) ، طه (۱۲) ، طس (۱۳) ، طسم (۱۴) ، حم (۱۵) ، حم عسق (۱۲) ، ق (۱۷) ، ن (۱۸) ، ص (۱۹) ، یس (۲۰) ، المر (۲۱) ، کهیعص (۲۲) .

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دی ؟
ځواب: زما په متن کې څو ځایه داسې دي چې د هغو د تلاوت یا اورېدو پر مهال سجده کول واجب ده . (۲۳)

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا په خپل متن کې قسم هم اخیستی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي ، مثلاً : والعصر (۲۴) یعنی په زمانه می قسم ، والشمس (۲۵) یعنی په لمر می قسم ، والیل (۲۲) یعنی په شپه می قسم او ډیر نور .

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده ؟ که وی یو مثال یې راکړه .
ځواب: هو ډیر تشبیهات می کارولي دي مثلاً : مَثلُ الذین اتَخَذوا من دُون الله اولیأ کمَثلِ العَنکبُوت اتَخَذت بَیتا وَان اوهَنَ البُیُوت لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون (۲۷) یعنی: هغه کسان چې الله یې پرېښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غنې په شان دی چې کور یې جوړ کړی دی ، حقیقت دا دی چې تر ټولو کمزوره هماغه د غنی کور دی کاشکی دغه خلک پوهېدای .
په دغه مثال کې د مشرکانو معبودان د غنی د ځالی سره تشبه سوي دي معنا دا چې څومره چې د غنی ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي .

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده ؟ خصوصاً د پرونیو او ننیو ګمراهانو لپاره ؟
ځواب: هو ، ما ډیری کنایې استعمال کړي دي ، مثلاً : صُم بُکم عُمی فهُم لا یَرجعون (۲۸) ، یعنی: هغوی کاڼه دي ، ګونګیان دي او ړانده دي ، نور به نو هغوی بیرته را و نه ګرځی .
په دې مثال کې د کنایې په ډول هغه خلک کاڼه ، ګونګیان او ړانده بلل سوي دي چې حق نه اوری ، نه یې وایی او نه یې هم وینی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینې پیش ګویانی کړي دي چې تولی ثابتی سوي هم دي ، مثلأ دا چې تا به خدای د خلګو ځخه وساتی ، یا دا چې د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چې کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چې هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه : وَاِن کادُوا لیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذأ لا یَلبَثوُن خِلفکَ اِلا قلِیلا (۳۰) ، یعنی: او هغوی غوښته چې تا د دې سیمې ځخه په شړلو سره وبیروی او نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی .
کله چې د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړیوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا ځخه ولاړل.

(۱) : آل عمران: ۷ . (۲) : النمل: ۳۰ . (۳) : الرحمن: ۱۳ . (۴) : القمر: ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ . (۵) : المرسلات: ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹ . (۶) : النور: ۵۲ . (۷) : النحل: ۹۰ . (۸) : آل عمران: ۲۰۰ . (۹) : البقره: ۱ ؛ ال عمران: ۱ ؛ العنکبوت: ۱ ؛ الروم: ۱ ؛ لقمان: ۱ ؛ السجده: ۱ . (۱۰) : الاعراف: ۱ . (۱۱) : یونس: ۱ ؛ هود : ۱ ؛ یوسف: ۱ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحجر: ۱ . (۱۲) : طه: ۱ . (۱۳) : النمل: ۱ . (۱۴) : الشعرأ : ۱ ؛ القصص: ۱ .
(۱۵) : المومن: ۱ ؛ حم سجده: ۱ ؛ الزخرف: ۱ ؛ الدخان: ۱ ؛الجاثیه: ۱ ؛ الاحقاف: ۱ ؛ الشوری: ۱ . (۱۶) : الشوری: ۲ـ۱ . (۱۷) : ق: ۱ . (۱۸) : القلم: ۱ . (۱۹) : ص: ۱ . (۲۰) : یس: ۱ . (۲۱) : الرعد : ۱ . (۲۲) : مریم: ۱ . (۲۳) : الاسرأ : ۱۰۷ ؛ مریم: ۵۸ ؛ السجده: ۱۵ ؛ الاعراف: ۲۰۶ ؛ الرعد : ۱۵ . (۲۴) : العصر: ۱ . (۲۵) : الشمس: ۱ .
(۲۶) : الیل: ۱ . (۲۷) : العنکبوت: ۴۱ . (۲۸) : البقره: ۱۸ . (۲۹) : الاسرأ: ۷۶ ؛ المایّده: ۲۷ ؛ البقره: ۲۳ـ۲۴ ؛ آل عمران: ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر: ۴۵ . (۳۰) : الاسرأ: ۷۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا دی د پنځمې روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه: آيا ته د علم ښېګڼې ته تسليم يې ، يعنې هغه منې ؟ ځکه بعضې کسان ګمراه کونکي ادعاګانې کوي.

ځواب: زما په نظر د علم ښېګڼه ثابته او غوڅه ده او زه پر علم ډېر ټينګار کوم. ما علم رڼا او عالم اصلي ليدونکي بللي دي ، د عالمانو درجې خدای لوړوي ، علم د انسان پوهه ، ايمان ، ادب او مدنيت پياوړی کوي. نو آيا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوي ؟(۱).

پوښتنه: هو باالکل همدا سې ده. آيا کولای سم چې وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟

ځواب: ډېر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي:

لومړی- پاک او صاف والی (۲) ؛

دوهم- تر هر څه مخکې تعوذ (يعنې اعوذ باالله من الشيطن رجيم) ويل (۳) ؛

درېيم- وروسته تسميه (يعنې بسم الله الرحمن الرحيم) ويل (۴) ؛

څلورم- سَوکه سَوکه او په سړه سينه تلاوت کول (۵) ؛

پنځم- په تلاوت کې له تلوار ه کار نه اخيستل (۲) ؛

شپږم- په خشوع او خضوع سره تلاوت کول (۷) ؛

اووم- پر هغه باندې غور او تدبُر کول (۸) ؛

اتم- د نورو لخوا په چوپتيا او ډېره توجه سره زما تلاوت اورېدل (۹) ؛

نهم- د سجده آيتونو په لوستلو يا اورېدلو سره سجده ادا کول (۱۰) ؛

پوښتنه: ستا فضايل يا ښېګڼې څه دي ؟

ځواب: زما ښېګڼې ډېرې دي چې څو مختصرې بېلګې به يې دا سې در وپېژنم:

لومړی- زه د الله کلام يم (۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم.زما غوندې بل کلام نسته او زه بهترين کلام يم(۱۲) ؛
دريیم.زما کار دا دی چې انسانان د ګمراهۍ د تياريې څخه راوباسم او د هدايت رڼا ته يې راوبولم(۱۳) ؛
څلورم.زه زړونو ته حوصله بخښنم او ذهن او فکر ته ټينګښت عطأ کوم (۱۴) ؛
پنځم.زه د ټولو انسانانو د روحی ناروغيو لپاره د شفا پيغام يم(۱۵) ؛
شپږم.زه ايمان والاوو ته بشارت يا زيری يم(۱۲) ؛
اووم.زما اغېزه ثابته او مُسَلمه ده(۱۷) ؛
اتم.زما تلاوت يو ډير لوی عبادت دی(۱۸) ؛

پوښتنه: ډيره مننه ، آيا راته ويلای سې چې پر تا باندې مخالفينو اعتراضونه کړي دي که يا ؟ که وی لطفأ يې څو بيلګې راته ووايه.
ځواب: هو ، پر ما مخالفينو يو څه اعتراضات او نيوکي کړي دي چې ځينی يې دا دي:
لومړی.وايی چې زه د رسول الله(ص) لخوا جوړ سوی يم او ګواکی الله تعالی نه يم نازل کړی(۱۹) ؛
دوهم.وايی که موږ دا ومنو چې ته د الله لخوا نازل سوی يې ، نو بيا سوال دا دی چې ولې په يو ځايی توګه نه يې نازل سوی او ولی لږ لږ نازل سوی يې(۲۰) ؛
دريیم.وايی چی رسول الله(ص) زه د يو عجمی شخص (غير عرب) په مرسته جوړ کړی يم(۲۱) ؛
څلورم.وايی چی زه بايد د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر يوه نازل سوی وای چی د عربو د دوو مشهورو ښارونو (يعنی مکې او طايف) مشران وو (۲۲) ؛
پنځم.وايی چی زما پر ځای کوم بل [نرم دريځه] قرآن بايد نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای(۲۳) ؛
شپږم.وايی چی زه بايد د دوی د هيلو مطابق بدل سم(۲۴) ؛
اووم.زه يې شعر او شاعري بللی يم(۲۵) ؛
اتم.زه يې د پخوانيو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی يم(۲۲) ؛
نهم.زه يې د خوب او خيال پاشلی بيان بللی يم(۲۷) ؛
لسم.زه يې جادو بللی يم(۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولی داسی کول يا يې اوس کوی ؟ يعنی ستا مخالفت ولی سوی دی ؟
ځواب: د بيلا بيلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چی د علتونو څو مثالونه يې دا دي:
لومړی.د نفسانی غوښتنو پيروی(۲۹) ؛
دوهم.د لاس تنګی او بدحالی خطر(۳۰) ؛
دريیم.د ظلم او زيادتيو ناوړه عادت(۳۱) ؛
څلورم.د پلرونو او نيکونو په پټو سترګو تقليد (۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم.خپل منځي تعصب او ډلی ډلی والی (۳۳) ؛
شپږم.مجرمانه ذهنیت او تفکر (۳۴) ؛
اووم.ضدیت او سپین سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: هغوی دی الله اصلاح یا تباه کړی چی بې دلیله او چټی دغسی ضدیت درسره لری. اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چی د دې دنیا په باره کی څه فکر کوې ؟
ځواب: دا دنیا د انسانانو ازمویَنځی دی (۳۶) ، دا یو مؤقتی او فانی ځای دی او تر دې وروسته به قیامت راځی او یو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولری (۳۷) . دا دنیا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ایستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او ویاړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډیر محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څخه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آیا دا به لازمه وی چی در څخه وپوښتم چی لوی خدای ټوله کایِّنات په څومره موده کی جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چی لرې ، آزادانه يې مطرح کولای سې. ستا د دې پوښتنی په ځواب کی به درته ووایم چی لوی الله ټول کاینات په شپږو ورځو کی بېله هیڅ ډول ستړیا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا می هم ویلی دي چی ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسی ادعا کیږی چی د ساینس له مخی د کایِّنات هر شی جوړه جوړه پیدا سوی دی. خو داسی هم اوربدل کیږی چی کله ساینس د خالپوڅو په حال کی و ، تا ویلی وو چی الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی. آیا په دې هکله څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کی هیڅ شک نسته چی ما واضحاً ویلی دي چی الله هر شی جوړه جوړه پیدا کړی دی (۴۵) . آن دا چی زما یو نوم پخپله هم مثانی (یعنی جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله: ۱۱ ؛ الکهف: ۱۱۴ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲) : الواقعه: ۷۹. (۳) : النحل: ۹۸. (۴) : العلق: ۱. (۵) : المزمل: ۴. (۶) : القیامه: ۱۲ ؛ طه: ۱۱۴. (۷) : الاسرأ: ۱۰۹. (۸) : النسأ: ۸۲ ؛ ص: ۲۹. (۹) : الاعراف: ۲۰۴. (۱۰) : مریم: ۵۸ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ؛ السجده: ۱۵. (۱۱) : التوبه: ۲ ؛ الفتح: ۱۵ ؛ یونس: ۳۷. (۱۲) : الاسرأ: ۸۸ ؛ یونس: ۳۸ ؛ البقره: ۲۳-۲۴ ؛ هود: ۱۳-۱۴. (۱۳) : ابراهیم: ۱ ؛ الاسرأ: ۹. (۱۴) : النحل: ۱۰۲. (۱۵) : یونس: ۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم سجده: ۴۴. (۱۶) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲. (۱۷) : الزمر: ۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر: ۲۱. (۱۸) : فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب : ۳۴. (۱۹) : یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الانبیأ: ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳. (۲۰) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد: ۲۰. (۲۱) : النحل: ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴. (۲۲) : الزخرف: ۳۱. (۲۳) : یونس: ۱۵. (۲۴) : یونس: ۱۵. (۲۵) : یس: ۶۹ ؛ انبیأ: ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰. (۲۶) : الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳. (۲۷) : الانبیأ: ۵. (۲۸) : السبا: ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴. (۲۹) : القمر: ۳. (۳۰) : القصص: ۵۷. (۳۱) : العنکبوت: ۴۹. (۳۲) : البقره: ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴. (۳۳) : ص: ۱-۲ ؛ الفتح: ۲۲. (۳۴) : المطففین: ۱۲. (۳۵) : البقره: ۸۹-۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷. (۳۶) : الملک: ۲ ؛ هود: ۷ ؛ المایّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷. (۳۷) : یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵. (۳۸) : الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد: ۳۶ ؛ الحدید: ۲۰. (۳۹) : آل عمران: ۸۵ : الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵. (۴۰) : الحدید: ۲۰. (۴۱) : النسأ: ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد: ۲۶ ؛ یونس: ۲۴. (۴۲) : الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ: ۲۵. (۴۳) : الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود: ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸. (۴۴) : النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد: ۲۴. (۴۵) : الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد: ۳ ؛ الزخرف: ۱۲. (۴۶) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا یې هم د شپږمې روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه : انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لري ؟
ځواب : انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لري یعنې اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه : ما داسې هم اورېدلي چې تا انسان د خدای نایب یعنې نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟
ځواب : ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه مې د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوي او وینې تویوي ؟ خو الله ورته وویل چې بیشکه ما ته هر څه ښه معلوم دي نه تاسو ته (۲) .

پوښتنه : دا خو ډیر مهم معلومات وو . اوس به را سم دې ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟
ځواب : دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومیږي او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه : آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درښبت نه دی؟
ځواب : هو باالکل همداسې ده . کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه : نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډیر مسؤلیتونه لری. مثلأ: بې خبره او بې ثبوته باید په چا پسی څه و نه وایی او نه هم څه وکړی ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کیږی (۶) .

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصأ مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤلیت پوه کړی. بله پوښتنه می دا ده چی د انسانی فطرت مهمی ځانګړتیاوی کومی دي ؟

ځواب: د انسان د فطرت څو مهمی ځانګړنی دا دي:

۱- لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پیدا سوي دي (۸) .

۲- د هغه په خټه (فطرت) کی د نیکۍ او بدۍ دواړو شعور موجود دی (۹) .

۳- په هغه کی هدایت تعبیه سوی دی (۱۰) .

۴- هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پیدا سوی دی (۱۱) .

۵- هغه په عمومی توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تیری کونکی (۱۶) ، جګړه پال (۱۷) ، بخیل (۱۸) ، حریص (۱۹) او دنیا پرست (۲۰) دی.

۶- د خوښۍ په حالت کی انسان فخر او لویی کوی ، خو د لاس تنګۍ او بد حالۍ پر مهال د بې صبرۍ او مأیوسۍ په غیږ ورځی (۲۱) .

۷- په هغه کی د میرمنی او اولادو طبیعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲) .

۸- که پر انسان څه مصیبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴) .

پوښتنه: آیا انسان دښمن لری ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟

ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شیطان دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا تا داسی هم ویلی چی الله پر ځینو کسانو باندی شیطان مسلط کړی دی حال دا چی هغوی ځانونه سم بولی ؟

ځواب: هو دا صحیح ده. هر څوک چی د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شیطان مسلط کوی او هغه یې ملګرئ وی او د سمی لاری څخه یې لیری ساتی حال دا چی هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۶) .

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغۍ څخه چی ډیرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړی. بله پوښتنه می دا ده چی آیا په انسانی خټه کی الله تعالی د لومړۍ ورځی څخه د خپل ربوبیت اقرار تعبیه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همداسی ده ، د هر انسان روح د لومړی ورځی څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د انسان لویې لویې نفسانی غوښتنی کومی دي ؟
ځواب: د انسان څو عمده نفسی خواهشات چی ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱ـ جنس (۲۸) ؛
۲ـ اولاد (۲۹) ؛
۳ـ مال او دولت (۳۰) ؛
۴ـ سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵ـ څاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶ـ مځکه او د هغې پیداوار (۳۳) ؛
۷ـ کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دې اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه می دا ده چی ستا په نظر انسانی عقل څه اهمیت لری ؟
ځواب: انسان ته چی الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انسانی عقل ته بلنه ورکړې ده چی کایناتو ته ښه غور او فکر وکړی او په هغه کی د الله قدرت او حکمت ووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لری (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږی (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دې ته چی آیا هر انسان مړ کیږی که څنګه ؟
ځواب: هو کې ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږی (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۲ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۶۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۶. (۷): الحجر: ۲۲ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵ـ۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۷ ؛ الحج: ۶۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج: ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العادیات: ۸ ؛ الفجر: ۲۰ ؛ آل عمران: ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشوری: ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم: ۳۶ ؛ المعارج: ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده: ۹ ؛ الاسرأ : ۸۲ . (۲۲) : الفرقان: ۷۴ ؛ الروم: ۲۱ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ ابراهیم: ۳۹ . (۲۳) : یونس: ۱۲ ؛ الزمر: ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر: ۲ . (۲۵) : البقره: ۳۶ . (۲۶) : الزخرف: ۳۶ـ۳۷ . (۲۷) : الاعراف: ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران: ۱۴ . (۲۹) : آل عمران: ۱۴ . (۳۰) : آل عمران: ۱۴ . (۳۱) : آل عمران: ۱۴ . (۳۲) : آل عمران: ۱۴ . (۳۳) : آل عمران: ۱۴ . (۳۴) : التوبه ۲۴ . (۳۵) : الملک: ۲۳ . (۳۶) : البقره: ۱۷۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ . (۳۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المایِّده: ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم: ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران: ۱۵۸ ؛ الانبیأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت: ۵۷ ؛ الزمر: ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومې روژې لپاره اووم سوغات وړاندې کوم ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه: لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب: الله تعالی انسان په بې حده ډېرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (۱) .

پوښتنه: د دغو ډېرو او بې حسابه نعمتونو یو مثال راکولای سې ؟
ځواب: اولین او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، یعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (۲) .

پوښتنه: خو د دې سترو پیرزوینو سره سره ما داسی هم اورېدلي چی تا ځینی انسانان ړانده بللي دي. که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. زه هغه کسان ړانده بولم چی د الله سبحان وتعالی نښانیو ته غور او فکر نه کوی (۳) .

پوښتنه: چی داسی ده ، نو الهی نښی چیری دي او څنګه یې باید وپیژنو ؟آیا څو بیلګې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. څو الهی نښی دا دي: د آسمانو او مځکی پیدا کول ، د شپې او ورځی یو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شیانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چی په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کیږی ، پر مځکه ډول ډول حیوانات ، د موسمونو یو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکی تر منځ لویې لویې اوریځی د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانې دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښی دي (۵) . نو که د الله د ستاینو د لیکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسیږی خو د الله بیان به لا نه وی ختم سوی او که یو بل دغسی سمندر هم راوړه سی ، بیا به هم الهی ستاینه پای و نه مومی (۶) . دا لا څه ، که د مځکی ټولی ونی قلمونه او د سمندر اوبه یې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولی اوبه هم رنګ سی بیا به هم د الله بیان ختم نسی (۷) . نو ځکه الله انسانانو ته غوږونه ، سترګی او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پورې ارشادات او معلومات وو. دا سې هم ویل کیږي چې تا د انسانی زړه ډېر انواع ذکر کړي دي. آیا په دې هکله هم څه وضاحت را کولای سې ؟
ځواب. تا صحیح اوربدلي دي. ما په خپل متن کی د انسانانو څو ډوله زړونه بیان کړي دي چې څو مثالونه یې دا دي:
۱-سخت زړه (۹).
۲-زنګ وهلی زړه (۱۰).
۳-کوړ یا خیرن زړه (۱۱).
۴-سم او نه کږېدونکی زړه (۱۲).
۵-بیرېدونکی زړه (۱۳).
۶-په ګناه لړلی زړه (۱۴).
۷-بند یا مُهر لګېدلی زړه (۱۵).
۸-ډاډه یا مطمئّن زړه (۱۶).
۹-تیاره یا تور زړه (۱۷).
۱۰-روغ یا سالم زړه (۱۸).
۱۱-بې ایمانه یا درېدونکی زړه (۱۹).
۱۲-مغرور او متکبر زړه (۲۰).
۱۳-ایمان لرونکی یعنی ایمانداره زړه (۲۱).
۱۴-نرم زړه (۲۲).

پوښتنه: آیا تا د زړه د تسکین او ډاډمنېدو کومه طریقه هم ویلې ده ؟
ځواب: هو ، ولی نه. یوه بیلګه یې دا ده چې مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کیږي او زړونه یې له خوفه ببغمه کیږي (۲۳).

پوښتنه: ما دا سې هم اوربدلي چې ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آیا د دې کار یوه ګټه را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل همدا سې ده. ستر ښښتن تاسی په لوږه ، ببره ، ځانی او مالی زیانونو سره امتحانوی او زېرئ د رکوي چی کله د څه مصیبت سره مخامخ سی ، نو وو ایی چی موږ صرف د الله مال یو او د هغه خوا ته ورتلونکي یو. پر دغسی خلکو ببله شکه د خپل رب عنایتونه او رحمتونه لوریږی (۲۴).

پوښتنه: نن د نفاق او فتنې یو عجیب حالت مسلط دی. ځینی کسان په ناخبرۍ او ځینی په تجاهل سره او ځینی نور بیا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لرې یا ډېر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حیلو سره دلایل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا موږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو) . دغسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟
ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (۲۵) . ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی ، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (۲۶) . په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (۲۷) . د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سئ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (۲۸) . که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو ، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (۲۹) .

پوښتنه: واقعاً چی ترخه حقایق دې بیان کړل ، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی ځوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات يې نکړي حال به يې دغسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم يې قوت له منځه تللی دی او ځوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډیره حصه ومنل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه يې عملی نسی ؟
ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (۳۰) .

(۱) : ابراهیم: ۳۴ ؛ النحل: ۱۸ . (۲) السجده: ۹ . (۳) : الاسرأ: ۷۲ ؛ الحج: ۴۶ . (۴) : البقره: ۱۲۴ . (۵) : الروم : ۲۲ . (۶) : الکهف: ۱۰۹ . (۷) : لقمان: ۲۷ . (۸) : النحل: ۷۸ . (۹) : البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید : ۱۶ ؛ المایِّده: ۱۳ . (۱۰) : المطففین: ۱۴ . (۱۱) : آل عمران: ۷ . (۱۲) : آل عمران: ۸ . (۱۳) : الانفال: ۲ ؛ الحج: ۳۵ . (۱۴) : البقره: ۲۸۳ . (۱۵) : یونس: ۷۴ . (۱۶) : الرعد : ۲۸ . (۱۷) : الحج: ۴۶ . (۱۸) : الشعرأ: ۸۹ . (۱۹) : الزمر: ۴۵ . (۲۰) : المؤمن: ۳۵ . (۲۱) : الحدید : ۱۶ ؛ الحج: ۷ . (۲۲) : الزمر: ۲۳ . (۲۳) : الرعد : ۲۸ . (۲۴) : البقره: ۱۵۵-۱۵۷ . (۲۵) : المایِّده: ۳ . (۲۶) : الاعراف: ۳ . (۲۷) : الشوری: ۱۰ . (۲۸) : آل عمران: ۱۰۵ . (۲۹) : النسأ: ۵۹ . (۳۰) : البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د اتمی روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه: پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمی دی ؟
ځواب: پر هر مسلمان باندی دا حتمی او لازمی ده چی پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځی ایمان راوړی (۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د اُخروی ښېګڼی لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب: صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چی ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه: آیا د دې مطلب دا دی چی د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب: هو همدا سی ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه: نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لری ؟
ځواب: هر هغه ایمان چی له امله یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسی ، اعتبار نلری (۴) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی ایمان لږ یا ډیرېدای سی ؟
ځواب: هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږی او ډیریږی (۵) .

پوښتنه: آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږی ؟
ځواب: مخکی قبلیږی ، خو د مرګ پر پوله قطعاً نه قبلیږی (۲) .

پوښتنه: ډیره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چی الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی، خو دا دی اوس به يې يو څه مفصلاً در وښيم: الله د هغه هستۍ حقيقي نوم دی (۷) چې دا ټول کايِّينات يې پيدا کړي دي (۸). الله يو دی او شريک نه لري (۹). هغه د هر ډول عيب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لري (۱۱). هغه ژوندی دی (۱۲)، هر څه اوري (۱۳) او ويني (۱۴). هغه د ارادې څښتن دی (۱۵). همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶)، هدايت ورکونکی دی (۱۷)، د هر شي او هر څه مالک يعنې څښتن دی (۱۸). هغه پروردګار او رب دی (۱۹). هغه مطلق حاکم دی (۲۰). ستر طاقت او اختيار ټول د هغه سره دی (۲۱). هغه پر هر څه قدرت لري (۲۲). هغه د ناپايه رحم لرونکی دی (۲۳). د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴). هغه حکيم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶). هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷). هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸). هغه معافوَنکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰). هغه باريک بين دی (۳۱). نرم او حليم دی (۳۲). هغه ستر او عظيم دی (۳۳). هغه د هيڅ څخه هر څه يعنې د عدم څخه هستی را وړونکی دی (۳۴). هغه د ښکلاوو جوړونکی يعنې مصور دی (۳۵). هغه خورا ستر دی (۳۶). هغه په ستاينو متصف دی (۳۷). هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غني دی (۴۰). هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳). هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غيبِ را ګرځونکی دی (۴۶). هغه حساب اخيستونکی دی (۴۷). هغه خورا نږدې دی (۴۸). هغه مينه او محبت کونکی دی (۴۹). هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰). هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱). هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲). هغه دا ټول کاينات چلوی (۵۳). که هغه نه وی نو دا کاينات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سی (۵۴). خير او شر، ګټه او زيان د هغه په لاس کې دي (۵۵). هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶). هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷). هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸). هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹). هغه هيچا ته اړ نه دی (۶۰). هغه دعاوی اوری او قبلوی يې (۶۱). هغه د فرياد اورېدونکی دی (۶۲). بېره صرف د هغه څخه ده (۶۳). هغه بايد ياد کړه سی يعنې وبلل سی (۶۴). د هغه څخه پناه غوښتل کيږی (۶۵). اميدونه د هغه څخه کيږی (۶۶). د هغه سره مينه او محبت بايد وسی (۶۷). د هغه ذکر او شکر بايد ادا سی (۶۸). ژوند او مرګ صرف د هغه په اختيار کی دی (۶۹). اولاد هغه ورکوی (۷۰). هغه د تل راهيسی موجود دی او تل به پاته وی (۷۱). هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲). هغه د هيچا نه خپل دی او نه يې په ذات يا قوم دی (۷۳). هغه تر ټولو ستر دی (۷۴). هغه يو دی او هيڅ شريک نه لری (۷۵). هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶).

پوښتنه: دا خو ډير ضروری معلومات وو. آيا راته ويلای سې چی د يو مؤمن حقيقی محبوب څوک دی؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷).

پوښتنه: تا په خپل متن کی کوم نوم تر ټولو ډير ذکر کړی دی؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف يعنی الله نوم ډير ذکر کړی چی تر ۲۹۰۰ ځله مې هم ډير ياد کړی دی (۷۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چي تا د الله(ج) کوم صفت ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبيت صفت ، يعنی هغه مې تر ۹۰۰ ځله هم زيات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډير وسعت او کثرت سره بيان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت مې په ډير وسعت سره بيان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آيا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده ، الله وايی ما در وبوله چی دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معيار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) رښتيانی پيروي هغه معيار دی چی دا ترې معلومېدا ی سی چی يو څوک د خدای سره څومره مينه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۲ ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المايّده: **۲۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر : ۳ .
(۳) : الکهف: **۱۰۵** ، ۱۰۶ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر : ۳ ؛ الروم: ۴۴ . (**۵**) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ : ۱۸ ؛ يونس: ۹۰ ـ ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: **۵۰** . (۹) : البقره : ۱۲۳ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ يوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ ابراهيم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ الاسرأ : ۴۳ ؛ الانبيأ : ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ : ۱۱۰ ـ ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: **۵۸** ؛ المومن: **۶۵** . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران **۳۵** ؛ المايّده ۶۷ ؛ الانعام: **۱۱۵** ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: **۱۵** ؛ المايّده: ۷۱ ؛ الانفال: ۳۹ ؛ الملک : ۱۹ . (**۱۵**) : النحل: ۴۰ ؛ يس: ۸۲ ؛ ابراهيم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاريات: **۵۸** ؛ الجمعه: ۱۱ ؛ المومنون: ۷۲ ؛ الحج: **۵۸** ؛ المايّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۲ ، **۵۴** ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛ الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ : ۱۲۶ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) : الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ يونس: ۱۰ ؛ المطففين: ۶ . (۲۰) : يوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ يونس: ۳۱ ؛ السجده: **۵** . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الاعراف: **۱۵۸** ؛ البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک: ۱ . (۲۳) : الاعراف: **۱۵۶** ؛ المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ يوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (**۲۵**) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ : ۲۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ التحريم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۶۰ ؛ آل عمران: ۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : يوسف: ۶۴ ؛ هود : **۵۷** .
(۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ : ۲۵ ؛ الانعام: **۶۵** ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النسأ: ۴۳ ، ۹۹ ، ۱۴۹ ؛ الشوری: ۲۵ ، ۳۰ . (۳۱) : لقمان: ۱۲ ؛ الملک: ۱۴ ؛ الاحزاب: ۱۳۴ ؛ الانعام: ۱۰۳
؛ الحج: ۲۳ . (۳۲) : البقره: ۲۲۵ ، ۲۳۵ ، ۲۶۳ ؛ آل عمران: ۱۵۵ ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المایّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷ .
(۳۳) : البقره: ۲۵۵ ؛ الشوری: ۴ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الحاقه: ۳۳ ، ۵۲ . (۳۴) : البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛
الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴ . (۳۵) : الحشر: ۲۴ ؛ المومن: ۶۴ ؛ التغابُن: ۳ ؛ آل عمران: ۶ ؛ الاعراف: ۱۱ .
(۳۶) : هود: ۷۳ . (۳۷) : البقره: ۲۶۷ ؛ هود: ۷۳ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ التغابن: ۶ ؛ البروج: ۸ . (۳۸) : الحدید: ۳ .
(۳۹) : الحدید: ۳ . (۴۰) : البقره: ۲۶۳ ، ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ الممتحنه: ۶ ؛ التغابن: ۶ .
(۴۱) : الفاتحه: ۳ ؛ البقره: ۱۲۳ ؛ طه: ۹۰ ؛ النمل: ۳۰ ؛ حم سجده: ۲ . (۴۲) : الانفال: ۴۰ ؛ التوبه: ۱۱۶ ؛
الحج: ۷۸ ؛ النسأ: ۴۵ ؛ الفرقان: ۳۱ . (۴۳) : النور: ۳۵ . (۴۴) : الحشر: ۲۳ . (۴۵) : الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛
یوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۱ ؛ ابراهیم: ۴۸ ؛ المومن: ۱۲ . (۴۶) : النسأ: ۱۲۶ ، ۱۰۸ ؛ حم سجده: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲
؛ هود: ۹۲ ؛ البقره: ۱۹ . (۴۷) : النسأ: ۶ ، ۸۶ ؛ الاحزاب: ۳۹ ؛ البقره: ۲۰۲ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ المومن: ۱۷ . (۴۸)
: البقره: ۱۸۶ ؛ هود: ۶۱ ؛ السبا: ۵۰ . (۴۹) : هود: ۹۰ ؛ البروج: ۱۴ ؛ البقره: ۱۹۵ ، ۲۲۲ ؛ آل عمران: ۷۶ ، ۱۳۴
؛ المایّده: ۴۲ . (۵۰) : البقره: ۲۵۵ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ ؛ سبا: ۲۳ ؛ الشوری: ۵۱ . (۵۱) : البقره: ۳۷ ، ۵۴
، ۱۶۰ ؛ التوبه: ۱۰۴ ، ۱۱۸ ؛ النور: ۱۰ ؛ الحجرات: ۱۲ ؛ النسأ: ۱۷ . (۵۲) : الرحمن: ۲۷ ، ۷۸ . (۵۳) : یونس:
۳۱ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم سجده: ۱۲ . (۵۴) : الانبیأ: ۲۲ ؛ المومنون: ۷۱ ؛ البقره:
۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ . (۵۵) : الانبیأ: ۳۵ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ یونس: ۱۰۷ ؛ فاطر: ۲ . (۵۶)
: البقره: ۱۱۵ ؛ الحدید: ۴ ؛ المجادله: ۷ . (۵۷) : الانعام: ۵۹ ، ۷۳ ؛ التوبه: ۹۴ ؛ الرعد: ۹ ؛ المومنون:
۹۲ ؛ العنکبوت: ۲۲ . (۵۸) : البقره: ۲۳۴ ؛ آل عمران: ۱۵۳ ؛ المایّده: ۸۵ ؛ الانعام: ۱۸ ؛ التحریم: ۳ .
(۵۹) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد: ۳۸ . (۶۰) : الاخلاص: ۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابن:
۶ . (۶۱) : البقره: ۱۸۶ ؛ المومن: ۶۰ ؛ النمل: ۶۲ ؛ هود: ۶۱ ؛ الصافات: ۷۵ . (۶۲) : الانفال: ۹ . (۶۳) : البقره:
۱۵۰ ؛ المایّده: ۳ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۴۹ ؛ الاحزاب: ۳۹ . (۶۴) : الجن: ۱۸ . (۶۵) : الفلق: ۱ ؛ الناس: ۱-۳
. (۶۶) : الکهف: ۱۱۰ . (۶۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ آل عمران: ۳۱ . (۶۸) : الاحزاب: ۴۱ ؛
الجمعه: ۱۰ ؛ البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ لقمان: ۱۲ . (۶۹) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۶ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۱۶ ؛ الحدید: ۲ . (۷۰) : الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰ . (۷۱) :
الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم سجده: ۲۱ ؛ یونس: ۷۹ . (۷۲) : الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛
الصافات: ۱۵۱-۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مریم: ۳۵ ، ۹۲ . (۷۳) : الصافات: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الجن: ۳ . (۷۴) :
النسأ: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الرعد: ۹ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ . (۷۵) : الانعام: ۱۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۲
؛ الاعراف: ۱۹۰ ؛ التوبه: ۳۱ . (۷۶) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۷۷) : البقره:
۱۲۵ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانعام: ۱۲۲ . (۷۸) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۷ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ النسأ: ۵ ؛
الاخلاص: ۱ . (۷۹) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۲۱ ؛ آل عمران: ۵۱ ؛ النسأ: ۱ ؛ المایّده: ۲۸ . (۸۰) : الاعراف: ۱۵۶ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: **۷** ؛ المومن: ۷ ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱) : البقره: **۱۸۶** ؛ **النمل**: **۲۲** ؛ المومن: **۲۰**: الشوری: **۲۶**. (۸۲) : آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د نهمې روژې لپاره نهم سوغات ومنۍ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (نهمه برخه) :

پوښتنه: پر الله تعالی کوم کوم خلک ډیر ګران دي ؟

ځواب: الله تعالی دغه خلک ډیر خوښوي:

۱ـ پاک انسانان (۱) .

۲ـ نیک عمله کسان (۲) .

۳ـ پرهیزګاره خلک (۳) .

۴ـ انصاف یا عدالت خوښونکي کسان (۴) .

۵ـ توبه کونکي انسانان (۵) .

۶ـ صبر کونکي یعنی صابران (۶) .

۷ـ پر خدای توکل کونکي کسان (۷) .

۸ـ د خدای په لاره کی جهاد کونکي انسانان (۸) .

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چی د الله تعالی د کومو کومو خلکو څخه بد راځي ؟

ځواب: هو ولی نه ، الله تعالی دغه انسانان هیڅ نه خوښوي:

۱ـ کافر (۹) .

۲ـ ظالم (۱۰) .

۳ـ بې ایمانه او خاین (۱۱) .

۴ـ فتنه او فساد خپرونکی (۱۲) .

۵ـ چټي یا بې ځایه مصرف کونکی (۱۳) .

۶ـ متکبر یا کبرجن (۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتیا هم نن هره اسلامی خصوصاً افغانی ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاینانو او کبرجنانو څخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دی دغسی کسان اصلاح او فلاح کړی. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چی آیا په رښتیا هم د غیب علم صرف خدای ته معلوم دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. په آسمانو کی او پر مځکه باندی هیڅوک او هیڅ شی هم بېله خدایه له غیبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چی داسی ده ، نو موږ خو پوهیږو چی رسولانو معجزې لرلې او په ځینو مواردو کی به له غیبه هم خبر وو. په دې حساسه مسأله کی څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب: الله تعالی بعضی وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غیب یو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړی دی او بس (۱۶).

پوښتنه: یوه بله مسأله چی له ډیره وخته یې په ذهن کی لرم دا ده چی ځینی پوهان او پروفیسوران ادعا کوی چی موږ په لابراتوار کی دا یا هغه ژوندی شی جوړ کړ. آیا را ته ویلای سې چی الهی مخلوق څومره قدرت لری ؟
ځواب: خورا لږ حتی هیڅ ، که ټول مخلوق هم سره یو ځای سی ، حتی یو مچ به هم جوړ نه کړای سی. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډیر غټ چلنج دی. اوس به راسم دې ته چی آیا په رښتیا هم ته د شِرک په خلاف یې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد یم او تر ما بل هیڅ شی هم د شرک ډیر مخالف نه دی (۱۸).
باید ووایم چی په الهي ذات او صفتونو کی هیڅوک هم نسي شریک کېدای بلکی الله وحدهُ لا شریک دی (۱۹).

پوښتنه: که راته وواېې چی د مشرک نښې کومې دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د یو مشرک انسان پېژندنه دا ده چی کله د هغه په مخ کی د الله د توحید بیان وسی نو د هغه زړه تنګ ، منقبض او کوچنی کیږی خو که د الله څخه ماسېوا د نورو هستیو بیان وی نو خوشالی احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقیده لرله یعنی هغه یې مانه ؟
ځواب: هو همداسی ده ، هغوی الله د کایناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چی داسی ده نو د بتانو عبادت یې ولی کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره يې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کيږی ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هيڅ نه معافيږی (۲۴).

پوښتنه: آيا د کوم مشرک لپاره بخښنه يا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځينی کسان په بې خبری يا بې تفاوتی سره وايی چې فلانی (کافر يا مشرک يا هندو...) دی خدای وبخښی. آيا له خدايه د کافر لپاره دغسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: يا قطعاً نه ، دا ځکه چې د هغه کفر ، شِرک او غير مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای يې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵ ؛ آل عمران: ۱۳۴ ، ۱۴۸ ؛ المايِّده: ۱۳ ، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶ ؛ التوبه: ۴ ، ۷. (۴): المايِّده: ۴۲ ؛ الحجرات: ۹ ؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲ ؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷ ؛ الانفال: ۵۸ ؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المايِّده: ۶۴ ؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المايِّده: ۱۰۹ ؛ النمل: ۶۵ ؛ الانعام: ۷۳ ؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶ ـ ۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲ ؛ الرعد: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الحج: ۲۶ ؛ يونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۲۳ ؛ المومنون: ۹۱ ـ ۹۲ ؛ النمل: ۶۳ ؛ الروم: ۴۰ ؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵ ؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): يونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴ ـ ۹۰. (۲۲): يونس: ۱۸ ؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸ ، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳ـ۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د لسمې روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه : د ملایکو یعنې فرشتو په هکله څه نظر لرې ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم .

ځواب : ملایکې هم د الله یو مخلوق دی (۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چې پر هغوی به ایمان راوړي (۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهی پیغام رسول (۴) ، او د هغه په امر سره بیلابیلی جوړښتی او تکوینی چاری سر ته رسول دي (۵) . ملایکی د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړوَنه نه کوی (۶) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لری (۷) . ځینی ملایکی تر نورو افضل او غوره وی او الله ته نږدې وی (۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکی زه نازل کړم چی جبریل نومیږی (۹) . ملایکی پر نبی کریم (ص) باندی درود وایی (۱۰) . ملک الموت یعنی د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوی (۱۱) . په دوږخ کی د عذاب ورکولو په خاطر یوه توند خویه ملایکه مقرره ده (۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چی ویل یې ملایکی د الله لونی دي (۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه (۱۴) .

پوښتنه : آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟

ځواب : هو ولی نه . د ځینو ملایکو نومونه دا دي : جبریل (۱۵) ، میکایل (۱۶) ، هاروت (۱۷) او ماروت (۱۸) .

پوښتنه : ما داسی هم اورېدلي چی ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنی جادو هم ورښوولہ . آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟

ځواب : اصلی قصه له دې قراره ده چی دوې فرشتې وې چی هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کی یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونی مخکی باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چی هر څه د الله په اختیار کی دي (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به یوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آیا تا په خپل متن کې د نبیانو علیهم السلام ذکر هم کړی دی؟ که وی، نو د څو پیغمبرانو نومونه را اخیستلای سې؟
ځواب: هو، ما د ډیرو رسولانو او انبیاوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰)، چې څو یې په دې ډول دي:
نوح (۲۱)، هود (۲۲)، صالح (۲۳)، ابراهیم (۲۴)، اسحاق (۲۵)، اسمعیل (۲۲)، یعقوب (۲۷)، داؤد (۲۹/۲۸)، سلیمان (۳۰)، ایوب (۳۱)، یونس (۳۲)، ادریس (۳۳)، لوط (۳۴)، موسی (۳۵)، هارون (۳۲)، ذولکفیل (۳۷)، الیسع (۳۸)، زکریا (۳۹)، الیاس (۴۰)، یحیی (۴۱)، عیسی (۴۲) او محمد (۴۳) علیهم السلام.

پوښتنه: آیا دغه او نور ټول انبیأ انسانان وو؟
ځواب: هو باالکل، د الله ټول نبیان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو، او اولادونه یې لرل (۴۵).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې د نبیانو په لړ کې ښځې هم شاملې وې که یا؟
ځواب: یا، نبوت صرف نارینه وو ته حاصل و، هیڅ نبی ښځه نسته (۴۲).

پوښتنه: آیا نبوت اکتسابی و؟
ځواب: یا قطعاً داسی نه ده، بلکې هغه په تمامه معنی وهبی و، یعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به یې یو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ټول نبیان په مرتبه او رتبه کې سره برابر وو که یا؟
ځواب: یا داسی نه ده، بلکې ځینو نبیانو ته پر نورو فضیلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آیا په هر ملت او قوم کې پیغمبر راغلی دی؟
ځواب: هو، په هر قوم کې پیغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آیا پر ټولو نبیانو ایمان راوړل حتمی دی؟
ځواب: هو باالکل، پر ټولو نبیانو باید ایمان راوړه سی (۵۰)، بلکې د صرف یو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آیا ټولو نبیانو عین یو دعوت ورکړی و که د هر یوه بلنه له بله بېله وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (۵۲) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازیني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګۍ څخه ډډه وسی (۵۳).

پوښتنه: نو چی دا سی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (۵۴).

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت یې وکړ (۵۵). دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استاځی دی (۵۶).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (۵۷).

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (۵۸).

(۱):الصافات: ۱۵۰ ؛ (۲): البقره: ۲۲۵ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ البقره: ۱۷۷. (۳): البقره: ۳۰ ؛ الرعد: ۱۳ ؛ الزمر: ۷۵ . (۴): الحج: ۷۵ ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: ۹۷. (۵): السجده: ۱۱ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ النحل: ۳۲ ؛ المعارج: ۴ ؛ القدر: ۴. (۶): التحریم: ۶ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۱۹. (۷): البقره: ۹۸. (۸): النسأ: ۱۷۲. (۹): البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۳. (۱۰): الاحزاب: ۵۶. (۱۱): السجده: ۱۱. (۱۲): التحریم: ۶. (۱۳): الاسرأ: ۵۰ ؛ الصافات: ۱۵۰ ؛ الزخرف: ۱۹ ؛ النجم: ۲۷. (۱۴): الحجر: ۳۰ ؛ البقره: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰ ؛ طه: ۱۱۶. (۱۵): البقره: ۹۷ـ۹۸ ؛ التحریم: ۴ ؛ النحل: ۱۰۲. (۱۶): البقره: ۹۸. (۱۷): البقره: ۱۰۲. (۱۸): البقره: ۱۰۲. (۱۹): البقره: ۱۰۲. (۲۰): البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ المایِّده: ۴۴ : الاحزاب: ۷ ؛ الزخرف: ۶. (۲۱): النسأ: ۱۲۳ ؛ هود: ۳۶ ؛ نوح: ۲۱. (۲۲): هود: ۵۳ ؛ الشعرأ: ۱۲۴. (۲۳): الاعراف: ۷۷ ؛ هود: ۶۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۲. (۲۴): البقره: ۱۲۴ ، ۱۳۶ ؛آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۲۵): الصافات: ۱۱۲ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۲۶): مریم: ۵۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۸. (۲۷): البقره: ۱۳۶ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۲۸): الانعام: ۸۴ ؛ المومن: ۳۴ ؛ یوسف: ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۲۲. (۲۹): الانعام: ۸۴ ؛ الاسرأ: ۵۵ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۳۰): النسأ: ۱۲۳. (۳۱): النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۱. (۳۲): الصافات: ۱۳۹ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴. (۳۳): مریم: ۵۶ ؛ الانبیأ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵ . (۳۴) : الصافات: ۱۳۳ ؛ الشعرأ : ۱۲۱ ؛ الانعام: ۸۲ ؛ الانبیأ : ۷۴ . (۳۵) : مریم: ۵۱ ؛ البقره: ۵۳ ، ۸۷ ؛
آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۹۱ ؛ هود : ۹۲ . (۳۶) : النسأ : ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ یونس: ۷۵ ؛ مریم: ۵۳ ؛
المومنون: ۴۵ . (۳۷) : الانبیأ : ۸۹ ؛ ص: ۴۸ . (۳۸) : الانعام: ۸۲ ؛ ص: ۴۸ . (۳۹) : الانعام: ۸۵ ؛ مریم: ۲
؛ الانبیأ : ۸۹ . (۴۰) : الصافات: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۵ . (۴۱) : الانعام: ۸۵ ؛ آل عمران: ۳۹ ؛ مریم: ۱۲ . (۴۲) :
النسأ : ۱۷۱ ؛ الانعام: ۸۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الحدید : ۲۷ ؛ الزخرف: ۲۳ . (۴۳) : الاحزاب: ۴ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ محمد
: ۲ . (۴۴) : یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ ؛ ابراهیم: ۱۱ . (۴۵) : الرعد : ۳۸ ؛ الاحزاب: ۵۹ . (۴۶) :
یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ . (۴۷) : الحج: ۷۵ ؛ یوسف: ۶ ؛ الاعراف: ۱۴۴ ؛ ص: ۴۷ . (۴۸) :
البقره: ۱۵۳ ؛ الاسرأ : ۵۵ . (۴۹) :الرعد : ۷ ؛ یونس: ۴۷ ؛ النحل: ۳۶ ؛ فاطر: ۲۴ . (۵۰) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷
، ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۸۴ . (۵۱) : الفرقان: ۳۷ ؛ الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵ . (۵۲) : الفرقان: ۳۷ ؛
الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵ . (۵۳) : النحل: ۳۶ . (۵۴) : الانعام: ۵۰ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ هود : ۸۸ ؛
الاحقاف: ۹ . (۵۵) : النسأ : ۶۴ ، ۸۰ ؛ آل عمران: ۵۰ ؛ الشعرأ : ۱۰۸ ، ۱۱۰ . (۵۶) : الکهف: ۱۰۶ ؛ المومنون:
۴۴ ؛ الحدید : ۲۵ ؛ المجادله: ۲۱ . (۵۷) : آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۱۰ ، ۳۴ ؛ الانبیأ : ۴۱ ؛ سبا : ۴۵ ؛ فاطر :
۴ . (۵۸) : الاعراف: ۱۵۸ ؛ مریم: ۵۱ ، ۵۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د يوولسمې روژې لپاره يوولسم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (يوولسمه برخه) :

پوښتنه: آيا انبيأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبليغ لپاره د خلکو څخه معاوضه يا فيس اخيست ؟
ځواب: يا هيڅکله نه ، بلکې ټولو نبيانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه: ځنې کسان وايي چې انبيأ عليهمُ السلام د قيامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي . آيا دا خبره صحيح ده ؟
ځواب: يا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قيامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وايي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کيږي (۲) .

پوښتنه: آيا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بيان کړې ده ؟ که وی لطفاً يې يوه بيلګه راته ووايه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سي .
ځواب: هو ، ما د ځينو نبيانو دعاوی ذکر کړي دي . د مثال په توګه د يوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتينی مِن المُلکِ وَ عَلمنی مِن تأويل الاحادث فاطِرَ السموتِ وَ الارض انت ولِی فی الدُنيا وَ الاخِرتِ توَفنی مُسلماً وَ الحقنِی بالصالِحين (۳) . يعنی : اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکې پيدا کونکې ! همدا ته په دنيا او آخرت کې زما کارسازه يې ، نو که ماته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کې وی او ما په خپلو نيکو بندګانو کې شامل کړه .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آيا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، کړې يې ده . کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بيا يې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثريت سمي لاری ته را نغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه : وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرين دَياراً انکَ اِن تذرهُم يُضلوا عِبادکَ وَ لا يَلِدُوآ الا فاجراً کفاراً (۲) .
يعنی : او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکې پر مخ د کافرانو هيڅ کوم کور مه پرېږده . که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا سی پرېږدي نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړی او د هغوی را تلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سی.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبی مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبی ته ځانګړی دلیل او نښانی عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چی یې د لکړی (۸) او یدبیضأ (۹) نښانۍ ورکړې وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښې نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱) .

پوښتنه: دا چی خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چی عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوی چی هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کورټ درواغ ده (۱۳) . بلکی هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبی و (۱۵) . الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶) .

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوی چی عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره درواغ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷) . د الله څخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸) .

پوښتنه: آیا ویلای سې چی الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو څخه مقصد خلکو ته د حق د لاری ورښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹) .

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰) .

پوښتنه: د انسانیت وروستی لارښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخری نبی محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چی د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لارښود دی (۲۲) . دا ځکه چی هغه د ټولی دنیا د ښېګنی لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سيرت په هکله تا کوم تضمين کړی دی که يا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډير ښه ، له هغه مهاله چی الله تر قيامته زما د ساتنی ضمانت وکړ ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آيتونو کی د خپل حامل نبی (ص) سيرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۲۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کی يو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کی زوکېدلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړی مخکی يې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه يې هم عربی وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعيل (ع) او ابراهيم (ع) ته رسيږي (۳۵). هغه امی يعنی نالوستی و (۳۶). د هغه د ژوند لومړنی پړاو د سختيو سره مل و خو وروسته يې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۶۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۶ ؛ المايَده: ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): يوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المايَده: ۱۱۰. (۱۲): مريم: ۱۶-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مريم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايَده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲. (۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المايَده: ۱۱۶. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المايَده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبيأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): يونس: ۱۰۸ ؛ الانبيأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): يونس: ۵۷ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القيامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المايَده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهيم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التين: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مریم: **۹۷** ؛ الشوری: ۷ . (**۳۵**) : البقره: ۱۲۸ ، **۱۲۹** . (**۳۶**) : الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنکبوت: ۴۸ . (**۳۷**) : الضحی: ۸ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې تاسو او دا یې هم د دوولسمی روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه : که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم .

ځواب : کله چی هغه غټ سو ، نو د هدایت په لټه کی سو (۱) . الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندی یې زه نازل کړم (۲) . په لومړي سر کی هغه له تلواره کار اخیست خو الله تعالی له داسی کاره منع کړ او زما د ساتنی او ژغورنی بشپړه ذمه یې ورکړ (۳) .

پوښتنه : آیا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کی له مخکی څخه کوم خبر راکړی و که یا ؟

ځواب : هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجیل او د عیسی (ع) د بشارت په ډول له مخکی څخه لا پیش ګویانی سوي وې (۴) . د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تر یو اوږد ځنډ وروسته راڅرګند سو (۵) .

پوښتنه : که لطفأ را ته ووایې چی کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤلیتونه یې څه وو ؟

ځواب : د الله تعالی د رسول کېدو په حیث د هغه لویی ذمه واری او مسؤلیتونه په دې ډول وو :

۱ ـ خلکو ته د الله د آیتونو ویل او د هغوی متوجه کول (۶) .
۲ ـ د ایمان والاوو د نفس تزکیه او پاکوالی (۷) .
۳ ـ هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸) .
۴ ـ هغوی په واقعیت او سترګو غړولو (بصیرت) پوهول (۹) .
۵ ـ انسانانو ته زما تشریح او تفسیر کول (۱۰) .
۶ ـ د انسانی ژوندانه د لارښوونی لپاره د یوې عملی او علمی نمونې وړاندی کول (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ د اصلي دين په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقيقت واضح کول چې د پخوانيو انبياوو په امتونو کې منځته راغلي وو او په دې لړ کې د هر ډول ګډوډيو ښېلول ، د تشويش او وارخطايي رفع کول ، د ګمراهيو د پردو څيرل او د هدايت د لارې ځلول شامل وو (۱۲) .
۸ـ په دنيا کې د حق د فکري او عملي شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .
۹ـ خلک د غيرالله له پابنديو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځيره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخيص او ښېلول (۱۴) .
۱۰ـ خلکو ته د ښېګڼو او نيکيو د حُکم ورکول او د بديو څخه منع کول (۱۵) .
۱۱ـ د الله دين د انساني ژوندانه په هره برخه کې جاري او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډير په زړه پوری معلومات وو . آيا د رسول الله (ص) د نبوت څو دلايل را ته ويلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه . د هغه د رسالت څو لنډ دلايل به دا سی در وښيم :
۱ـ د هغه د نبوت تر ټولو غټ دليل (يعنی معجزه) زه پخپله يم (۱۷) ، او زما غوندی بل هيڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .
۲ـ هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکی د ټولو نبيانو تصديق يې کاوه (۲۰) .
۳ـ هغه اُمی و او د چا څخه يې لوستل او ليکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د يوې ډيری حصې تر تيرېدو وروسته يې يو دم د علم او حکمت ستر تدريس پيل کړ (۲۱) .
۴ـ خلکو له پخوا څخه لا هغه د يو صادق او امين شخص په توګه پيژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کی نوری پوښتنی هم وکړم . لطفاً را ته ووايه چی تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟
ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډير ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پيل کړه (۲۳) . لومړی يې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پيغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبليغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته يې د مکې اوسېدونکو ته د حق پيغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کی د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که يا ؟
ځواب: هو باالکل . د هغه د بلنی په نتيجه کی د حق او باطل تر منځ يوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ايمان راوړ خو د قوم اکثريت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه يې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلی دليل د هغوی نفس پالنه وه چی د هغه پر خلاف يې هيڅ حقيقت نه منیً (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چی د هغه په باره کی الله دا سی فرمايلی دي: تبَت يَدأ ابی لهَب وَتب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَمَا کسَب سَيَصلی ناراً ذات لهَب وَامرأته حَمَا لته الحَطب فِی جيدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، يعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه يې عايد . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به يې هم چې د دغو لرګيو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کی وسوځی یعنی هغه چې په غاړه کی به يې مظبوطه رسۍ وی.

پوښتنه: چې داسی ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که يو څه مفصلاً وفرمايې ، ښه به وی.
ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفی جبهه جوړه کړه (۲۹) . په ده يې ملنډې وهلې (۳۰) . د بدو شیانو سره يې تشبه کاوه (۳۱) . بې ځایه انګېرنی يې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو ځپې يې پر راوړلې (۳۳) . دئ يې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر يې وباله (۳۵) ، مجنون يې وباله (۳۶) ، سحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) يې وباله. پر ده يې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹) . د بد حاله او بې اولاده پیغورونه يې ورکول (۴۰) . غوږ او د هری خبری اوریدونکی يې باله (۴۱) . له ډیره مخالفته به يې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام يا بل شی نه نازلیږی بلکی دا ټول د ده خپلی جوړونی او جعلیات دي (۴۲) .

(۱) : الضحی : ۷ . (۲) : الشوری : ۷ ؛ الفرقان : ۱ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ یونس : ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۳) : طه : ۱۱۴ ؛ القیامه : ۱۲ـ۱۹ . (۴) : الاعراف : ۱۵۷ ؛ الصف : ۱۲ ؛ البقره : ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ . (۵) : المایِّده : ۱۹ . (۶) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ البقره : ۱۵۱ ؛ الجمعه : ۲ ؛ النمل : ۹۲ ؛ الطلاق : ۱۱ . (۷) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۸) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۹) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۱۰) : النحل : ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۱۱) : الاحزاب : ۲۱ ؛ الحشر : ۷ . (۱۲) : المایِّده : ۱۵ ، ۱۲ ؛ النحل : ۲۳ ، ۶۴ . (۱۳) : البقره : ۱۴۳ ؛ النسأ : ۴۱ ؛ النحل : ۸۱ ؛ الحج : ۷۸ . (۱۴) : الاعراف : ۱۵۷ . (۱۵) : الاعراف : ۱۵۷ . (۱۶) : التوبه : ۳۳ ؛ الفتح : ۲۸ ؛ الصف : ۹ . (۱۷) : العنکبوت : ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ : ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره : ۲۳ ؛ هود : ۱۲ـ۱۳ . (۱۸) : البقره : ۲۳ ؛ یونس : ۳۸ ؛ هود : ۱۳ ؛ الطور : ۳۴ . (۱۹) : الاحقاف : ۷۹ ؛ النسأ : ۱۲۳ ؛ النحل : ۳۶ ؛ النجم : ۵۶ ؛ الشوری : ۱۳ . (۲۰) : البقره : ۱۰۱ ؛ آل عمران : ۸۱ ؛ الصف : ۶ . (۲۱) : الاعراف : ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ العنکبوت : ۴۸ ؛ الجمعه : ۲ . (۲۲) : الاحزاب : ۲۲ ؛ یس : ۵۲ ؛ آل عمران : ۱۲۱ . (۲۳) : الشوری : ۷ ؛ الفرقان : ۱ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ یونس : ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۲۴) : الشعرأ : ۲۱۴ . (۲۵) : الحجر : ۹۴ . (۲۶) : الانعام : ۲۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷ . آل عمران : ۱۸۴ . (۲۷) : العنکبوت : ۱۸ ؛ فاطر : ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان : ۷۷ ؛ یونس : ۴۱ ؛ الحج : ۴۲ . (۲۸) : اللهب : ۱ـ۲ . (۲۹) : الفرقان : ۳۱ . (۳۰) : الفرقان : ۴۱ ؛ الانبیأ : ۳۶ ؛ الحجر : ۹۵ ؛ الانعام : ۱۰ ؛ الصافات : ۲ـ۱۴ . (۳۱) : الفرقان : ۴۱ ؛ الانعام : ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل : ۲۴ . (۳۲) : الفرقان : ۲۱ ؛ یونس : ۲۰ ؛ طه : ۱۳۳ ؛ هود : ۱۹ . (۳۳) : آل عمران : ۱۸۴ ؛ الانعام : ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر : ۴ ؛ یونس : ۴۱ ؛ الحج : ۴۲ . (۳۴) : ص : ۴ ؛ یونس : ۲ ؛ الانبیأ : ۳ ؛ المدثر : ۲۴ ؛ هود : ۷ . (۳۵) : الانبیأ : ۵ ؛ الطور : ۳۰ ؛ الحاقه : ۴۱ ؛ یس : ۶۹ . (۳۶) : الحجر : ۶ ؛ الطور : ۲۹ ؛ القلم : ۲ ، ۵۱ التکویر : ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف:۱۸۴. (۳۷): الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸): الحاقه:۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹): الحاقه:۴۴. (۴۰): الکوثر: ۳. (۴۱): التوبه:۲۱. (۴۲): النحل:۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان:۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې ديارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د ديارلسمې روژې لپاره ديارلسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (ديارلسمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلايل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وي.

ځواب:هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ويلی دی(۱) . د مکې کفارو د هغه څخه عجيبې معجزې غوښتې او ورته ويل به يې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څيرې او يوه چينه ورڅخه جاري نکړې او يا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کې ويالې وبهوې ، يا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ يې راواچوه ، يا دا چې خدای او ملايکې مستيقماً زموږ سره مخامخ کړه ، يا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو يو کور جوړ سي ، يا دا چې آسمان ته وخيژه خو بيا هم تر هغو پوري موږ يقين نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره يو داسي ليکلی سند رانه وړې چې موږ يې ولولو (۲) .

پوښتنه: آيا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که يا ؟ که وي ، نو يو مثال يې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، د حق مخالفين د هغه د بلنې اورېدلو او ځان پوهولو ته هيڅ نه چمتو کېدل ، بلکې کله چې به ده هغوی ته زما آيتونه ويل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډئ به يې جوړاوه تر څو په دغسی هنګامه کې چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسي. د دې حربې او شيطانۍ په ذريعه به نوموړو خلکو خپله جبهه پياوړې بلله(۳) .

پوښتنه: آيا څه خاص چلنجونه به يې هم ورکول که يا ؟

ځواب: هو خورا ډير. کله کله به يې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قيامت به کله راسي ؟(۴) . کله به يې په مسخرو سره داسې دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعې حق وي او ستا له لوري وي نو پر موږ باندې له آسمانه ډبرې را واوروه ، يا کوم بل دردناک عذاب راباندې نازل کړه (۵) . کله به يې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چې پر دغه نبي هیڅ خزانه نه ده نازله سوې (۶). او کله به یې ویل چې د ده سره هیڅ کومه ملایکه نه لیدل کیږي (۷).
یو وخت د ډیرې مودې لپاره وحې نه راغله نو کفارو به مسلسل ویل چې رب یې ورڅخه خوابدی سوی دی او دئ یې همداسې پر میدان پرې ښې دی (۸).

پوښتنه: د دې ټولو سپکاویو او خواریو په وړاندې هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به یې کول؟
ځواب: نبي (ص) بیا هم د دې ټولو بې ادبیو او بدو خبرو د توپان په وړاندې خپل عرض وړاندې کاوه، د حق اظهار به یې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به یې ځان ګوښه کاوه (۹). د ده ستره هیله دا وه چې خلک ایمان پر راوړي او هدایت حاصل کړي او له همدې امله به پریشان او غمجن و (۱۰).

پوښتنه: په دغسې مشکل حالت کې د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنیوئ موجود و که یا؟ که و، نو څه دې کول؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کې د ده د اصلي حیثیت د ښه ترا څرګندولو لپاره دئ په ډیرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحیح تصور کولای. ما داسې ویلي دي چې محمد (ص) د الله بنده (۱۱)، د هغه رسول (۱۲)، او نبي دی (۱۳). هغه نذیر (۱۴)، بشیر (۱۵)، احمد (۱۶)، مبشر (۱۷) یعنې زیری ورکونکی، مُذکِر (۱۸) یعنې د دین ور په یادونکی، مُنذِز (۱۹)، یعنې خبر ورکونکی، داعي الا الله (۲۰)، یعنې د الله خوا ته رابلونکی، مُزمِل (۲۱) یعنې په کمپل کې پیچلی، مُدثِر (۲۲) یعنې په تلتک کې پیچلی، خاتم النبیین (۲۳)، یعنې آخري نبي، هادي (۲۴)، یعنې د هدایت لارښوونکی، رحمته اللعالمین (۲۵)، یعنې د ټول جهان لپاره رحمت، د هدایت روښانه څراغ (۲۶)، د حق شاهد (۲۷)، د امت خیر غوښتونکی او غمخور (۲۸)، د مسلمانانو لپاره رؤف (۲۹)، یعنې د شفقت او مهربانۍ لورونکی، او رحیم (۳۰) دی.

پوښتنه: آیا د رسول الله (ص) هڅې او دعوت نتیجه ورکوله؟ آیا کافرانو خنډونه ورته ایجادول که یا؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغیزې لاندې راوستل چې له امله یې د اسلام جبهه ټینګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کې لړښت راتی (۳۱). خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډیر فعال وو. هغوی د حق د بلنې څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتیریو محاذ خلاص کړ، د خوشالولو او تفریح کارونو ته یې لاس واچاوه، د عیاشۍ او لوبو ننداړې یې راویستلې او د دلچسپو افسانوي کیسو بیانونه یې شروع کړل (۳۲).

پوښتنه: ډیره مننه د دې جامع وضاحت څخه. نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندې څه کول؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅی هم وکړې او داسی به یې ویل چی د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه یا په همدغه کی زموږ د خوښي سره سم ترمیم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمایل چی «دغو خلکو ته ووایه چی زه د دې اختیار نه لرم چی په هغه کی له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحیو پیرو یم چی ما ته رالیږل کیږی. که زه د خپل رب نافرمانی وکړم نو د قیامت د عذاب څخه بیریږم» (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکلیفونو په بدل کی څه کومک ورسره کاوه ؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کی د ثابت قدمی او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنی تلقین وکړ او الله د ځان له لوری د هغه د ساتنی بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفینو د غیر الله څخه د ده د بیرولو هڅی هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کی د ئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کی یې د ده د ساتنی اطمینان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رویه څنګه وه ؟ آیا هغوی په دې مبارزه کی رغنده رول نه لوباوه ؟
ځواب: اهل الکتاب یعنی یهودو او عیسویانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف یې سول، حال دا چی د ده په حقانیت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کی حسد، ضدیت، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴ ؛ یس: ۶۹ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۲۹ ؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰-۹۳. (۳): حم سجده: ۲۲. (۴): الاعراف: ۱۸۷ ؛ الاحزاب: ۶۳ ؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱، ۲، ۳. (۹): الاعراف: ۱۹۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المایّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸ ؛ الاعراف: ۱۵۷، ۱۵۸ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶ ؛ الفتح: ۹ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشیه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبیأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۶. (۳۳): یونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴-۷۵ ؛ هود: ۱۱۲-۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹، ۱۰۹، ۱۴۴، ۱۴۶ ؛ آل عمران: ۸۶، ۹۹ ؛ الانعام: ۱۱۴ ؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ البقره: ۸۹، ۱۰۹ ؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د څوارلسمې روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه : آیا کفار آرام کښېناستل او مسلمانان یې آزاد پرېښوول ؟

ځواب : یا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډیر تنګ کړ او هغوی یې په سختو تکلیفونو کې راګیر کړل (۱) . مؤمنان ډیر کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (۲) .

پوښتنه : آیا د دعوت او مبارزې په دې بهیر کې رسول الله (ص) د څه خاصو پیښو سره هم مخامخ سوی دی ؟

ځواب : هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه یوه ډیره مهمه پیښه اسرأ یعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په یوه شپه کې د مسجد الحرام څخه یووړ او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې یې وګرځاوه . په دې ترڅ کې یې ځینې خاصې نښانې هم په ولیدلې (۳) .

پوښتنه : آیا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهدید او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه یې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کې څه وکړل ؟ که یو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی .

ځواب : د مکې کفارو د ده د بندي کولو یا له وطنه شړلو او یا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله یې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده یو صحابی [حضرت صدیق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و . کفارو دئ تعقیباوه . دئ د خپل ملګري سره په غار کې پټ و . د اسلام دښمنان دغه غار ته بالکل نږدې راورسېدل چې دا مهال د ده ملګرئ یو څه وبیرېدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسې یې ورته وویل : « غم مه کوه ، الله زموږ سره دی » (۶) .

دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخیر یثرب (مدینې) ته ورسېدئ (۷) او هلته د تګ پر مهال یې پر لارې د یو مسجد [قبا] بنسټ هم کښېښود (۸) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرینو او مدینې د پاک زړو انصارو تر منځ وروري رامنځته کړه (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا په مدینه کی د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفی غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدینه کی د یهودو او عیسویانو څخه علاوه د منافقینو ډله هم د ده سخت مخالف وو (۱۰).
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډیر زور وواهه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکی هغه ته یې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلویانو نور ښه منظم قوت هم اخیست او پسی غښتلي کېدل (۱۱).
په مکه کی مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتیبه او د دښمنانو په محاصره کی وو. خو مدینې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ، پیاوړي او خوشاله یې کړل (۱۲).

پوښتنه: کله چی مدینې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول، مابعده اقدامات یې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات یې دعوت او جهاد و. رسول الله په ډیرو غزاوو کی برخه واخیسته چی په هغو کی د بدر غزا (۱۳)، د احزاب غزا (۱۴)، بیعتِ رضوان (۱۵) یعنی د حُدیبیه سوله، د مکې فتح (۱۲) او د حُنین غزا (۱۷) شاملی دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصی ژوند ته راسم. که لطفأ د رسول الله (ص) د میرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو مایني لرلې (۱۸) او اولادونه یې هم درلودل چی په هغو کی لوڼی هم وې (۱۹). خو هیڅ کوم زوی یې ډیر عمر ته و نه رسېدئ (۲۰).

پوښتنه: هغه (ص) چیری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کی حج وکړ او د حج خطبه یې هم وویله (۲۱). تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (۲۲).

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حیثیت په باره کی مختصرأ معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چی تا په خپل متن کی په دې اړه څه ارشاد فرمایلی دی.
ځواب: ډیر ښه. هغه انسان و (۲۳)، ملایکه نه و (۲۴). هغه د الله بنده و (۲۵)، رسول (۲۲) او وروستی نبی یې و (۲۷). هغه معصوم و (۲۸). د انسانیت یوه بشپړ نمونه وه (۲۹). په هغه کی خدایی اشتراک نه و (۳۰). هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (۳۱)، بلکی د دې لپاره مؤظف و چی خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (۳۲). هغه هم د نورو نبیانو غوندی مؤظف سوی و، او د قیاموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ویونکی وی (۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ، او تا په دې هکله زیات ارشادات هم وفرمایل، نو آیا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که یا ؟ که وی، د سرغړونی په صورت کی ستا فیصله څه ده ؟
ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لاربنود دی (۳۴). د هغه هره پریکړه د الله پریکړه ده چې سرغړونه یې د پوښتنی وړ جرم ګڼل کیږی (۳۵). د هغه اطاعت د خلکو لپاره یو امتحان دی (۳۶). د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قیامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷). هغه زما یو مستند مفسر او تشریح کونکی دی (۳۸). په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی یو قانونی مأخذ دی (۳۹). د ده فیصله تر قیامته هم نسی بدلېدای (۴۰). د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱). د ده پیروي د ایمان اصلی معیار دی (۴۲).

(۱): الاعراف: ۱۸۸ ؛ التوبه: ۲۱. (۲): الانفال: ۲۲. (۳): الاسرأ: ۱. (۴): الاسرأ: ۱. (۵): الانفال: ۳۰. (۵): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۳، ۴۰. (۶): التوبه: ۴۰. (۷): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۰۱. (۸): التوبه: ۱۰۸. (۹): آل عمران: ۱۰۳ ؛ الانفال: ۷۲، ۷۴. (۱۰): التوبه: ۲۴، ۱۰۱ ؛ الاحزاب: ۱، ۱۲ ؛ الانفال: ۴۹ ؛ المنافقون: ۸. (۱۱): التوبه: ۳۲، ۳۳، ۱۰۰ ؛ الصف: ۸، ۹ ؛ الفتح: ۲۹. (۱۲): الانفال: ۲۲. (۱۳): آل عمران: ۱۲۳. (۱۴): الاحزاب: ۹-۲۵. (۱۵): الفتح: ۱۸. (۱۶): الحدید: ۱۰ ؛ النصر: ۱. (۱۷): التوبه: ۲۵، ۲۶، ۲۷. (۱۸): الاحزاب: ۶، ۲۸، ۵۳، ۵۹ ؛ التحریم: ۱-۶. (۱۹): الاحزاب: ۵۹ ؛ الرعد: ۳۸. (۲۰): الاحزاب: ۴۰. (۲۱): التوبه: ۳. (۲۲): الزمر: ۳۰ ؛ آل عمران: ۱۴۴ ؛ الحجر: ۹۹. (۲۳): التوبه: ۱۲۸ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الفرقان: ۷ ؛ الاسرأ: ۱۰، ۹۳ ؛ الانبیأ: ۷، ۸. (۲۴): الانعام: ۵۰. (۲۵): الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۲۶): آل عمران: ۱۷۴ ؛ المایِّده: ۲۷ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۲۷): الانفال: ۲۴، ۲۵، ۷۰ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الاحزاب: ۲۸، ۴۵، ۵۰ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱. (۲۸): الفتح: ۲. (۲۹): القلم: ۴ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۳۰): یونس: ۱۵، ۴۹ ؛ الانعام: ۱۷، ۵۰، ۵۷، ۵۸ ؛ الاعراف: ۱۸۸ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ الزمر: ۴۱. (۳۱): آل عمران: ۷۹. (۳۲): الانبیأ: ۲۵ ؛ الانعام: ۱۰۲ ؛ یونس: ۳ ؛ النجم: ۱۲ ؛ النسأ: ۳۶. (۳۳): البقره: ۱۴۵ ؛ النسأ: ۸۴ ؛ المایِّده: ۲۷، ۱۱۲، ۱۱۷، ۱۱۸ ؛ الاعراف: ۲. (۳۴): النسأ: ۲۴، ۲۵. (۳۵): الاحزاب: ۳۶. (۳۶): البقره: ۱۴۳. (۳۷): الفرقان: ۲۷. (۳۸): النحل: ۴۴، ۲۴ ؛ آل عمران: ۱۷۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۳۹): النسأ: ۲۵، ۱۰۵ ؛ النحل: ۴۴، ۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۳۶. (۴۰): الاحزاب: ۴۰ ؛ الحشر: ۷ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۴۱): النسأ: ۲۱. (۴۲): النسأ: ۲۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دايې تاسو او دا يې هم د پنځلسمې روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (**پنځلسمه برخه**) :

پوښتنه : کله کله په کفري نړۍ کې د خاص تعصب او حسد له مخې د رسول الله (ص) په هکله عجيب او غريب کارتونونه او د سپکاويو نور ډول ډول اهانتونه کيږي . نو آيا ښه به نه وي چې د دغه عظيم شخصيت اصلي خويونه او کړه وړه راته ووايې تر څو اول موږ او بيا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا وپيژني ؟
ځواب : دا چې الله تعالی پخپله رسول الله ته دايمي شهرت او حيثيت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالي مقام راټيټ کړای سی ؟(۱) . د هغه اخلاق او ځانګرتياوې فوق العاده عالي وو (۲) . هغه صادق او امانت کار يعنې امين و (۳) ، ډارن نه و (۴) ، متين او باعزمه و (۵) . په هر حالت کې يې پر خدای ډاډ او توکل درلود (۲) . هغه د لوړې حوصلې څښتن و (۷) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خير دعا کوله (۸) . خورا نرم طبيعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (۹) . خلکو ته د الهي هدايت په رسولو کې خورا جدي او مصمم و او د حق د بلنې د منکرينو د ګمراهۍ پر رويه او سرغړونه به يې افسوس کاوه (۱۰) .
خورا ډير عابد او پرهيزګاره و ، او د شپې به په وينبه وينبه کې د الله په ذکر او عبادت مشغول و (۱۱) .
ساده ګي يې ډيره خوښه وه او د تکليف رواداره نه و (۱۲) . د غريبو او بې وزلو خلکو سره يې ناسته ولاړه کوله او هغوی به يې ډاډمن کول او تشويقول (۱۳) . د خپلو اُمتيانو سره يې بې حده ډيره مينه لرله ، په هر حال کې يې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زيان يې خپل زيان باله او د هغوی ډير غمخور و او بې حده ډير مشفق او همدرد و (۱۴) . مطلب دا چې د اخلاقو او خويونو له مخې د هغه شخصيت زما د تعليماتو تر ټولو عالي او غوره نمونه ده (۱۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترين معيار دی (۱۲) .

پوښتنه : په رښتيا هم هر مسلمان او غير مسلمان بايد دغو عينې واقعيتونو ته تسليم سی او پر سترګو يې ومنې . بله پوښتنه مې دا ده چې کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼې او فضايل هم را ته ووايې ؟
ځواب : رسول الله له هره حيثه يو بشپړ او بې سارئ انسان و (۱۷) . الله تعالی هغه د ټولې نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او راليږلی دی (۱۸) . هغه بهترين خوی او سلوک درلود (۱۹) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حيثيت څخه برخمن کړ (۲۰) . هغه ته کوثر (يعنې عظيم خير) عطأ سو (۲۱) . هغه اُمي و (۲۲) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لاربنوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چی که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره أسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟

ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی. آیا په ریښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟

ځواب: هو ، باالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی. د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی:

۱- د هغه بشپړ او بېله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛

۲- د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛

۳- هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛

۴- د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛

۵- د هغه د نوم په ذکر یا اورېدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛

۶- د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛

۷- د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځايه پوښتنې منع وې (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډۍ دعوت او نور خاص آداب وو چې د هغو مراعاتول ضروري وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجايز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کې چې به کومه ټولنيزه مسأله يا معامله تر بحث لاندې وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جايز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چې رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (يعنی کافر او مسلمان) بايد تر قيامته د هغه اطاعت او پيروي وکړي ؟ آيا دا صحيح ده چې پر هغه (ص) باندې ايمان راوړل د خلاصون اصلي شرط دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سې ده. د هغه د نبوت چاری په کوم خاص نسل يا قوم يا زمانې پورې محدودې نه دي بلکې د هغه نبوت او هدايت په هره زمانه کې د ټول بشريت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چې د هغه د بعثت څخه نيولې تر قيامت پورې پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹) . الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حيث ټاکلی او راليږلی دی (۵۰) . هغه د هدايت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندې څرګند مقام لري چې رڼا يې د ټول عالم لپاره ده (۵۱) . د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲) . پر هغه ايمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳) . د هغه اُسوهٔ حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴) .

(۱): النشرح: ۴. (۲): القلم: ۴. (۳): الاحزاب: ۲۲ ؛ يس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۴): التوبه: ۴۰. (۵): الاحقاف: ۳۵. (۶): آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸. (۷): الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المايّده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹. (۸): التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶. (۹): آل عمران: ۱۵۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰. (۱۲): ص: ۸۶. (۱۳): الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵. (۱۴): التوبه: ۱۲۸. (۱۵): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۶): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۸): الانبيأ: ۱۰۷. (۱۹): القلم: ۴. (۲۰): النشرح: ۴. (۲۱): الکوثر: ۱. (۲۲): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۳): النسأ: ۱۱۳. (۲۴): النسأ: ۱۱۳. (۲۵): المايّده: ۳. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): آل عمران: ۸۱. (۲۸): الانعام: ۹۰ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷. (۲۹): آل عمران: ۲۴. (۳۰): البقره: ۲۷۳. (۳۱): الاحزاب: ۵۶. (۳۲): الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷. (۳۳): النسأ: ۸۰. (۳۴): آل عمران: ۳۱. (۳۵): الاحزاب: ۲۱. (۳۶): التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۶۷ ؛ التحريم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰. (۳۷): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۳۸): الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۳۹): الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹. (۴۰): الاحزاب: ۶. (۴۱): الاحزاب: ۵۶. (۴۲): الحجرات: ۲ـ۳. (۴۳): الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱. (۴۴): البقره: ۱۰۸. (۴۵): الاحزاب: ۵۳. (۴۶): الحجرات: ۴ـ۵. (۴۷): النور: ۶۲. (۴۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکوير: ۲۷ـ۲۸. (۴۹): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحشر: ۷. (**۵۰**) : الانبیأ: ۱۰. (**۵۱**) : الاحزاب: **۴۲**. (**۵۲**) : یوسف: **۱۰۴** ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحجر: **۹** ؛ التکویر: **۲۷**. (**۵۳**) : النسأ: **۴۷**. (**۵۴**) : الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږی د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږی او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا يې تاسو او دا يې هم د شپاړسمی روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه: دا سې ويل کيږی چې تا د يوې خاصې ورځې په هکله مکرراً او پرله پسې د بيرې خبردارئ ورکړی دی ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟
ځواب: هو همدا سې ده او دا د قيامت ورځ ده چې هلته به هيڅوک هم د چا په درد و نه خوری (١) .

پوښتنه: آيا په هغه ورځ به څه خاصه پيښه وسی ؟ يعنې ولې بايد د محشر له ورځې وبيريږو ؟
ځواب: د قيامت ورځ د اصلي امتحان ورځ ده ، يعنې په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د يو يو عمل پوښتنه کيږی (٢) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سی (٣) . وروسته چې د چا نيکۍ او ښه کړنې زياتې وی هغه ته به جنت عطأ سی (۴) ، او د چا بدۍ چې زياتې وی نو هغه به د دوږخ په اور کی اچول کيږی (۵) .

پوښتنه: آيا د دې معنا دا ده چې انسانی کړنې يا اعمال د هغه په ژوند کی ثبت او ريکارډ کيږی ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنې او لرنې بشپړ انتظام کړی دی او د قيامت په ورځ به هغه ټول معلوم وی او حساب به ورسره کيږی (٦) .

پوښتنه: آيا د قيامت په ورځ به هر انسان يو يو د الله حضور ته وړاندې کيږی که ټول په ګډه ؟
ځواب: لکه څنګه چې هر انسان په يوازې او انفرادي توګه دې دنيا ته راځي ، نو هماغسې به د الله حضور ته هم يوازې او تنها ور وړاندې کيږی (٧) .

پوښتنه: دا چې هر انسان يوازې د الله سره مخامخ کيږی ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنايت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوی ؟
ځواب: په قيامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوی پر هغه شاهدي ورکوی ، يعنې د هغوی غوږونه ، سترګې ، پښې او پوستکی (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدی ورکوی چې کړی يې وی (٨) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قیامت په ورځ الله یو په یو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کامیابۍ یا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته ووایي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي یم که جنتي ؟
ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې یې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهیږي چې زه جنتي یم او ډیر به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کیڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زیانمن دي (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادیږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کیږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر میدان به د انسانانو څیرې څنګه وي ؟ یعنې انساني څیرو به کوم حالت غوره کړي وي ؟
ځواب: په هغه ورځ به ځینې څیرې سپینې وي او ځینې به توری آن تکې توري وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آیا د قیامت ورځ له مخکې څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟
ځواب: د قیامت ورځ ناڅاپه رارسیږي او هیڅوک به هم بېله خدایه له مخکې څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آیا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ یعنې د هغه لپاره به ځانګري ترتیبات نیول کیږي که څنګه ؟
ځواب: یا ، هغه ساعت به ډیر ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کې به راورسیږي (۱۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې د قیامت د غه ګړی به ډیر نږدې وي او هیڅ موقع یا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟
ځواب: هو ، باالکل همدا سی ده . ځکه د هغه ګړی په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۶) .

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم سخت امتحان دی . تا مخکې د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به راسم دې ته چې جنت څه شي دی ؟
ځواب: جنت د آرام ځای یا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به یې الله تعالی خپلو نیکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کې عطأ کوي (۱۸) . په جنت کې به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتیاوی او نعمتونه مهیا وي (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته و اوسیږي (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ښه ، آیا دا راته ویلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور یوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتیجه کې هغه ته اچوي (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وي (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکي موادو په توګه خوري (۲۴) او هیڅکله به هم نه مړه کیږي (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولې دومره ضروري ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سي (۲۶).

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به الله تعالی ولیدل سي ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نیک او ښه انسانان د الله تعالی په لیدو مشرف سي (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د لیدو څخه محروم وي (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبیأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷-۸ ؛ ابراهیم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبیأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۲): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷-۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷-۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ یس: ۲۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۲. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ یونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ یوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ یس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۲۲ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۲): الاحزاب: ۲۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱-۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۲. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البینه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۲ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۲ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ یونس: ۲۲ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۲۵-۲۲ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۲۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷-۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۲ ؛ فاطر: ۳۲. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۲ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البینه: ۲. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۲. (۲۵): الدخان: ۵۲. (۲۲): الجاثیه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۲ ؛ الزلزال: ۲ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القیامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففین: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو څیرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وی. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو څیرې د روحیاتو له پلوه څنګه وی ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډیره ښه پوښتنه دی وکړه او ځواب یې هم په غور سره واوره.

۱ـ ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو څیرو څخه وپیژندل سی ، هغوی به د سر تر ورینښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲ ـ ځینې څیرې به د ایمان په نور منوری وی نو ځکه به خوشاله او خندانی وی (۲) ؛

۳ ـ ځینې څیرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴ ـ نیک عمله به د ډیر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵ ـ ځینې څیرې به غمجنې وی او په دې به پوهیږی چې دا سی عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دی ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله. آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کې د الله حضور ته حاضریږی ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږی (۲). هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښی خوا ته وی نو هغوی به جنتی انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو درېیمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰).

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه داسی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده. آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا؟ که وی، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې؟
ځواب: هو باالکل. ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښې وکړې:
۱ـ یوم الدین، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱)؛
۲ـ یوم الاخر، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲)؛
۳ـ یوم القیامه، یعنی د قیام یا راولاړېدو ورځ (۱۳)؛
۴ـ یوم الیم، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴)؛
۵ـ یوم البعث، یعنی د را پورته کېدو ورځ (۱۵)؛
۶ـ یوم تشقق الارض، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶)؛
۷ـ یوم التغابُن، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷)؛
۸ـ یوم تقیلا، یعنی سخته ورځ (۱۸)؛
۹ـ یوم الجمع، یعنی د راټولېدو ورځ (۱۹)؛
۱۰ـ یوم الحساب، یعنی د حساب ورځ (۲۰)؛
۱۱ـ یوم الحسرة، یعنی د غم ورځ (۲۱)؛
۱۲ـ یوم الحق، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲)؛
۱۳ـ یوم الخروج، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳)؛
۱۴ـ یوم عسر، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴)؛
۱۵ـ یوم عسیر، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵)؛
۱۶ـ یوم عظیم، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶)؛
۱۷ـ یوم الفصل، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷)؛
۱۸ـ یوم مشهود، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸)؛
۱۹ـ یوم معلوم، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹)؛
۲۰ـ یوم الموعود، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰)؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ـ یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ (۳۱) ؛
۲۲ـ یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ (۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو. لوی الله دی موږ ټوله دغه بر خلیک ته اکونکي ورځې ته د نیکو عملونو سره راهنمایي کړي ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو دا سې نه چې اعمال مو بې حاصله تم سي. بله پوښتنه می دا ده چې د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چې د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳).

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته وواېي چې پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چې تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښی او سیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴).

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چې آیا د محشر پر میدان به ګنهګاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جګړو بوخت وی که یا ؟ که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایې ؟
ځواب: هغوی به یو بل د غسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایې چې موږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته وواېي چې که الله موږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی ګټه نلری. شیطان به ږغ پر وکړی چې اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانۍ او ما درواغجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واورېده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په ګډه عذاب زغمو (۳۵).

(۱): الرحمن: ۴۱. (۲): عبس: ۳۸ـ۳۹. (۳): القیامه: ۲۲ـ۲۳. (۴): یونس: ۲۲. (۵): القیامه: ۲۴ـ۲۵. (۲): الواقعه: ۷. (۷): الواقعه: ۸. (۸): الواقعه: ۹. (۹): الواقعه: ۱۰ـ۱۴. (۱۰): القیامه: ۱. (۱۱): الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛ الانفطار: ۱۷ـ۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴. (۱۲): البقره: ۸ ، ۲۲ ، ۱۲۲ ؛ النسأ: ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳. (۱۳): البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ: ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۲. (۱۴): هود: ۲۲ ؛ الزخرف: ۲۵. (۱۵): الروم: ۵۲. (۱۲): ق: ۴۴. (۱۷): التغابُن: ۹. (۱۸): الانسان: ۲۷. (۱۹): الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹. (۲۰): ص: ۱۲ ، ۲۲ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷. (۲۱): مریم: ۳۹. (۲۲): النسأ: ۳۹. (۲۳): ق: ۴۲. (۲۴): القمر: ۸. (۲۵): المدثر: ۹. (۲۲): الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵. (۲۷): الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ: ۱۷. (۲۸): هود: ۱۰۳. (۲۹): الواقعه: ۵۰. (۳۰): البروج: ۲. (۳۱): ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰. (۳۲): الاعراف: ۱۴؛ الحجر: ۳۲؛ المومنون: ۱۰۰؛ الشعرأ: ۸۷؛ الصفت: ۱۴۴؛ ص: ۷۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۵. (۳۴): الحدید: ۱۲. (۳۵): ابراهیم: ۲۱-۲۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه : د قیامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب : د هیچا او هیڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه : کله چې د محشر پر میدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودریږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب : الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟آیا دا بیرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقیقت نه دی ؟ هغوی به فریاد وکړي چې هو کې . خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه : آیا راته ویلای سې چې د محشر پر میدان به د جنتي خلکو او دوږخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب : نیک او پرهیزګاره انسانان به د میلمنو غوندي د الله لخوا ورو بلل سي ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوږخ ته شړل کیږي (۳) .

پوښتنه : کله چې دوږخیان مخ پر دوږخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاري به خپل تر منځو شخړه سره ولري که یا ؟که وي ، نو څه به سره وایي ؟
ځواب : هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو . یوه ډله به پر بله ډله لعنت ووایي او الله ته به شکایت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شدید عذاب ورکړه . خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووایي چې تاسو خو زموږ لپاره ډیر عذاب غوښت ، اوس تاسی هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور میلمانه سئ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې ما په خپل متن کې د قیامت ورځ د غم، حسرت، پښیمانۍ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آیا په مجموع کې د منکرانو، کافرانو، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ویلای سې چې په څه مصیبت به اخته وي؟ او څه افسوس او پښیمانې به کوي؟

ځواب: ډېر مهم سوال دې وکړ، نو په ښه غور ورته ځير سه:

د قیامت ورځ د کفارو، منافقانو، مجرمانو، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورین سخته ورځ او د پښیمانۍ صحنه ده (۵). د غسې انسانان به د نهیلۍ او پښیمانۍ اوښکې تویوي، لاسونه به موښي، سر به وهي، چیغې او کریږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد، زما میرمن، زما ورور، زما کورنۍ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونیسه خو ما پرېږده (۶). مرېنې ته به ناري وهي، بېرته ژوند به وغواړي، پر خپلو غلطیو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷). د الله او د هغه د رسول د اطاعت یقین به ورکړي، د نیک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نیسي، دا ځکه چې هر شي او هر کار خپل وخت لري خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وایي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی، کاشکې په دنیا کې مرېنه وروستۍ پریکړه وای (۸)؛ کاشکې د جزا ورځ لیرې وای (۹)؛ کاشکې مځکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰)؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف یوه ورځ راکمه کړي (۱۱)؛ کاشکې زه خاورې وای (۱۲)؛ ډېر افسوس، د قیامت په هکله چې سخته غلطي را څخه سوې ده (۱۳).

پوښتنه: الله دې هر انسان ته هدایت او هر مسلمان ته عنایت ولوروي. ما داسې اورېدلي دي چې دوږخ څو طبقې لري، آیا دا خبره رښتیا ده؟ که وي، نو څو طبقې دي؟

ځواب: هو، دوږخ اووه طبقې لري چې د لوړې څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:

۱- جهنم (۱۴)؛

۲- السعیر (۱۵)؛

۳- لظی (۱۶)؛

۴- حُطمه (۱۷)؛

۵- سقر (۱۸)؛

۶- جحیم (۱۹)؛

۷- هاویه (۲۰)؛

پوښتنه: الله دې هر مؤمن د دوږخ له اوره وساتي او د هدایت په نور دې یې منور کړي تر څو له د غسې دايمي مصیبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وویل چې د قیامت ورځ ډېر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آیا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي؟ او مځکه به څنګه بدلیږي؟ یعنی دواړو ته به څه ورپیښیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنی دود ونیسي (۲۲) ، سخت به وریږدي (۲۳) ، څیری به سی او وبه چاودي (۲۴) . مځکه به سخته وښوري (۲۵) ، یعنی مځکه او غرونه به سخت وریږدي (۲۲) او سخته زلزله به وسي (۲۷) . هر څه به یې د سترګو په رپ کي دباندي راووزي (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسي یو غیر تصوري او بحراني حالت کي به د سمندرونو څه حال وي او دومره ډیری اوبه به یې چیری ځي ؟
ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودي سي چي و به ایشي (۳۰) او د جوش په حال کي به سره ګډي سي (۳۱) .

پوښتنه: د داسي صحنې انځورول خو بالکل د انساني دماغ څخه بهر او په رښتیا هم د بیری وړ دی. آیا راته ویلای سې چي د لمر او سپوږمۍ حال به څه وي ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان یوه کوچنۍ حصه ده. آیا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وي او که به تغییر مومي ؟
ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسي بدلون مومي ، یعنی لمر به راخطا کیږي (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونیسي (۳۳) ، او لمر به ورسره یو ځای سي (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کي بریالی کړي او سر له اوسه باید توبه ورته برابره کړي تر څو له دوږخه په امان او د جنت میلمه سی. آیا دا رښتیا ده چي د جنت باغونه څو ډوله دي او هر یو یې خپل نوم لري ؟ که وي ، نو یو څو نمونه یې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تیر هیر کړي ، رښتیانۍ توبه وکړي او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعي چمتوینه ونیسي ؟
ځواب: هو ، جنت خو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلی په زړه پوری باغونه لري چي مهم یې دا دي:
۱ـ روضت الجنة (۳۵) ؛
۲ ـ جنة الخلد (۳۲) ؛
۳ ـ جنة عالیه (۳۷) ؛
۴ ـ جنت عدن (۳۸) ؛
۵ ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛
۲ـ جنة الماوی (۴۰) ؛
۷ـ جنت نعیم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: ۳۴ـ ۳۷ . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مریم: ۸۵ـ ۸۷ . (۴) : الاعراف: ۳۷ ـ ۳۹ . (۵) : الفرقان: ۲۷ .
(۲) : المعارج: ۱۱ـ ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: ۲۵ـ ۳۰ . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

المومن:۱۱. (۱۲): النسأ: ۴۰. (۱۳): الانعام:۳۱. (۱۴): ابراهیم: ۲۸ـ ۲۹ ؛ النسأ: ۹۳ ؛ مریم: ۸۲ ؛ النسأ: ۲۱. (۱۵): الاسرأ: ۹۷ ؛ الحج: ۴ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الملک: ۱۱. (۱۲): المعارج: ۱۲. (۱۷): الهُمزه: ۴ـ۷. (۱۸): القمر: ۴۹ ؛ المدثر: ۲۲ـ ۲۹ ، ۴۲. (۱۹): الانفطار: ۱۴ ؛ المایِّده: ۱۰ ، ۸۲ ؛ الحدید: ۱۹ ؛ الطور: ۱۸. (۲۰): القارعه: ۸ـ۱۱. (۲۱): ابراهیم: ۴۸. (۲۲): الدُخان: ۱۰. (۲۳): الطور: ۹. (۲۴): الحاقه: ۱۲ ؛ التکویر: ۱۱ ؛ الانشقاق: ۱ ؛ الرحمن: ۳۷. (۲۵): الواقعه: ۲. (۲۲): المزمل: ۱۴. (۲۷): الزلزال: ۱. (۲۸): ق: ۴۴ ؛ الانشقاق: ۴. (۲۹): الکهف: ۴۷ ؛ الانشقاق: ۳. (۳۰): التکویر: ۲. (۳۱): الانفطار: ۳. (۳۲): التکویر: ۱. (۳۳): القیامه: ۸. (۳۴): القیامه: ۹. (۳۵): الشوری: ۲۲. (۳۲): الفرقان: ۱۵. (۳۷): الحاقه: ۲۲ ؛ الغاشیه: ۱۰. (۳۸): التوبه: ۷۲ ؛ الرعد: ۲۳ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الکهف: ۳۱. (۳۹): الکهف: ۱۰۷ ؛ المومنون: ۱۱. (۴۰): النجم: ۱۵ ؛ السجده: ۱۹. (۴۱): الشعرأ: ۲۲ ؛ الواقعه: ۸۹ ؛ المعارج: ۳۸ ؛ یونس: ۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د نولسمی روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه: نو د دې لپاره چی هر څوک د جنت څخه برخمن سی او د دوږخ له اوره نجات و مومی ، باید څه وکړی ؟

ځواب: هر څوک چی پر یوازیني الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر نبیانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ایمان راوړی (۱) ، او خلک نیکو او ښه کارونو ته راوبولی ، د ښه اعمالو امر وکړی او د بدو یا ناوړه اعمالو څخه یې منع کړی نو هغوی بریمن او د فلاح او مراد څښتنان یعنی جنتیان دي (۲) .

پوښتنه: آیا ستا د احکامو پیروي او اطاعت حتمی دی ؟

ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چی زما اوامر او احکام به منی (۳) .

پوښتنه: آیا ستا د کومی فیصلې څخه سرغړونه کېدای سی ؟

ځواب: یا قطعاً نه ، زما د هری پریکړی منل او عملی کول حتمی دی او په هغه کی استثنأ ځای نلری (۴) .

پوښتنه: که احیاناً داسی مسأله چی تا اشاره نه وی ورته کړې یا دې نه وی حل کړې نو باید څه وسی ؟

ځواب: په داسی حالت کی د رسول الله (ص) پر سُنت باید عمل وسی ، دا ځکه چی زما تر ټولو معتبره او مستنده تشریح همالته ده (۵) .

پوښتنه: که احیاناً داسی مسأله چی په سنت کی هم واضح نه وی ، نو بیا څه شي ته باید مراجعه وسی ؟

ځواب: په داسی حالت کی باید د امت د علماوو د اجماع پیروي وسی (۶) .

پوښتنه: آیا خپل څو اوامر او احکام راته ویلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، يو اوامر دي چی د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چی د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر باالمعروف نهی عن المنکر ويل کيږی. زما ځو اوامر يا احکام چی کول يې حتمی دي دا دي:

۱۔د لمانځه ټينګه پابندي (۷).

۲۔د روژې په مياشت کی روژه لرل (۸).

۳۔زکات ورکول (۹).

۴۔حج کول (۱۰).

۵۔د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱).

۶۔فيصله په حق او عدالت سره کول (۱۲).

۷۔دعوت او تبليغ کول (۱۳).

۸۔شاهدي په رښتيا سره ورکول (۱۴).

۹۔صحيح تول کول (۱۵).

۱۰۔د وعدې مراعاتول (۱۶).

زما ځو نواهی يا منکرات چی بايد ډېه ځنی وسی ، دا دي:

۱۔شِرک کول (۱۷).

۲۔درواغ ويل (۱۸).

۳۔غيبت کول (۱۹).

۴۔په وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰).

۵۔شراب څښل (۲۱).

۶۔قمار يا جُوا کول (۲۲).

۷۔سود کول (۲۳).

۸۔زنا کول (۲۴).

۹۔چټی مصرف يا اِسراف کول (۲۵).

۱۰۔د يتيمانو مال يا حق خوړل (۲۶).

پوښتنه: دا خو ډېر ضروري او اړين معلومات وو. آيا پوښتلای سم چی د کومو شيانو خوړل حرام دي ؟

ځواب: د يو مسلمان لپاره د خنځير (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شيان ، وينه او هر هغه شی چی د الله تعالی د نوم يادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷).

پوښتنه: تا په خپلو پورتنيو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډېر ټينګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډېر تأکيد کړی دی او دا امر مې په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنې ته چې د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کې د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې عبادت په څه شي پوری تړلی يا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نيت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آيا د لمانځه تر ادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چې دا سی ده ، اودس څنګه بايد تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی بايد دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بيا د سر يوه حصه مسح کيږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کيږی (۳۲).

پوښتنه: که احياناً د اوداسه لپاره اوبه پيدا نسی ، نو بايد څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تيمُم بايد وسی (۳۳).

پوښتنه: تيمم څنګه کيږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کيږی (۳۴).

(۱): البقره: ۱۳۲ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲): آل عمران: ۱۰۴ . (۳): الانعام: ۱۵۵ ؛ الاعراف: ۳ ؛ المايِّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الزمر: ۵۵ . (۴): النور: ۵۱ ؛ المايِّده: ۴۹ ؛ محمد : ۲۳ . (۵): النسأ: ۲۵ ، ۱۰۵ ؛ النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶ ؛ الحشر: ۷ . (۶): النسأ: ۵۹ ، ۸۳ ، ۱۱۵ . (۷): النور: ۵۶ ؛ الروم: ۳۱ ؛ الحج: ۷۸ ؛ الانعام: ۷۲ . (۸): البقره: ۸۳ ، ۱۸۵ . (۹): النور: ۵۶ ؛ الحج: ۷۸ ؛ المزمل: ۲۰ ؛ المجادله: ۱۳ . (۱۰): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷ . (۱۱): الاسرأ: ۲۳ ؛ الاحقاف: ۱۵ ؛ النسأ: ۳۶ . (۱۲): المايِّده: ۸ ؛ النسأ: ۵۸ ؛ النحل: ۹۰ . (۱۳): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۱۴): المايِّده: ۸ ؛ النسأ: ۱۳۵ . (۱۵): الاسرأ: ۳۵ ؛ الرحمن: ۹ ؛ الانعام: ۱۵۳ . (۱۶): المايِّده: ۱ ؛ الاسرأ: ۳۴ ؛ الانعام: ۱۵۳ . (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۴ ، ۱۵۲ ؛ الروم: ۳۱ . (۱۸): الحج: ۳۰ ؛ الفرقان: ۷۲ . (۱۹): الحجرات: ۱۲ . (۲۰): الرحمن: ۹ ؛ المطففين: ۳ ؛ هود : ۸۴ . (۲۱): المايِّده: ۹۰-۹۱ . (۲۲): المايِّده: ۹۰-۹۱ . (۲۳): البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۸ ؛ آل عمران: ۱۳۰ . (۲۴): الاسرأ: ۳۲ ؛ الفرقان: ۶۸ ؛ الممتحنه: ۱۲ . (۲۵): الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷ . (۲۶) : الانعام: ۱۵۲ ؛ الاسرأ : ۳۴ ؛ النسأ : ۱۰ . (۲۷) : البقره : ۱۷۳ ؛ النحل: ۱۱۵ . (۲۸) : البقره : ۳ ، ۱۵۳ ، ۱۷۷ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ : ۱۰۲ ؛ المايًده : ۲ ؛ هود : ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱ . (۲۹) : العنكبوت: ۱۷ ؛ الكوثر : ۱ـ۲ ؛ قريش: ۱ـ۴ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ الزخرف: ۲۴ . (۳۰) : الزمر : ۲ ، ۳ ، ۱۱ ، ۱۴ ؛ الحج: ۳۷ . (۳۱) : المايًده : ۲ . (۳۲) : المايًده : ۲ . (۳۳) : المايًده : ۲ . (۳۴) : المايًده : ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دایې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه : آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟
ځواب : هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه : آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لړېدنه) جایز ده که یا ؟
ځواب : هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه : آیا تر لمانځه مخکې اذان باید وسی که یا ؟
ځواب : هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه : آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟
ځواب : هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه : آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟
ځواب : هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه : د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟
ځواب : پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۲) .

پوښتنه : آیا پوښتلای سم چی د روژې نیولو حکمت څه دی ؟
ځواب : روژه د تقوا یا پرهېزګارۍ د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چې اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټې څه دي ؟
ځواب: د زکات څو فایدې په لاندې ډول دي:
۱- په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوې پوره کیږی (۹) .
۲- په هغه سره شتمني په یو ځای کې نه زخیره کیږی (۱۰) .
۳- په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږی (۱۱) .
۴- په هغه سره الله ته نږدېکت ډیریږی (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدای سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدای سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چې په زړونو کې یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کی (۱۳) .

پوښتنه:آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه:آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چې مالی وس یې ولری په ژوند کی یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چې آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کی جهاد فرض دی (۱۶) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټی یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چې الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه او سې چې د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کی شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کی باید وسی (۲۴) . هغه انسان چې د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږی (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۶) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږی (۲۷) .

پوښتنه: ډیر په زړه پوری او ګټور معلومات وو. آیا راته ویلای سې چې کوم ډول دُعا قبلیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله یې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آیا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډیری دعاوی ښوولی دي چی د هغو څخه یوه یې دا ده:
رَبنا آتِنا فِی الدُنیا حَسَنته وَفِی الاخِرَتِ حَسَنته وَقِنا عَذابَ النار. یعنی: اې زما ربه ! په دنیا او آخرت دواړو کی ښېګڼه را عطأ کړه او د دوږخ له اوره می وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المایًده: ۶ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المایًده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۶): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۶۰ ؛ البینه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ الیل: ۱۸، ۲۷. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۶۰. (۱۴): الانبیأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المایًده: ۱۲ ؛ مریم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۶): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹ ، ۲۱۶ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۶۶. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۶): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهیم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۶ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د يوويشتمې روژې لپاره يوويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (يوويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن الحمد لله غير مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملأ د اخلاقي او بشري معيارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کيږي. آيا کولای سې چې خپلې څو اخلاقي ښووني را ته ووايې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سی ؟

ځواب: هو ، دا خو واضح حقيقت دی چې زما متن د روزنيزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معيارونو څخه ډک دی چې څو نمونې به يې دا سی دروښييم :

۱ـ رښتيا ويل او د درواغو څخه ډډه کول (۱) .
۲ـ د چا له غيبته ځان ساتل (۲) .
۳ـ شاهدي په رښتيا سره ورکول (۳) .
۴ـ يو پر بل عيب نه تړل يا د چا عيب نه لټول (۴) .
۵ـ د هر ډول بې حيايې څخه ځان ساتل (۵) .
۶ـ پر چا بد ګوماني نه کول (۶) .
۷ـ په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (۷) .
۸ـ په چا ملنډې يا ريشخند نه وهل (۸) .
۹ـ ښه خبرې او مجلس کول (۹) .
۱۰ـ څوک په بد يا ناوړه نوم سره نه بلل (۱۰) .
۱۱ـ د ستونزو پر مهال صبر کول (۱۱) .
۱۲ـ پر چا ظلم نه کول (۱۲) .
۱۳ـ خيانت نه کول (۱۳) .
۱۴ـ پر نعمت باندې شکر کول (۱۴) .
۱۵ـ حسد او غرور نه کول (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۶).
۱۷ـ د عفوی او معافی ځخه کار اخیستل (۱۷).
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸).
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹).
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو څخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰).

پوښتنه: ډیر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلأ که یو ځای ډیر خلک ناست وی او د دباندی څخه نور کسان راسي نو له مخکی څخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډیر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱). په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲).

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله څخه وبیریږی او د هغه د نافرمانۍ د ناوړه پایلی څخه ځانونه وژغوری (۲۳).

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعأ د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴).

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډیر ټینګ دی او شیطان ډیر وعده خلافه دی (۲۵).

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶).

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷).

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې د عيب څخه د ځان ژغورنې اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځايه چې عملاً ليدل کيږي تقريباً ټوله اسلامي نړۍ منجمله ډيرئ افغانان د غيبت سره دومره زيات روږد سوي چې آن معتاد يا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسې کسانو لپاره ستا تنبيه څه ده ؟ او هغوی بايد له دې مصيبته د خلاصون په خاطر څه وکړي ؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چې د يو بل غيبت مه کوئ او آيا تاسو غواړئ چې د خپل مړه ورور غوښې وخورئ ؟ نو که په رښتيا هم مسلمانان ياست بايد له دغه شنيع او کرغيړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غيبت کوم مجلس شروع وی نو د مخنيوی او ځان ژغورنې ډيره ښه چاره يې دا ده چې بايد له دغسې مجلسه ووزئ او تر هغو پورې بيرته ورنسئ چې غيبت پای ته نه وی رسېدلی ، که نه غيبت ويونکي او د هغه اورېدونکي دواړه يو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وايي چې غيبت او چُغلی (نمامی) د ترازو دوې پلې دي ، يعنی دا چې غيبت او چغلی اکثراً سره تړلي وی. په دې هکله ستا اخلاقی ښوونه څه ده ؟آيا دغسې ارتکاب د شيطان د وظيفې مخته وړنه نه ده ؟

ځواب: ما په شديدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چې ډير قسمونه اخلی ، د بل چا عيب لټوی او په چغليو بوخت وی ، دا ځکه چې دغسې کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوی (۳۱) . نو د سمون ښه طريقه يې دا ده چې که يو فاسق انسان دغسې خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقيق او ګروېږنه وکړه بلکې په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: ۳۵ ، ۷۰ ؛ النسأ : ۹ ؛ آل عمران: ۱۷ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۳) : المايّده: ۸ ؛ النسأ : ۱۳۵ . (۴) : الحجرات: ۱۱ . (۵) : الاعراف: ۲۳ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ: ۵ . (۶) : الحجرات: ۱۲ . (۷) : المايّده: ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ: ۵۸ ، ۱۳۵ ؛ الشوری: ۱۵ ؛ النحل: ۹۰ . (۸) : الحجرات: ۱۱ . (۹) : الاسرأ : ۵۳ ؛ النسأ: ۵ ، ۹ ؛ الاحزاب: ۷۰ . (۱۰) : الحجرات: ۱۱ . (۱۱) : البقره: ۴۵ ، ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: ۴۶ . (۱۲) : البقره: ۲۷۹ ؛ آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: ۴۴ ؛ الشوری: ۴۴ . (۱۳) : الانفال: ۲۷ ، ۵۸ ؛ يوسف: ۵۲ . (۱۴) : البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۴۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ . (۱۵) : الفلق: ۵ ؛ النسأ: ۵۴ ، ۳۲ ؛ النحل: ۲۳ ؛ المومن: ۳۵ ؛ لقمن: ۱۸ . (۱۶) : البقره: ۱۸۸ . (۱۷) : البقره: ۱۰۹ ، ۲۳۷ ؛ النسأ : ۱۴۹ ؛ الاعراف : ۱۹۹ ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲ . (۱۸) : الشوری: ۳۷ . (۱۹) : الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ المايّده: ۱ ؛ الرعد: ۲۰ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۲۱) : المجادله: ۱۱ . (۲۲) : لقمن: ۱۹ . (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: ۱۹۴ ؛ النسأ: ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲ . (۲۴) : الانعام: ۱۰۸ . (۲۵) : ابراهيم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ: ۱۲۰ ؛ الاسرأ: ۶۴ . (۲۶) : الاسرأ: ۳۶ . (۲۷) : البينه: ۷ . (۲۸) : البينه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، ۵۵ . (۲۹) : الحجرات: ۱۲ . (۳۰) : النسأ: ۱۴۰ . (۳۱) : القلم: ۱۱-۱۲ . (۳۲) : الحجرات: ۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د دوه ويشتمې روژې لپاره دوه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (دوه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسايل څيړلي او حل لارې دې ويلي دي. خو دا چې ځينې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه يا مسؤليت د هغوی خپل دی. په دې اړه تا د کورنيز او ټولنيز ژوندانه په هکله څه هدايتونه لورولي دي ؟

ځواب: ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګڼې لپاره ډير هدايات کړي چې څو يې دا دي:

۱ـ ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي. د رنګ ، نسل ، ژبې او سيمې له مخې هيڅ ډول توپير او امتياز جايز نه دی (۱) .

۲ـ د فضيلت او ښېګڼې معيار تقوا ، ايمان او ښه (يعنې نيک يا صالح) عمل دی (۲) .

۳ ـ انسانان د ايمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې يوه ډله يې ايمان لرونکي او بله يې بې ايمانه دي (۳) .

۴ ـ ما د يو ښه ټولنيز ژوندانه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . ميړه او ميرمن بايد خپل تر منځ په مينه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه يو بل ته د لباس حثيت لري (۶) . هغوی دواړه يو بل سره تسکين کوي (۷) . دواړه يو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارينه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤليت لري چې د خپلې ميرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، او سېدنځای او نوري لومړنۍ آسانتياوی برابروي (۱۰) . ښځه د کور ملِکه ده (۱۱) . هغه بايد د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارينه ته د څلورو ميرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر يوې ډيروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارينه په خورا اړين او خاص حالت کې خپلې ميرمنې ته طلاق ورکولای سی (۱۴) . ماندينه د ميړه څخه خُلع اخيستلای سی يعنې د مَهر د پريښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سی (۱۵) .

۵ ـ پر والدينو فرض ده چې اولادو ته صحيح روزنه ورکړي او دين ور وښيي (۱۶) .

۶ـ اولادونه بايد د والدينو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷ـ صلهٔ رحمي ـ د خپلوانو سره ښه رويه ضروري ده (۱۸) .

۸ ـ د مسکينانو او بېوزلو د اړتياوو پوره کول د شتمنو مسؤليت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ ـ د ګاونډيانو (۲۰) او مساپرو سره هم بايد ښه سلوک وسی (۲۱).

پوښتنه: ډيره مننه د دې خورا اساسي او ضروري معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چې آيا تا دې خورا مهمې مسألې ته هم اشاره کړې چې د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا يعنې حرامه ده ؟
ځواب: هو ، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چې د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چې هغه دا دي:
مور ، لور ، خور ، عمه ، خاله ، وريره ، خورځه ، هغه مور چې شيدې يې رَودل سوي وی ، رضاعی يعنی د شيدو شريکه خور ، د مايني مور يعنی خواښې ، د بل ميړه څخه د مايني لور يعنی بچه اندره ، د زوی ماينه يعنی مرېور ، پر عين مهال دوې خويندی ، يعنی چې ميرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲).

پوښتنه: ماشوم ته تر کله بايد مور خپلې شيدې ورکړی ؟
ځواب: د يو ماشوم د شيدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳).

پوښتنه: آيا د حيض يعنی ښځينه مياشتنۍ ناروغۍ پر مهال د مايني سره جنسی عمل روا دی ؟
ځواب: يا قطعاً نه ، بلکی ناروا دی (۲۴).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ټولنيزی معاملې څنګه بايد تر سره سی ؟
ځواب: هغه بايد د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵).

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړيکی بايد څنګه وی ؟
ځواب: بايد ورورګلويزه وی. دا ځکه چې ما واضحاً ويلی چې مسلمانان سره ورونه دي (۲۶). هغوی بايد يو تر بله سره خواخوږي ، رواداره او دوستان وی (۲۷). که احياناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پيښه سی ، نو د هغوی تر منځ بايد د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸). هيڅ مسلمان اجازه نه لری چې پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی يا هغه ته پيغور ورکړی او يا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹). يا دا چې پر هغه شک او بد ګوماني وکړی يا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او يا يې هم غيبت وکړی (۳۰).

پوښتنه: دا خو بهترين او اړين معلومات وو. آيا راته ويلای سې چې ستا په نظر د يوې نمونه ای يا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتياوی بايد څه وی ؟
ځواب: زما په نظر د يوې مثالی ټولنې ښيلګې او خصوصيات په دې ډول دي:
۱ـ هغه بايد د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲.په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲).
۳.د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳).
۴.پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴).
۵.په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵).
۶.د هغې افراد باید لمونځ ادأ کړی او زکات ورکړی (۳۶).
۷.د هغې افراد باید د ښېګنې او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګنو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷).
۸.د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸).
۹.د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹).
۱۰.د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰).
۱۱.په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱).

۱۲.په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷).
۱۳.په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸).
۱۴.په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹).

(۱): الحجرات: ۱۳ ؛ النسأ: ۱ ؛ الاسرأ: ۷۰. (۲): الحجرات: ۱۳. (۳): التغابُن: ۲. (۴): النسأ: ۳ ، ۲۵ ؛ النور: ۳۲. (۵): النسأ: ۱۹ ؛ الروم: ۲۱. (۶): البقره: ۱۸۷. (۷): الاعراف: ۱۸۹ ؛ الروم: ۲۱. (۸): البقره: ۲۲۸. (۹): النسأ: ۳۴. (۱۰): الطلاق: ۶ ؛ النسأ: ۳۴. (۱۱): الاحزاب: ۳۳. (۱۲): الاحزاب: ۵۹ ؛ النور: ۳۱. (۱۳): النسأ: ۱۳ ، ۱۲۹. (۱۴): البقره: ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق: ۱. (۱۵): البقره: ۲۲۹. (۱۶): مریم: ۵۵ ؛ لقمن: ۱۳-۱۹ ؛ البقره: ۱۳۲. (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ؛ الاسرأ: ۱۲۳ ؛ العنکبوت: ۸ ؛ لقمن: ۱۴. (۱۸): النسأ: ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ الاسرأ: ۲۶ ؛ الروم: ۳۸. (۱۹): الاسرأ: ۲۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ: ۳۶ ؛ الروم: ۳۸. (۲۰): النسأ: ۳۶. (۲۱): الاسرأ: ۲۶. (۲۲): النسأ: ۲۳. (۲۳): البقره: ۲۳۳ ؛ لقمن: ۱۴. (۲۴): البقره: ۲۳۲. (۲۵): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹. (۲۶): الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸. (۲۷): التوبه: ۷۱ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ الانفال: ۱. (۲۸): الحجرات: ۹. (۲۹): الحجرات: ۱۹. (۳۰): الحجرات: ۱۲. (۳۱): النور: ۵۵ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الانفال: ۲۶. (۳۲): الاعراف: ۵۲ ؛ النور: ۵۵ ؛ البقره: ۲۰۵ ؛ القصص: ۸۳ ؛ ص: ۲۸. (۳۳): آل عمران: ۱۱۰ ؛ الروم: ۳۱ ؛ النور: ۵۵ ؛ فاطر: ۳۹ ؛ الصف: ۱۱. (۳۴): آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۵۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ التین: ۸. (۳۵): المایّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف: ۳ ؛ النور: ۵۵ ؛ الزمر: ۵۵. (۳۶): البقره: ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم: ۳۱ ؛ لقمن: ۴ ؛ البینه: ۵. (۳۷): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل: ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج: ۴۱ . (۳۸) : الشورى: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : ۵۹ . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۴۴) : الاعراف: ۳۳ ؛ الانعام: ۱۵۱ ؛ الشورى: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المايّده: ۹۰ ـ ۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: ۲۱۹ ؛ المايّده: ۹۰ ـ ۹۱ . (۴۸) : الذريت : ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵ . (۴۹) : البقره: ۲۵۲ ؛ يونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د درويشتمې روژې لپاره درويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (درويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لورولي دي ؟ که وي لطفاً يې راته ووايه .

ځواب: ما د انسان د سپماييزه-ټولنيزه ژوندانه اړونده ځينې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډيز يې په دې ډول دی:

۱-د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسايلو څخه د خپلې برخې اخيستلو طبيعي حق خوندی دی (۱) .

۲-په رزق کې هم د الله د نورو نعمتونو غوندې مساوات نسته ، يعنې الله چا ته ډير او چا ته هم لږ ورکوی . (۲)

۳-د هر انسان لپاره د ځانی او خصوصی مالکيت لرلو حق خوندی دی (۳) .

۴-نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډيرې لوږې او غربت د خطر له امله هم وی (۴) .

۵-صرف د حلالی طريقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکی د ناجايزه لارې څخه يې حصول حرام او منع دی (۵) .

۶-د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶) .

۷-پر نصاب لرونکو يعنی هغو کسانو چې تر اړتيا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷) . حال دا چې د مځکې پر حاصلاتو بيا عُشر يعنی د لسمي برخې ورکړه فرض ده (۸) .

۸-د حلالی طريقې څخه ګټلیً عايد بايد يوازې په جايز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي بايد ونسی . اِسراف او تبذير دواړه ناجايز دي (۹) .

۹-بايد د سپما څخه کار واخيستل سی (۱۰) .

۱۰-ما د شتمنۍ ارتکاز يعنی ټول د څو کسانو په اختيار کی راتلل سخت غندلی دی (۱۱) .

۱۱-د هر نفر تر مړينې وروسته د هغه پاته جايداد بايد د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلې اندازه وويشل سی . (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حیاتی معلوماتو څخه ډیره مننه. آیا دا ربښتیا ده چی ته د پانګوالي سره هم مخالف یې ؟
ځواب: هو ، دا صحیح ده او پورته می هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمایدارانه ذهنیت سخت مخالف یم (۱۳). زما په نظر د ناروا لارو څخه عاید ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کی یې نه مصرفول حرام دی. د دغسی اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وی او په اور کی به کړیږی (۱۴).

پوښتنه: یو ښه کارګر یا مزدور څوک دی ؟
ځواب: یو ښه کارګر یا کارکونکی هغه څوک دی چی:
۱ـ که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کی باید نا اهل نسي (۱۵).
۲ـ امین او اعتمادی وی ، بلکی خاین او خطا ایستونکی نه وی (۱۲).

پوښتنه: د یو کارګر یا مزدور سره د هغه د کارفرما (سېټ یا باس) رویه باید څنګه وی ؟
ځواب: د یو کارفرما لخوا د خپل کارګر یا مزدور سره لاندینی سلوک باید وسی:
۱ـ د هغه څخه باید د هغه له طاقته زیات کار وا نه خیستل سی (۱۷).
۲ـ پر هغه باید ظلم او زیادتی ونسی (۱۸).
۳ـ د معاش یا مُزد ټاکل باید د کارګر یا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چی آیا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په یوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰).

پوښتنه: ستا سیاسی ښوونی یا تعلیمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سیاسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱ـ واک او حاکمیت صرف د الله سره دی (۲۱). د ټولو اختیاراتو او صلاحیتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲).
۲ـ د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون یعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴).
۳ـ د دولت او حکومت هره مسأله او معامله باید په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵).
۴ـ پر ولس باندی د سیاسی واکمن (یعنی خلیفه او سیاسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط یې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (یعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنیو وروستۍ او غوڅه پریکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۶ـ د حکومت او دولت بنسټیز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کی د امنیت او ثبات قایمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله یعنی الهی شریعت نافذول او د هغه حمایه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذریعو سره د ښېګڼو او نیکیو زیاتول ، د بدیو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په یو اسلامی حکومت کی د اتباعو یعنی رعیت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کی خلکو ته زیات اساسی حقوق مهیا دي چی څو یې په لاندی ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنی حق (۳۳) .
۲ـ د رایې د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادۍ حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د ږغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چی هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼې او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنیزی آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چی د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتیاوی باید تأمین سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنی حق (۴۰) .
۹ـ دا حق چی حکومت به د خپل رعیت د فرد فرد سره یو ډول رویه او چلند کوی (۴۱) .

(۱) : الاعراف: ۱۲ . (۲) : النحل: ۷۱ ؛ النسأ : ۳۲ ؛ الرعد : ۴۶ ؛ الاسرأ : ۳۰ ؛ العنکبوت: ۶۲ . (۳) : البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ . (۴) : الانعام: ۱۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ . (۵) : البقره: ۱۲۸ ، ۱۸۶ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰ . (۶) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۷) : التوبه: ۶۰ ؛ البینه: ۵ ؛ البقره: ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶ . (۸) : الانعام: ۴۱ ؛ البقره: ۲۶۷ . (۹) : الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۶ـ۲۷ . (۱۰) : الفرقان: ۶۷ ؛ الاسرأ : ۲۹ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ . (۱۱) : الحشر: ۷ ؛ التوبه: ۳۴ـ۳۵ . (۱۲) : النسأ : ۷ ، ۳۳ . (۱۳) : التوبه: ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ ؛ المعارج: ۱۸ ؛ الهُمزه: ۱ـ۹ . (۱۴) : التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ . (۱۵) : القصص: ۲۶ . (۱۶) : القصص: ۲۶ . (۱۷) : القصص: ۲۷ . (۱۸) : القصص: ۲۷ . (۱۹) : القصص: ۲۷ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ؛ الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۰۲ ؛ النور: ۲ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الانعام: ۵۷ . (۲۲) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ یس: ۸۳ ؛ البقره: ۲۰ ؛ المایّده: ۱۲۰ . (۲۳) : الاحزاب: ۳۶ . (۲۴) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المایّده: ۹۲ ؛ الانفال: ۴۶ ؛ محمد : ۳۳ . (۲۵) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۲۶) : النسأ : ۵۹ ؛ الدهر: ۲۴ . (۲۷) : النسأ : ۵۹ . (۲۸) : المایّده: ۳۳ ؛ النور: ۵۵ . (۲۹) : المایّده: ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰) : الحدید : **۲۵**. (۳۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره : ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳. (۳۲) : الحج: ۴۱ ؛ التوبه:
۱۱۲. (۳۳) : الاسرأ : ۳۳ ؛ البقره : ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ ؛ الحجرات: ۱۱ـ۱۲. (۳۴) : البقره : **۲۵۶** ؛ یونس : ۹۹ ؛
آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱. (**۳۵**) : النور: ۲۷ـ۲۸. (۳۶) : النسأ : ۱۴۸. (۳۷) : الانعام: **۱۲۵** ؛ الاسرأ : **۱۵** ؛
هود : **۳۵** ؛ فاطر : ۱۸ ؛ النجم: ۳۸. (۳۸) : آل عمران: ۱۰۴. (۳۹) : الذریت: ۱۹ ؛ المعارج: **۲۵**. (۴۰) :
الانعام: ۱۰۸. (۴۱) : القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې ځلورويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داپې د ځلورويشتمې روژې لپاره ځلورويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (ځلورويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې اسلامي حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لري ؟

ځواب: پر خپل رعيت يا اتباعو باندې د اسلامي حکومت حقوق ، يا په بل عبارت د اتباعو مسؤليتونه دا دي:

١- د معروف (نيکو احکامو) په اجرا کې بايد د حکومت اطاعت وکړي (١) .

٢- د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړي (٢) .

٣- په امنيت او آرامۍ کې خنډونه ايجاد نکړي (٣) .

۴- د خوښيو او ښېګڼو په هر کار کې د حکومت سره مرسته وکړي (۴) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې د اسلامي حکومت بهرنۍ تګلاره بايد څنګه وي ؟

ځواب: د اسلامي حکومت د بهرنۍ تګلارې بنسټيز اصول دا دي:

١- د دوه اړخيزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه بايد وکړي (۵) .

٢- په هره مسأله او معامله کې بايد صداقت او ريښتنولي موجوده وي (٦) .

٣- د فتنې او فساد څخه بايد ډډه وکړي (٧) .

۴- امنيت خوښوَنه او سوله بايد تأمين کړي (٨) .

۵- د غير مُعانِد (يعنې غير دښمنو) هېوادو سره بايد ښه اړيکې ولري (٩) .

٦- نړيوال عدالت او انصاف بايد مستقر کړي (١٠) .

پوښتنه: ستا په نظر د مشرتوب معيار بايد څنګه وي ؟ ځکه نن په اسلامي هېوادو کې دا معيار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی.

ځواب: زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې:

١- د ايمان لرونکی وي (١١) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د خورا ډیر علمي او عملي صلاحیت څښتن وي (۱۲) .
۳ـ تر هر څه د الهي احکامو ډیر پابند او متقي انسان وي (۱۳) .
۴ـ مخلص وي (۱۴) .
۵ـ خاین او ظالم نه وي (۱۵) .

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چې کوم بین المللی قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱ـ پر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسی (۱۶) .
۲ـ د خپل منځی تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسی (۱۷) .
۳ـ امن او سوله باید ولټوی (۱۸) .
۴ـ په هره معامله کی باید صداقت او حقیقت نغښتی وی (۱۹) .
۵ـ د غیر معاند (هغه چې دینی دښمنی نه پالی) هېوادو سره باید ښه اړیکی ټینګی سی (۲۰) .
۶ـ نړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سی (۲۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعنی نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چې هغوی عالمان او زاهدان لرل چې لویې او تکبر یې نه کاوه (۲۳) .

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښې ونسی ، مطلب دا چې مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسی کولای چې د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دینی دښمنان وی یا جنګ ورسره کوی (۲۴) . که هر مسلمان یا مسلمانان دغسی وکړی نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندی کسان دي (۲۵) . خو د هغو عادی کفارو سره چې دینی جنګ یا دښمنی نه کوی ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۶) .

پوښتنه: د قصدي یا عمدی وژنی سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعنی قاتل باید ووژل سی (۲۷) .

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کی د غلا سزا د لاس پرې کول دی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چی ځینی حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملی کوی ، یعنی قاتل نه قصاص کوی ، د غله لاس نه پرې کوی او هغه په اصطلاح د بشری حقوقو څخه تیرئ بولی او د اسی نور الهی اوامر نه مراعاتوی ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامی حکومتونه هم بولی . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟
ځواب: ما واضحاً ویلی دي چی زما ټول متن به مراعات کیږی او که صرف یوه کوچنۍ برخه هم تعمیل نسی معنا یې دا ده چی زما ټول متن یې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چی الهی سزا به ورکړه سی (۲۹) .

پوښتنه: د دې اساسی معلوماتو څخه ډیره مننه . آیا پوښتلای سم چی د زنا سزا څه ده ؟
ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کی د زانی سړي او زانی ښځی سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰) .

پوښتنه: د قذف (یعنی د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟
ځواب: د قذف مرتکب باید اتیا دُرې ووهل سی او د هغه شاهدي له اعتباره لویږی (۳۱) .

پوښتنه: آیا د ذمیانو (یعنی په اسلامی ټولنه کی د غیر مسلمانانو) څخه د جزیې اخیستل روا دی ؟
ځواب: هو ، د اسلامی حکومت لخوا د خپلو غیر مسلمانو اتباعو څخه د جزیې اخیستل جایز دی (۳۲) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د اسلام د دین اطاعت او پیروی آسانه ده که ګرانه ؟
ځواب: د اسلام د دین منل او اطاعت باالکل اسانه او بې تکلیفه دی (۳۳) .

پوښتنه: آیا تا د دعوت او تبلیغ حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسیله سره د دعوت او تبلیغ امر کړی دی تر څو ښېګنه او نیکي خپره سی او بدي ورکه سی (۳۴) .

پوښتنه: آیا د اسلام څخه پرته بل دین هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، د الله د خوښي وړ او غوره دین صرف همدا اسلام دی (۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دین د الله ناخوښه دی (۳۶) .

(۱) : النسأ : ۹ . (۲) : الانعام : ۸۵ . (۳) : المایّده : ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور : ۵۵ ؛ القصص : ۸۳ . (۴) : المایّده : ۲ . (۵) : الاسرأ : ۲۴ ؛ النحل : ۹۱ ؛ البقره : ۱۷۷ . (۲) : النحل : ۹۴ . (۷) : الاعراف : ۵۲ ؛ القصص : ۸۳ ؛ المایّده : ۲۴ . (۸) : الانفال : ۲۱ ؛ الاعراف : ۵۲ . (۹) : الممتحنه : ۸ . (۱۰) : المایّده : ۸۵ . (۱۱) : الحجرات : ۱۳ ؛ البقره :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: **۲۴۷**. (۱۳): **الحجرات**: ۱۳. (۱۴): **الحجرات**: ۱۳. (**۱۵**): **البقره**: **۱۲۴**. (۱۲): الاعراف: **۵۲** ؛ **القصص**: **۸۳** ؛ **المايّده**: **۲۴**. (۱۷): الاسرأ: **۳۴** ؛ **النحل**: **۹۱** ؛ **البقره**: **۱۷۷**. (۱۸): الانفال: **۲۱** ؛ الاعراف: **۵۲**. (۱۹): **النحل**: **۹۴**. (۲۰): **الممتحنه**: ۸. (۲۱): **المايّده**: **۸۵**. (۲۲): **المايّده**: **۸۲**. (**۲۳**): **المايّده**: **۸۲**. (**۲۴**): **الممتحنه**: ۱ ؛ آل عمران: **۱۱۸ـ ۱۱۹**. (**۲۵**): **النسأ**: **۱۳۸ـ ۱۳۹** ؛ **المجادله**: **۲۲**. (**۲۶**): **الممتحنه**: **۸ـ ۹**. (**۲۷**): البقره: **۱۷۸** ، **۱۷۹**. (**۲۸**): **المايّده**: **۳۸**. (**۲۹**): البقره: **۴۱** ، **۸۵** ، **۲۰۲** ؛ **النور**: **۵۱** ؛ **المايّده**: **۴۹** ؛ **محمد** : **۳۳** ؛ آل عمران: **۱۱۹** ؛ التوبه: **۸۲**. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: **۴** ، **۵**. (**۳۲**): التوبه : **۲۹**. (**۳۳**): الحج: **۷۸** ؛ البقره: **۱۸۵**. (**۳۴**): آل عمران: ۱۱۰ ، **۱۰۴** ، **۱۱۴** ؛ **المايّده**: **۷۸** ، **۷۹** ؛ التوبه: **۷۱** ، **۱۱۲** ؛ الحج: **۴۱** ؛ الاعراف: **۱۹۹**. (**۳۵**): آل عمران: **۱۹** ؛ **المايّده**: **۳** ؛ الانعام: **۱۲۵** ؛ الزومر: **۲۲**. (**۳۶**): آل عمران: **۸۵**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د پنځه ويشتمې روژې لپاره پنځه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا ته غواړې چې يو څوک د اسلام دين جبراً ومنې يعنې په زوره مسلمان سي ؟

ځواب: يا هيڅکله نه ، زه د دين په چارو کې هيڅ ډول جبر او زور نه خوښوم(١) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدايتونه په شعوري توګه ومنې او يا يې هم رد کړي(٢) .

پوښتنه: چې داسې ده ، نو بيا دين ته ستا د دعوت او بلنې طريقه څنګه ده ؟

ځواب: ښه مسأله دې مطرح کړه . زه خپل دعوت داسې وړاندې کوم:

١ـ په خواخوږۍ او خيرغوښتونکې جذبه سره (٣) .

٢ـ په حکمت او پوهه سره (۴) .

٣ـ په درنښت او عزت سره (۵) .

۴ـ په نرم بيان او ګفتار سره (٦) .

۵ـ په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (٧) .

٦ـ د خبرو په معقوله طريقه سره (٨) .

٧ـ د مخاطب د مذهبي احساساتو د زيانمنولو څخه پرته (٩) .

٨ـ د مناقشه اې حالت د غوره کولو څخه پرته (١٠) .

٩ـ د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه ويوهوم (١١) .

١٠ـ د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحياتو ته په بشپړ پام سره (١٢) .

١١ـ دين ته د بلنې کار د ګډ فکري اساس او عقيدې څخه راپيلوم (١٣) .

١٢ـ د بېلا بېلو ميتودونو او لارو چارو په ذريعه يې پوهوم (١۴) .

١٣ـ د هر ډول چاپلوسۍ ، لحاظ او مراعات څخه پرته (١۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴ـ د مخالفینو د ملامتولو او پېغور او بدرد ویلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵ـ د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۲ـ د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷ـ د خپل کور څخه په راپیلولو سره (۱۹) .
۱۸ـ لومړی د انسانانو د اغیزمنو څیرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹ـ په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰ـ پر بریالیتوب په یقین سره (۲۲) .
۲۱ـ د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه یې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده. بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموینو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډیر امتحانونه راتلای سی چی ځینی یې دا دي:
۱ـ د دښمن څخه بېره (۲۴) .
۲ـ لوږه او تنده (۲۵) .
۳ـ اقتصادی ستونزی (۲۲) .
۴ـ ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آیا د پلار ـ نیکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکی حق باید ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آیا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته یې بیا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډیر مثالونه یې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) یې پر حق باله (۲۹) . بل مثال یې دا چی یهویانښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بیا یې هم مخالف ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله ډیره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډیرئ کسان قوم پالنه کوی. آیا تا قومیت او ملیت جایز ګڼلی دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووایم چې ما قومیت او ملیت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف یم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آیا تا کومه مناقشه یا مناظره هم بیان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: یا ، زما د بلنی طریقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکی ما یوازی مُحاجه (۳۳) یا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طریقه ده (۳۴) او صرف په همدې می اکتفا کړې ده. ځکه ، زما د بلنی هدف تلقین او هدایت دی (۳۵) . د بیلګې په ډول ما د ابراهیم (ع) او یو مغرور پاچا محاجه داسی بیان کړې ده: ابراهیم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسی وویل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی یې. مغرور پاچا : ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه یم. ابراهیم (ع) : که داسی ده نو الله خو لمر د ختیځ څخه راخیژوی ، خو ته هغه د لویدیځ څخه راوخیژوه.
د دې سوال په اورېدو سره کافر پاچا وارخطا او سرځوړئ سو او وبیرېدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر یوه ډیره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه یو رږغېدلي او هغه نفاق او منافقت دی. آیا راته ویلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک ورپیدا کول دی چې نوښتګر یې منافق دی ، یعنی دا چې منافقین د نفاق عاملین دي او ځای به یې دوږخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه در وپیژنم:
۱- په الهی احکامو ملنډی وهل ، په ظاهره دغسی کار ساعتیرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې یې منافقین دي (۳۸).
۲- په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل یا پر خندل چې د الهی دین لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳- د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حیلې او عذرونه وړاندی کول او د غیر الله پریکړو ته مراجعه کول یا ترجیح ورکول منافقت دی چې انجام یې ظلمت دی (۴۰) .
۴- د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېرول او بې زړه کول ، او چټی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملین یې منافقین دي (۴۱) .
۵- د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د اسلامي احکامو په باره کې شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خداى غولول ، تظاهر ، ريا ، نه پر اسلام پوره يقين لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عيارول ټول د منافق اعمال دي چې سزا به يې د اور لمبې وى (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتياز حاصلولو په غرض د يهودو او نصاراوو (يعنى عيسويانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چې د دې سختى ګناه عذاب د اور عتاب دى (۴۴) .

(۱) : البقره : **۲۵۲** . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : **۵۷** ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، **۵۵** ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : ۱۲۵ . (۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ الانعام : ۲۸ . (۵) : عبس : **۵ـ۱۲** . (۲) : طه : **۴۴** ؛ آل عمران : **۱۵۹** . (۷) : حم سجده : ۳۴ ؛ المومنون : ۹۲ . (۸) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : **۴۲** . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۱۱) : ابراهيم : ۴ . (۱۲) : النسأ : **۲۳** ؛ طه : **۴۰** ؛ الاسرأ : ۱۰۲ . (۱۳) : آل عمران : **۲۴** . (۱۴) : الانعام : **۱۰۵** . (۱۵) : الانعام : ۷۴ ؛ المايّده : **۵۴** ؛ طه : ۲۴ . (۱۲) : المايّده : **۵۴** . (۱۷) : التوبه : **۷۳** ، **۴۱** ، **۴۴** ؛ التحريم : **۹** ؛ الفرقان : **۵۲** ؛ الصف : ۴ . (۱۸) : الانبيأ : **۱۵۷** . (۱۹) : الشعرأ : **۲۱۴** ؛ الانعام : ۷۴ . (۲۰) : طه : **۲۴** ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : **۲۵۸** ؛ قريش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ حم سجده : ۳۰ ؛ الاحقاف : ۱۳ ، **۳۵** ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : **۱۳۹** . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : **۸۸** ؛ البقره : **۴۴** ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : **۱۵۵** . (۲۵) : البقره : **۱۵۵** . (۲۲) : البقره : **۱۵۵** . (۲۷) : البقره : **۱۵۵** . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المايّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبيأ : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : **۸۹** ، **۱۴۴** ، **۱۴۲** ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۰۳ ، **۱۰۵** ؛ الشورى : ۱۳ ؛ الانعام : **۱۵۳** ، **۱۵۹** ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۳۳) : البقره : **۲۸۵** . (۳۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : ۴۲ . (۳۵) : القصص : **۴۳** ؛ الزمر : **۲۷** ؛ ابراهيم : **۲۵** ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ يونس : ۳ . (۳۲) : البقره : **۲۸۵** . (۳۷) : التوبه : **۲۵ـ۲۲** ؛ النسأ : **۱۳۸ـ۱۳۹** . (۳۸) : التوبه : **۲۵ـ۲۲** . (۳۹) : التوبه : ۷۹ . (۴۰) : النسأ : ۲۰ـ۲۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : **۱۳۸ـ۱۳۹** . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ ـ ۱۴۳ . (۴۴) : المايّده : **۵۱ـ۵۲** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شپږویشتمې روژې لپاره شپږویشتم سوغات ، (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه - درې مثالونه یې راکولای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډیرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسی نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً : لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینې خلک وايي چې د فرعون جسد تر ننه هم خوندي دی ، آیا دا ریښتیا ده ؟ او تا په دې هکله څه ویلي دي که یا ؟
ځواب: هو ، دا ریښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پوری همداسی ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلي (۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومې ښځې نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د مریم یعنی د عیسی (ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بیت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آیا کولای سم چی د کعبې په باره کی لنډ معلومات در څخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه یعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴). د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵). دا د برکت او هدایت مرکز دی (۱۲). په دې کی د الله تعالی ډیری نښانی شته دي (۱۷). په دې کی د ابراهیم ځای یعنی مقام ابراهیم هم موجود دی (۱۸). ابراهیم (ع) او اسمعیل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹). کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰). دا سپیڅلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټولیزه ځای دی (۲۳). پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی یو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴). د هغه انتظام او پالنه د پرهیزګارو خلکو دنده ده (۲۵). د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۲). د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډیو تر منځ ګړندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په میدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) یا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آیا تا د کوم شتمن نوم هم یاد کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د یو ډیر لوی شتمن یعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲).

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می یوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که یو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ یعنی نازلېدو څخه مخکی نه یوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳). هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تیاره خپره وه (۳۴). هیڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خلک پر قبیلو او قومونو ویشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۲).
عوام ټول په غربت او مفلیسۍ کی راګیر وو (۳۷). په ټولو کی د قریشو ټبر ډیر متمَول او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹). د هغوی سوداګریز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه دیرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰). د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متولیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د څښلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳). همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیچا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بیرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴).
د عربو ډېره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵). ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶). د څارویو له منځه اوښ ډېر عام و او خلک پر هغه سپرېدل ، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷).
میشتېدونه دوه ډوله وه: لومړی حَضَری یعنې ښاري ژوند او دوهم بَدَوی یعنې د کوچیانو غوندې کلیوالي ژوند (۴۸). باید ووایم چې په عربو کې قومي او نژادي تعصب خورا ډېر و (۴۹). هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰). هغوی په خپلې ژبې ډېر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنې ګونګیان) ویل (۵۱). هغه مهال شعر او شاعري ډېر رواج درلود (۵۲).
هغوی د شراب څښلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳). شک او ګومان پالنه خورا ډېره وه (۵۴). د سود کاروبار ډېر پکښې عام و (۵۵). هغوی د لور وژنې په ناولي دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لونې ترزوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶).
کعبه د عربو مذهبي مرکز و (۵۷). له هرې خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸). د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سی چې یو غیر متمدن قوم د حسد ، دښمنۍ او قومي ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه ، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولي پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلې ډلې راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډَبَرینې ټوټې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹).
ابراهیم (ع) عربو ته د الهي توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له یامه غورځولی و (۶۰).
هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شِرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱). د لات ، منات ، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پورې د رسېدو ذریعه بلله (۶۳). هغوی یوازېنی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴). خو د قیامت ، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵). په عربو کې عیسویان (۶۶) ، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو.

پوښتنه: ستا د دې جامع تفصیل څخه ډېر منندوی یم. که اوس را ته ووایې چې ستا تاریخي فلسفه څه ده ، یعنې ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پیښو له بیانه اصلي مطلب څه دی ؟
ځواب: زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی. ما پخوانۍ پیښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځي او د هغو په رڼا کې خپله آینده سمه کړي (۶۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) : الاعراف: ۵۹ ؛ هود : ۲۵ . (۲) : الاعراف: ۶۵ ؛ هود : ۵۰ . (۳) : الاعراف: ۷۳ ؛ هود : ۶۱ . (۴) : النجم: ۱۹
(۵) : النجم: ۱۹ . (۶) : النجم: ۲۰ . (۷) : نوح: ۲۳ . (۸) : العنکبوت: ۳۹ . (۹) : تبت: ۱ . (۱۰) : یونس: ۹۲ . (۱۱)
: آل عمران: ۳۶ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۷ ، ۵۰ ؛ التحریم: ۱۲ . (۱۲) : البقره: ۱۴۴ ؛ المایّده: ۲ ؛ الانفال: ۳۴
؛ التوبه: ۷ ؛ الاسرأ : ۱ . (۱۳) : الاسرأ : ۱ . (۱۴) : آل عمران: ۹۶ . (۱۵) : آل عمران: ۹۶ . (۱۶) : آل عمران: ۹۶ .
(۱۷) : آل عمران: ۹۷ . (۱۸) : آل عمران: ۹۸ . (۱۹) : البقره: ۱۲۷ . (۲۰) : البقره: ۱۲۵-۱۲۶ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۱)
: التوبه: ۲۸ . (۲۲) : البقره: ۱۹۱ ؛ المایّده: ۲ ، ۹۷ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۳) : البقره: ۱۲۵ . (۲۴) : آل عمران: ۹۷
؛ الحج: ۲۷ . (۲۵) : الانفال: ۳۴ . (۲۶) : البقره: ۱۵۸ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ الحج: ۲۹ . (۲۸) : البقره: ۱۵۸ .
(۲۹) : البقره: ۱۹۸ . (۳۰) : الحج: ۳۴ ، ۳۶ ، ۲۸ . (۳۱) : البقره: ۱۹۸ . (۳۲) : القصص: ۲۷-۸۲ . (۳۳) :
الروم: ۴۱ ؛ ال عمران: ۱۰۳ ؛ قریش: ۴ . (۳۴) : الانعام: ۱۰۶ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ، ۱۵۱ ، ۱۲۴ . (۳۵)
: الحجرات: ۳ . (۳۶) : مریم: ۹۷ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الروم: ۴۱ ؛ قریش: ۴ . (۳۷) : قریش: ۴ ؛ ابراهیم: ۳۷ .
(۳۸) : قریش: ۴ . (۳۹) : قریش: ۱-۲ . (۴۰) : قریش: ۴ . (۴۱) : قریش: ۳ . (۴۲) : التوبه: ۱۹ . (۴۳) : التوبه:
۱۹ . (۴۴) : قریش: ۱-۴ . (۴۵) : ابراهیم: ۳۷ . (۴۶) : الانعام: ۹۹ ، ۱۳۶ ، ۱۴۱ ؛ المومنون: ۱۹ ؛ یس: ۳۴-
۳۵ ؛ الانبیأک ۱۵ و ۱۲ . (۴۷) : الغاشیه: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۴۲ ، ۱۴۴ ؛ الاعراف: ۴۰ ؛ النحل: ۵-۷ . (۴۸) :
الاحزاب: ۲۰ ؛ التوبه: ۹۰ ، ۹۷ ، ۱۲۰ . (۴۹) : الفتح: ۲۶ . (۵۰) : مریم: ۹۷ ؛ النسأ : ۱۰۴ . (۵۱) : حم سجده:
۴۴ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأک ۱۹۸ . (۵۲) : الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الشعرأ : ۲۲۴ الصفت: ۳۶ . (۵۳) :
البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۵۴) : الانعام: ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ الاسرأ : ۴۰ ؛ النسأ : ۱۱۷ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۵۵) :
البقره: ۱۷۵ ؛ آل عمران: ۱۳۰ ؛ الروم: ۳۹ . (۵۶) : الانعام: ۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ ؛ التکویر: ۸-۹ . (۵۷) : الانفال:
۳۵ ؛ قریش: ۳ ؛ التین: ۳ . (۵۸) : البقره: ۱۵۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۵۹) : الفیل: ۱-۵ . (۶۰) : الحج:
۲۶-۳۱ ؛ الانعام: ۱۲۱ ؛ ابراهیم: ۳۵-۴۱ ؛ مریم: ۴۱-۵۵ ؛ العنکبوت: ۱۲ . (۶۱) : الانعام: ۱۰۶ ؛ الزمر : ۳ ؛
یونس: ۱۸ ؛ النحل: ۷۳ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۲) : النجم: ۱۹-۲۰ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۳) : الزمر : ۳ ؛ یونس: ۱۸ .
(۶۴) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰ . (۶۵) : الفرقان: ۱۱ ؛ السبا : ۳ ؛ الشوری: ۱۸ ؛ النازعات: ۴۲ ؛
الروم: ۱۲ . (۶۶) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۶۷) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛
التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۶۸) : الحج: ۱۷ . (۶۹) : یوسف: ۱۱۱ ؛ النازعات: ۲۶ ؛ آل عمران: ۱۳ ؛ الاعراف: ۱۷۶
؛ الحشر: ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چي « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چي د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چي نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اووه ويشتمې روژې لپاره اووه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا راته ويلای سې چي ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، يعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب : زما د خوښې وړ يا مطلوب انسان بايد لاندينې صفتونه ولري :

١ـ پر الله ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندې ايمان ولري (١) .

٢ـ د خدای سره بل شريک و نه نيسي (٢) .

٣ـ دېغ يې تر غير الله پورې نه وي يعنې بېله خدايه بل څوک معبود و نه بولي (٣) .

٤ـ په هره مسأله او معامله کې د الله او د هغه د رسول اطاعت يا پيروي وکړي نه د بل چا يا بل ځواک (٤) .

٥ـ د الله په لاره کې په خپل سر او مال سره جهاد وکړي (٥) .

٦ـ د الله څخه وبيريږي (٦) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (٧) ، د هغه د رضا يا خوښې غوښتونکی وي (٨) ، د هغه تسبيح او حمد ويونکی وي (٩) ، هغه ته سر ټيټونکی يا سجده کونکی وي (١٠) ، د هغه عبادت کونکی وي (١١) ، توبه او استغفار کونکی يعنې د عفوې غوښتونکی وي (١٢) .

٧ـ لمونځ کونکی وي (١٣) ، د روژې په مياشت کې روژه نيونکی وي (١٤) .

٨ـ د نصاب د پوره کېدو په صورت کې د زکات ورکونکی وي (١٥) ، او حج کونکی وي (١٦) .

٩ـ رښتيا ويونکی وي (١٧) ، صبر کونکی يعنې صابر وي (١٨) ، پر خپل قهر باندې غالب يعنې د هغه کنټرولونکی وي (١٩) ، امانت ساتونکی يعنې امين يا په امانت کې صادق وي (٢٠) .

١٠ـ د ښه کارونو خپرونکی او د بدو منع کونکی وي (٢١) ، د ښېګڼې لپاره نه ستړې کيدونکی وي (٢٢) .

١١ـ په رښتيا شاهدي ورکونکی وي (٢٣) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکی وي (٢٤) ، متکبر او مغرور نه وي (٢٥) .

١٢ـ د بيوزلو او مسکينانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړي (٢٦) .

١٣ـ د خپل جنسي سيستم ساتونکی او د زنا څخه ډډه کونکی وي (٢٧) .

١٤ـ د کنجوسۍ يعنې بخيل توب او اضافه خرڅۍ يعنې اِسراف څخه ډډه وکړي بلکې کم خرڅه وي (٢٨) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵ـ پر قول ټینګ وی (۲۹) .
۱۶ـ د ګناهونو ځخه ځان ساتونکی یعنی ډډه کونکی وی (۳۰) .
۱۷ـ د چا ناحقه وژونکی نه وی (۳۱) .
۱۸ـ د چتي او بې ګټې خبرو ځخه ځان ساتونکی وی (۳۲) .
۱۹ـ د نورو د غلطیو عفو کونکی وی (۳۳) .
۲۰ـ نور مسلمانان خپل ورونه وبولی او د هغوی سره وروړګلویزه سلوک وکړی (۳۴) .
۲۱ـ د مسلمانانو لپاره نرم خویه وی خو د کافرانو په وړاندی ډیر سخت او په عین حال کی متوجه وی (۳۵)
.
۲۲ـ په مغرورانه توګه نه بلکی په عزتمنه طریقه سره چال چلند وکړی (۳۶) .
۲۳ـ د نورو سره په مشوره کار مخته یوسی (۳۷) .
۲۴ـ د الهی حدودو (حکمونو) ساتندوی وی (۳۸) .
۲۵ـ د الله او رسول حُکم تر هر څه لوړ ، د مینی وړ ، او په هر حالت کی اولتر وبولی (۳۹) .

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو . آیا پر الله باندی ډیر ګران کسان یا د الهی انعام ګټونکي راپیژندلای سې ؟
ځواب: هو ، هغه کسان چی د الله ډیره ښېګڼه ، نیکی او عزت پر لورول سوی هماغه انبیأ کرام ، صدیقین (یعنی رښتیا ویونکي او صادقان) ، شهیدان او صالحین (یعنی نېک عمله) انسانان دي (۴۰) . خو باید متوجه او سې چی زما په نزد یوازی همدا ډله مختص نه ده بلکی نبیان می هم صالحین بللي دي (۴۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د نن ورځی د مسلمانانو ځخه ګیله او شکایت لرې که یا ؟
ځواب: دا خو ډیره معقوله او ضروری پوښتنه ده او باید درته ووایم چی بلې هو ، زه صرف دا شکایت ورځخه لرم چی هغوی زه په عمل کی ترک او پرې ایښی یم بلکی صرف په نوم پر ګران یم (۴۲) .

پوښتنه: چی داسی ده ، نو د انسان د روزنې او تربیې لارې چارې کومی دي ؟
ځواب: زما په نزد انسانی تربیه خپلی لارې چاری لری چی هغه مختصراً داسی دي:

لومړی-زما د تربیې ځخه اصلی مقصد د یو صالح یعنی نیک عمله انسان جوړول دی (۴۳) ، داسی یو انسان چی په صحیح توګه د الله اطاعت او بندګي کونکی وی (۴۴) ، د الهی لارښوونی یا هدایت رښتیانی عملی کونکی وی (۴۵) ، چی پر مځکه د الله د خلیفه او استاځي په توګه و اوسیږی او د خپلو مسؤلیتونو اجرا کونکی وی (۴۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زه د انسان تپوله روزنه کوم(۴۷). زه د هغه سره د مادی او روحياتی ژوندانه خورا ژوری اړيکی لرم (۴۸). نو ځکه زه د انسان د جسم، عقل او روح وده، توازن او انتظام رامنځته کوم(۴۹). د يو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چی اړونده کار يې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وی(۵۰).

دريیم: ما د انسان د روحانی ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر(۵۱)، عبادت(۵۲)، او زما تلاوت کول ضروری بللی دی(۵۳) او هغه ته می عالی اخلاق او ښېګڼی ور ښوولی دي(۵۴).

څلورم-زما په نظر انسانی عقل د الله تعالی يو نعمت دی چی د هغه څخه ګټه نه اخيستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کيږی(۵۵). زه هر انسان ته د کايناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم(۵۶). د الهی شريعت حکمتونه او ګټی واضح کوم(۵۷). په پټو سترګو يې د نورو د تقليد څخه راګرځوم(۵۸). زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کی د پوهی او څیړنی څخه پرته صرف د شک، وهم او ګومان څخه کار اخيستل غلط دی(۵۹). د قيامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال يا غلط استعمال پوښتنه کيږی(۶۰).

پنځم-ما د انسان د جسمانی او مادی اړتياوو د بشپړولو په هکله هم ډير ټينګار کړی دی(۶۱).

شپږم-ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربيه هم په نظر کی نيولي ده. وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بيره ورښيم(۶۲)، او د بل هر ډول خوف يا بيری څخه مثلاً د مړينی څخه د بيری(۶۳)، د رزق د لږښت د بيری(۶۴) او خيالی يا تخيلی خطرونو د بيری څخه خلاصون ورکوم(۶۵). د هغه په زړه کی د دنيا او آخرت د نعمتونو هيله او آرزو ورپيدا کوم(۶۶). هغه ته د الله سره مينه او محبت(۶۷) او د شيطان څخه کرکه او نفرت ورښيم(۶۸). زه د انسان په دننه کی د هر ډول بدۍ سره کرکه پيدا کوم(۶۹) تر څو د کفر او شِرک(۷۰)، فحشا(۷۱)، فتنې او فساد(۷۲) او نورو بديو د ارتکاب څخه وژغورل سي.

اووم: ما د انسان د فردی(۷۳) او ټولنيز(۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی.

اتم-ما د انسان د حتمی يعنی فرض(۷۵) او غوره يعنی ښه(۷۶) کړنو يا چارو توپير بيان کړی دی تر څو د مهمو او غير مهمو مسألو تفکيک وکړای سي.

نهم-ما د انسانی تربيې لپاره د لاندنيو وسايلو او ذرايعو څخه ډير کار اخيستی دی:
۱-چی يوه بيلګه ييزه حالت غوره کړی(۷۷) مطلب دا چی د رسول الله أسوةً حسنه اختيار کړي.
۲-د وعظ او تلقين ذريعې ورښيم(۷۸).
۳-په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره «يعنی اِنذار او ترهيب» يې متوجه کوم(۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره یې پوهوم (۸۰).
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره یې روزم (۸۱).

لسم ـ نو پر دغه طریقه چې ځوک تیار سي ، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلي او خارجي هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وی ، زما د احکامو پلي کونکی ، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وی (۸۲). کله چې دا سی وسی نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځی چې په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وی چی نیکي به خپروی او بدي به منع کوی (۸۳).

(۱): البقره: ۱۷۷ ، ۲۸۵. (۲): المومنون: ۵۹. (۳): الفرقان: ۲۸ ؛ الجن: ۱۸. (۴): النسأ: ۵۹ ؛ التوبه: ۷۱. (۵): النسأ: ۷۲ ؛ الصف: ۱۱. (۲): المومنون: ۵۷ ؛ النور: ۹۲ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ التوبه: ۱۸ ؛ الانبیأ: ۴۹. (۷): المایّده: ۲۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ النحل: ۴۲ ؛ الشوری: ۳۲. (۸): الرعد: ۲۲ ؛ البقره: ۲۷۱ ؛ الروم: ۳۸ ، ۳۹ ؛ الدهر: ۹. (۹): التوبه: ۱۱۲ ؛ الفرقان: ۲۴. (۱۰): التوبه: ۱۱۲. (۱۱): التوبه: ۱۱۲ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ الفرقان: ۲۴. (۱۲): آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۵ ؛ النسأ: ۷۲ ؛ التوبه: ۱۱۲ الذریت: ۱۸. (۱۳): المومنون: ۲ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره: ۳ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الانفال: ۳. (۱۴): البقره: ۱۸۳ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۵): التوبه: ۷۱ ؛ المومنون: ۴ ؛ البقره: ۱۷۷ ؛ المایّده: ۵۵ ؛ الحج: ۷۸. (۱۲): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۲. (۱۷): آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۸): البقره: ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۹): آل عمران: ۱۳۴ ؛ الشوری: ۳۷. (۲۰): المومنون: ۸. (۲۱): آل عمران: ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۲۲): المومنون: ۲۱ ؛ فاطر: ۳۲ ؛ المایّده: ۴۸. (۲۳): النسأ: ۱۳۵ ؛ المایّده: ۸. (۲۴): الفرقان: ۷۲. (۲۵): السجده: ۱۵ ؛ النسأ: ۳۲ ؛ لقمن: ۱۸ ؛ النحل: ۲۳. (۲۲): البقره: ۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم: ۳۱ ؛ الانفال: ۳ ؛ الحج: ۳۵. (۲۷): المومنون: ۵ ؛ النور: ۳۰ ، الاحزاب: ۳۵ ؛ الفرقان: ۲۸. (۲۸): الفرقان: ۲۷ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۲ـ۲۷. (۲۹): البقره: ۱۷۷ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ النحل: ۹۱ ؛ المومنون: ۸ ؛ الاحزاب: ۲۳. (۳۰): الشوری: ۳۷ ؛ النجم: ۳۲. (۳۱): الفرقان: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۵۱. (۳۲): الفرقان: ۲۳ ؛ المومنون: ۳. (۳۳): الشوری: ۳۷ ؛ آل عمران: ۱۳۴. (۳۴): الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸. (۳۵): الفتح: ۲۹. (۳۲): الفرقان: ۲۳ ؛ لقمن: ۱۹. (۳۷): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران ۲۵۹. (۳۸): التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ: ۱۳. (۳۹): المجادله: ۲۲ ؛ النسأ: ۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ البقره: ۱۲۵. (۴۰): النسأ: ۷۹. (۴۱): الانعام: ۸۵ ؛ النحل: ۱۲۲ ؛ الانبیأ: ۷۲ ؛ الصفت: ۱۱۲ ؛ القلم: ۵۰. (۴۲): الفرقان: ۳۰. (۴۳): الحجرات: ۱۳. (۴۴): الذریت: ۵۲. (۴۵): البقره: ۵ ، ۲۸ ، ۱۵۷ ؛ الزمر: ۱۸. (۴۲): البقره: ۳۰. (۴۷): ص: ۷۱ـ۷۲. (۴۸): القیامه: ۱۲ـ۱۷ ؛ الاعراف: ۳۲ ؛ البقره: ۱. (۴۹): البقره: ۱۴۳ ؛ النحل: ۱۰ـ۱۷. (۵۰): البقره: ۱۷۷. (۵۱): آل عمران: ۱۹۱. (۵۲): البقره: ۲۱ ؛ الحج: ۷۷. (۵۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱. (۵۴): البقره: ۱۷۷ ؛ المومنون: ۱ـ۹ ؛ الفرقان: ۲۳ـ۷۲. (۵۵): الملک: ۲۳. (۵۲): البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ . (۵۸) : الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰ . (۵۹) : النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۶ ؛ النسأ: ۸۳ . (۶۰) : الاسرأ: ۳۶ ؛ التکاثر: ۸ ؛ الملک: ۲۳ . (۶۱) : الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ـ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱ . (۶۲) : آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المایّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰ . (۶۳) : ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ: ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱ . (۶۴) : الرعد: ۲۶ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر: ۳ . (۶۵) : البقره: ۲۱۶ ؛ النسأ: ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱ . (۶۶) : الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ۲۴ ؛ المطففین: ۲۲ـ۲۴ . (۶۷) : البقره: ۱۶۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار: ۷۶ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر: ۵۳ . (۶۸) : البقره: ۱۲۸ـ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ یس: ۶۰ـ۶۲ . (۶۹) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۷۰) : البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷ . (۷۱) : النور: ۱۹ . (۷۲) : المایّده: ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۶ ؛ المایّده: ۶۴ ؛ القصص: ۸۳ . (۷۳) : فاطر: ۱۸ ؛ المدثر: ۳۸ ؛ البقره: ۴۸ . (۷۴) : الحشر: ۹ ؛ المایّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸ . (۷۵) : النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۶۰ ؛ آل عمران: ۹۷ . (۷۶) : البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ: ۲۵ . (۷۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۱۰۷ ؛ السبا: ۲۸ . (۷۸) : النسأ: ۵۸ ؛ السبا: ۴۶ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵ . (۷۹) : التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۶۸ـ۶۹ . (۸۰) : الاعراف: ۱۷۶ ؛ المایّده: ۲۷ـ۳۰ ؛ هود: ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱ . (۸۱) : المایّده: ۹۰ ؛ التکویر: ۸ـ۹ ؛ النحل: ۶۷ . (۸۲) : العصر: ۳ـ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد: ۲۹ . (۸۳) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۶۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر: ۳ـ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې «د قرآن سره مرکه» نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اته ويشتمې روژې لپاره اته ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د محمدی امت ذکر او بيان کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما د هغوی په باره کی ډير وضاحت ورکړی دی او هغوی می د مُسلِمه امت(١) ، وسطی امت (٢) يعنی پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت(٣) او مسلمينو (۴) يعنی مسلمانانو په القابو سره نازولي دي(۵). دغه امت دا امتياز هم لری چی د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چی الله يې تر قيامته دا ذمه اخيستې ده چی د نيکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی(٦) ، د حق دين شفاهی او عملی شهادت به ورکوی(٧) او د هغه د استقرار او ټينګښت کوښښ به کوی(٨).

پوښتنه: آيا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پيش ګويی موجوده وه که يا ؟

ځواب: هو ، کله چی ابراهيم(ع) او اسمعيل(ع) د کعبې تر بيا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی يې د همدې مُسلِمه امت ذکر کړی و (٩).

پوښتنه: آيا تا د صحابهٔ کرامو بيان يا ذکر هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، هغه کسان چی د رسول الله(ص) ملګري وو ، صحابه دي(١٠). په تورات او انجيل کی هم په دې هکله پيش ګويی سوې وه (١١). د صحابه وو د ټولنی شروع د خورا لږ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته دا سی وخت هم راغی چی هغوی يو پياوړئ ځواک سو (١٢). دغه اشخاص خپل تر منځو ډير ګران او يو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (١٣). په دغه جماعت کی هغه مهاجرين هم شامل وو چی د الله په لار کی يې خپل کورونه او هر څه پريښې وو او د مکې څخه مدينې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چی د نومړو مهاجرينو سره يې وروروګلويزه سلوک کاوه او دا ټول رښتيانې مسلمانان وو (١۴). دغو خلکو د الله د دين په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې(١۵). په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چی هره هغه خپلوی او قرابت يې ايسته وغورځاوه چی د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله. د دغو انسانانو په زړونو کی ايمان ننوتلی و او الله هم ځنی خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول(١٦). هغو اصحابو چی تر يوې ونی لاندی يې په ټوليزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخې جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیریدنی څخه کار واخیست (۱۷)
.

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸). په اصحابو کی «سابقون الاولون» هم وو چې الله ورڅخه راضی سو او هغوی هم د الله څخه راضی سول (۱۹).
د رسول الله سره د هغه یو صحابی [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چې رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کی پټ سو نو د غه صحابی هم ورسره ملګری و (۲۰).
پوښتنه: آیا تا مشخصاً د کوم صحابی نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱).
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دی هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسی راضی و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چې و (۲۲)
.

پوښتنه: که لطفاً راته وو ایې چې شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چې د هغه لعین په باره کی تا پرله پسې خبرداریځ راکړی دی ، نو ښه به وی چې مختصراً یې را وښیې.
ځواب: شیطان ته چې ابلیس ویل کیږی (۲۳) اصلاً د جن له ذاته دی (۲۴). هغه له اوره جوړ سوی و (۲۵).
د هغه کار دا دی چې خلک ګمراه او زیانمن کړی (۲۶). هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونی له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهی لعنت وړ وګرځېد (۲۷). شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸). هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړی (۲۹).
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰). هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱). جن د انسان څخه مخکی پیدا سوی دی (۳۲). جن هم د انسان غوندی د خپلی عقیدې او کړنی لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳). په جنانو کی هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴). مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخی د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (۳۵). دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷). د بیری او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸). جن کولای سی چې انسانان ووینی خو انسانان جنان نسی لیدلای (۳۹). هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکی د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰). د جنانو یوې ډلی به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اوریدئ او پر ده باندی یې ایمان راوړی و (۴۱).
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخی د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سی ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځی که:
۱ـ کفر غوره کړی (۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳).
۳ـ مُرتد سی ، یعنی له دینه واوړی (۴۴).
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شورماشور یا خبری وکړی (۴۵).
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی ؟
ځواب: ما چی پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی ، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶).
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷).
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸).
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹).

(۱): البقره: ۲۸. (۲): البقره: ۱۴۳. (۳): آل عمران: ۱۱۰. (۴): الحج: ۷۸. (۵): البقره: ۱۲۸. (۶): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰. (۷): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۱۳۵ ؛ الحج: ۷۸ ؛ المایِّده: ۸. (۸): الشوری: ۱۳. (۹): البقره: ۱۲۸. (۱۰): التوبه: ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ التحریم: ۸. (۱۱): الفتح: ۲۹. (۱۲): الفتح: ۲۹ ؛ الانفال: ۲۶. (۱۳): الفتح: ۲۹. (۱۴): الانفال: ۷۴. (۱۵): التوبه: ۸۸. (۱۶): المجادله: ۲۲. (۱۷): الفتح: ۱۸. (۱۸): الحشر: ۹. (۱۹): التوبه: ۱۰. (۲۰): التوبه: ۴۰. (۲۱): الاحزاب: ۳۷. (۲۲): التوبه: ۱۰۰. (۲۳): البقره: ۳۴ ، ۳۶ ؛ الاسرأ: ۶۱ـ ۶۴. (۲۴): الکهف: ۵۰. (۲۵): الاعراف: ۱۲. (۲۶): النسأ: ۶۰ ، ۱۲۰ ؛ المایِّده: ۹۱ ؛ الاعراف: ۲۷ ؛ المجادله: ۱۹ ؛ الفرقان: ۲۹. (۲۷): البقره: ۳۴ ؛ الاعراف: ۱۱ ؛ الحج: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰. (۲۸): یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ الزخرف: ۶۲. (۲۹): البقره: ۱۶۸ ، ۲۰۸ ؛ الانعام: ۱۴۲ ؛ مریم: ۴۴ ؛ النور: ۲۱. (۳۰): الجن: ۶ ؛ الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۶ـ ۲۷ ؛ الصفت: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۲۹. (۳۱): الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۷. (۳۲): الحجر: ۲۷ ؛ الکهف: ۵۰. (۳۳): الانعام: ۱۲۹ـ۱۳۱ ؛ الاعراف: ۳۸ ، ۱۷۹ ؛ حم سجده: ۱۹ـ ۲۵ ؛ الاحقاف: ۱۸ ؛ الرحمن: ۱۳. (۳۴): الجن: ۱۱ ، ۱۴. (۳۵): الصفت: ۱۵۸. (۳۶): الانعام: ۱۰۶. (۳۷): السبا: ۴۱. (۳۸): الجن: ۶. (۳۹): الاعراف: ۲۷. (۴۰): الجن: ۸ـ ۹. (۴۱): الجن: ۲ ، ۱۳. (۴۲): الکهف: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد: ۹ ، ۳۲. (۴۳): الانعام: ۸۸ ؛ الزمر: ۶۵ ؛ التوبه: ۱۷. (۴۴): البقره: ۲۱. (۴۵): الحجرات: ۲. (۴۶): البقره: ۸۹ ، ۱۶۱ ؛ الاحزاب: ۶۴ ؛ المایِّده: ۷۸. (۴۷): الاعراف: ۴۴ ؛ هود: ۱۸ ؛ المومن: ۵۲. (۴۸): آل عمران: ۶۱. (۴۹): الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د نهه ويشتمې روژې لپاره نهه ويشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (۱) .

پوښتنه: آيا ستا په نظر دغه سيارې او ستورې ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چې د اسلام مخالفين يو لړ ګمراه کونکي تبليغات کوي .
ځواب: ما واضحاً ويلي دي چې دا ټول خوځنده يعنې د حرکت په حال کې دي (۲) .

پوښتنه: آيا تا د غرونو ذکر هم کړې دی که يا ؟
ځواب: هو ذکر مې يې کړې دی (۳) ، حتی دا چې ځينو ته مې په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (۴) ، د جودی غر (۵) او نور .

پوښتنه: آيا د فلزاتو نومونه دې هم ياد کړي دي ؟ که وی نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي مې دي مثلاً : سره او سپين زر (۲) ، مس (۷) ، اوسپنه (۸) او نور .

پوښتنه: آيا تا د ملغلرو نوم هم اخيستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړې مې دی (۹) .

پوښتنه: آيا تا د شين ګياوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بيلګې په توګه د پياز ، هوږې ، چمبرخيال او نورو نومونه ذکر کړي دي (۱۰) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کې پاته سم ، نو آيا تا د ونو او نورو يادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې می ده (۱۱) . ما د ځینو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زیتون (۱۳) ، بیری (۱۴) او نور.

پوښتنه: نو چی داسی ده آیا د میوو ذکر دې هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو باالکل می کړی دی (۱۵) . د دې جملې څخه می د خرما (۱۶) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آیا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو کړې می ده (۱۹) . د مثال په توګه به دغه مرغان در یاد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغیـ (۲۱) ، ابابیل (۲۲) او نور.

پوښتنه: نو آیا د حیواناتو په باره کی دې هم څه یادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډیرو حیواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چی په هغو کی پسونه او وزې (۲۴) ، میږه (۲۵) ، غوا او غویی (۲۶) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر یعنی غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بیزو (۳۱) ، سپی (۳۲) ، خوګ یا خنځیر (۳۳) ، فیل (۳۴) ، او زمری (۳۵) شامل دي.

پوښتنه: نو آیا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً: غوماشی (۳۶) ، مچ (۳۷) ، میږۍ (۳۸) ، غنی (۳۹) ، د عسلو مچیـ (۴۰) او نور.

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچیـ په باره کی معلومات را کړې خوشاله به سم.
ځواب: هو ولی نه ، د شاتو مچیـ د څو رنګو څخه جوړې وی (۴۱) ، او په هغوی کی د انسانانو د ناروغیو لپاره شفا او علاج موجود دی (۴۲) .
پوښتنه: خبره تر خبری یادیږی. آیا تا د رنګونو په باره کی هم څه ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړی او نومونه می یې هم اخیستی دي ، مثلاً سپین (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۶) او نور.

پوښتنه: آیا د کومی ورځی نوم دې هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د وخت تاکل څنګه کیدای سی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځې او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخې کيږي (۴۹) ، او د ورځو ، مياشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعيتونو پر اساس ترتيب کيږي (۵۰) . خو بايد متوجه اوسې چې په يو کال کې دوولس مياشتې وي (۵۱) .

پوښتنه: آيا تا د کوم ښار نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدينه (۵۴) او نور .

پوښتنه: آيا تا شيدو ته هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شيدو ذکر مې کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه مې دا ده چې آيا ته کوم خاص پيغام لرې چې راته ويې وايې تر څو خلکو ته يې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً يو پيغام يم يعنې د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د يو پيغام په ډول را اليږل سوی يم (۵۶) . غواړم چې زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پيغام ورسوې چې هغوی د خپل رښتياني خالق او مالک بندګي غوره کړي او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمې ، هراړخيزې او معلوماتي مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدايه (۵۹) .

(۱): الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲): الرعد: ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ يس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳): النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبيأ: ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴): البقره: ۲۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵): هود: ۴۴ . (۶): آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷): الرحمن: ۳۵ . (۸): الکهف: ۹۶ ؛ الحديد: ۲۵ . (۹): الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰): البقره: ۶۱ . (۱۱): الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲): النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳): النحل: ۱۱ ؛ النور: ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴): السبا: ۱۶ . (۱۵): البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد: ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶): مريم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷): الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸): الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹): البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک: ۱۹ . (۲۰): النمل: ۲۰ . (۲۱): المايّده: ۳۱ . (۲۲): الفيل: ۳ . (۲۳): البقره: ۱۶۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود: ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثيه: ۴ . (۲۴): الانعام: ۱۴۲ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبيأ: ۱۸ . (۲۵): ص: ۲۳ـ۲۴ . (۲۶): البقره: ۶۷ـ۷۱ ؛ يوسف: ۴۳ . (۲۷): الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸): البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹): النحل: ۸ . (۳۰): الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷. (۳۱) : البقره: ۲۵ ؛ المايِّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲. (۳۲) : الاعراف: ۷۲ ؛ الکهف: ۱۸. (۳۳) : البقره: ۱۷۳ ؛ المايِّده: ۳. (۳۴) : الفیل: ۱. (۳۵) : المدثر: ۵۱. (۳۶) : البقره: ۲۲. (۳۷) : الحج: ۷۳. (۳۸) : النمل: ۱۸. (۳۹) : العنکبوت: ۴۱. (۴۰) : النحل: ۲۸. (۴۱) : النحل: ۲۹. (۴۲) : النحل: ۲۸-۲۹. (۴۳) : البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۲. (۴۴) : فاطر: ۲۷. (۴۵) : البقره: ۱۸۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰. (۴۶) : البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید: ۲۰ ؛ المرسلت ۳۳. (۴۷) : الجمعه: ۹. (۴۸) : الاعراف: ۱۲۳. (۴۹) : الاسرأ: ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ: ۳۳. (۵۰) : یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الاسرأ: ۱۲ ؛ الرحمن: ۵. (۵۱) : التوبه: ۳۶. (۵۲) : البقره: ۱۰۲. (۵۳) : آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد: ۱-۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲. (۵۴) : التوبه: ۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸. (۵۵) : النحل: ۲۲ ؛ محمد: ۱۵. (۵۶) : ابراهیم: ۵. (۵۷) : البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۲. (۵۸) : السبا: ۱۳. (۵۹) : لقمن: ۱۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دېرشم (وروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېده ، د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه وه. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیدې او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه ویل. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځیدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ وروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولئ (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای لیکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کی ولوستله. خدای دی وکړی چی ځوابونه او محتویات یې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضایع کړی وی.

کله چی دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن» څو خصوصی رازونه او ترخه حقایق راته وویل او پر ما یې پخه کړه چی تر تاسو به یې رسوم. هغه ګیله او شکایت وو ، اسویلی او فریاد وو ، خپګان او حسرت وو ، یعنی هغه څه وو چی اصلاً دي ، کیږی ، په سترګو یې وینو ، او باالاخره هغه څه وو چی باید نه وای.

آیا پوهیږئ چی « قرآن» په آخره کی څه راته وویل ؟ قرآن د مسلمانانو څخه عجیبه حساس او عینی برداشتونه کړي وو. کله چی یې یو یو راته وایه نو باور وکړئ چی خوله می بنده سوه ، پر سترګو می توره تیاره خپره سوه ، سر می ځوړند سو ، بدن می په رپېدو او جټکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کی لوند سوم ، د بدن ټول سپک می وخوت او نږدې و چی چپه سم.
آیا څه حدس کوئ چی قرآن به په رمازه او کنایه کی څه راته ویلی وی ؟ هغه راته وویل چی تاسو ټول تش په نوم مینه را سره لرئ خو په اصل کی درواغ وایاست ، د طوطی غوندی می تلاوت کوئ خو نه پوهیږئ چی څه لولیٍ. تاسو زه عملاً ترک او خوشی کړی یم لاکن په ظاهره زما په نوم دنیا خرابوئ. په خوله می منیٍ خو په زړه می شړئ ، که می لولیٍ نو هیڅ فکر او تدبر نه کوئ. زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکایت درڅخه کوی (الفرقان-۳۰).

زه مو ډېر نفس تنګه ساتلی یم او ساه می ځکه بنده وی چی په اوو پوښونو کی مو پېچلی یم او هلته لوړ مو په دوړو کی ایښی یم. چندانی مو نه په کارېږم بلکی هغه مهال می را اخلیٍ چی مسافر له کوره وځي یا په واده کی د ناوی پر سر نیول کیږم ، او یا دا چی کله غم او مصیبت درباندی راسی نو مو په یاد سم او له دوړو می پاک او په زاریو می خدای ته شفیع کوئ.... خورا ډېر می مچوئ خو رښتیانی مینه نه را سره لرئ ، خورا ډېر می خوښوئ خو له ځانه می لیری ساتیٍ ، خورا ډېر می یادوئ خو اصلاً می هیروئ ، خورا ډېر می

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاییً خو نه می خپلوئ ، خورا ډیر قسمونه راباندی اخلیً خو سرچپه عمل کوئ ، خورا ډیر عزت می کوئ خو عملاً می نه منیً او خورا ډیر در نږدې یم خو ړانده یاست نه می وینیً....

هو ګرانه لوستونکې ، هغه شکایت وکړ چی ماته اوس ثابته سوې ده چی هسی یو کتاب یم ، عادی کتاب ، اضافی کتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته کتاب !
هغه په داسی حال کی چی لهجه یې څه تونده سوه داسی دوام ورکړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته وو ایه چی اول خو می نه تلاوت کوئ ، که می تلاوت کوئ نو په معنا می نه پوهیږئ. که احیاناً پوه هم سیً ، نو بیا بدبختانه عمل نه په کوئ. نو آیا په دغسی حالاتو کی زه د یو عادی یا اضافی کتاب څخه علاوه بل اهمیت لرلای سم ؟ګورئ ، همدا حساسه بارکی زما او ستاسی دښمن ډیره ښه درک کړې ده نو ځکه مسلسل ما سپکوي ، ما توهینوی ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه کوی او سرونه هم له بې غیرتۍ نه سیً راپورته کولای. دا ځکه چی ما ته مو عملاً شا راګرځولې د ه او زما د دښمن ملګري سوي یاست. په دې ډول د نامردانو ، منکرانو او ناکسانو تر یوغ لاندی سرځوړیزه ژوند تیروئ.

بلې ګرانه لوستونکې ، هغه په داسی حال کی چی راڅخه لیری کېدئ ، راته وویل چی دا یوه خبره می لا واوره او هغه دا چی پرتاسو ټولو صرف په نوم ګران یم بلکی دا هر څه مو چل ول ، ریا او حیلې دي. کله چی د قول او قسم خوړلو وار راورسیږی او یو د بل سره د دنیا په شخړو کی لاس او ګریوان سیً ، نو بیا زه در په یاد سم او په ټګۍ سره می راپورته کړئ او وایاست چی ما دی دغه قرآن ووهی که به داسی یا هسی نه وی... بله ناوړه استفاده لا دا راڅخه کوئ چی د هری غونډی او جلسې په پیل کی تلاوت کیږم ، اورول کیږم او په پای کی ستایل کیږم ، خو د دغسی نمایشی او یکنواخته مراسمو تر ختمیدو وروسته نه د چا په کار یم او نه د چا یار یم !آیا داسی نه ده چی یو ځل می خندوئ لاکن سل ځله می ژړوئ ؟دا څنګه مینه را سره لرئ چی قانون د بل منیً خو قسم په ما باندی اخلیً ؟ په ما سر ورکوئ خو سر نه راباندی خوږوئ ؟ !ګورئ ، هر څوک می په ظاهره د محبت ډیره دعوه کوی ، زما لپاره د سر تیربدو ټټر هم وهي خو عملاً یې پرې ینبیً یم او یوازی په اوو پوښونو کی بندي پروت یم.
هو ، زه صرف یو بندی کتاب یم ، یوازی یم او د حسرت اوښکی تویوم. زه نه پوهیږم چی چا ته وژاړم ؟ ! ګورئ ، اوس خو څه نسم کولای ، مګر د قیامت په ورځ به پر تاسو هر یوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فریاد وکړم چی ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه کړي دي. آیا پوهیږئ چی لوی الله به څه درسره وکړی ؟زما به غور او ستاسی به جور په برخه وی. تاسی دا فکر قطعاً مه کوئ چی الله ولی د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه درکوی. داسی نه ده بلکی الله مهلت درکړی دی او دا هر څه درته ساتی. که یې په دې دنیا کی چا ته سزا ورکولای نو د مځکی پر مخ به نن هیڅوک هم نه وای بچ سوی (النحل: ۶۱). ګورئ ، خدای ښه پیژنیً خو اطاعت یې نه کوئ ، ما د بلبل غوندی تلاوت کوئ خو عمل نه کوئ ، دا وایاست چی مرګ حق دی خو هغه ته چمتو ینه نه نیسیً ، نو واورئ: دنیا چی خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ.. خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راوړئ او تر څو چی داسی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد -۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن دغو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی داسی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی. کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد راڅخه وړي وو . بس ژر راپورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول. نور نو تاسو پوه سئ او تصمیم مو ، چی د قرآن دغه خبرداری او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج: نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

- اسلام او مذهب:
- د روژې ډالۍ ــ ډاکټر نثار احمد صمد
- روژه د رحمت، برکت او مغفرت مياشت ـــــــــــــــــــــــ مؤلف: مولوي سيد محبوب شاه ساجد
- د اصحابانو کيسې ــ مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحديث علم په سوال او ځواب کښې ـــــــ ليکونکی: شيخ مصطفى العدوى مترجم: محمد عمر بشار
- اړينه پوهه ــ مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخې د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د ریا کړکۍ (د کمپیوټر زده کړه) عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپیریال راډیو اکتیویتي لیکوال: پوهنوال ډاکتر نظر محمد سلطانزی ځدراڼ
- د مایکروسافټ آفس پښتو لارښود عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځیرکتیا مو تمرین کړئ؟ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساینس او تخنیک د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- سپورټ او روغتیا:
- هغه پیاوړي لاري چاري چې اندېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي ژباړن: ډاکټر محمد رقیب (فاروقي وردګ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN Dr.Hameed Shuja
- د کوچنیانو تنفسي سیستم لیکوال: پوهندوی دوکتور سید حسام مل
- د لراوبر ویبپاڼې د برېښنايي کتابتون د سپورټ او روغتیا د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- هنر او ادبیات:
- راځئ کیسه ولیکو نصیر احمد احمدي
- مناجاتونه نور احمد قرانمل
- د هیلو غوټۍ وېناواله: وحیده "آرینزی"
- د ابراهیم ادهم په پلونو (ناول) لیکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومې کیسې پښتو لنډۍ او غاړي لیکوال: څارنوال احمد منګل خان

دماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ډاکټر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- فټبالر (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- د برېښنايي کتابتون د هنر او ادبیاتو د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- تاریخ او سیاست:
- روز شمار واقع افغانستان تهیه او ترتیب: حمید علمي
- شیرشاه سوري د افغانانو تر منځ د یووالي هڅونکي ژباړن: استاد قریب الرحمن سعید
- د ډیورنډ ترون د حقوقو او سیاست په تــــله کښې لیکوال: ډاکتر رحمت ربی زیرکیار
- د تاریخ او سیاست د برخې د نورو آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواړه عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجایبې ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومې برخې د نورو پر لیکه کتابونو د لوست لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library